

STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVOJA OPŠTINE ADA

2010.-2019.

Ada, septembar 2009.godine

**Poštovane građanke i građani
opštine Ada,**

prva Strategija razvoja opštine Ada, kao najviši planski dokument, razvijena je u periodu od decembra 2004.godine do juna 2006.godine, kada je usvojena na sednici Skupštine opštine.

U proteklih nekoliko godina, prateći smernice iz Strategije, započeta je realizacija ili su realizovani određeni projekti od značaja za razvoj opštine. Aktuelni ekonomski, društveni i politički trenutak doveo je do potrebe za preispitivanjem metoda, rešenja i stepena uspešnosti implementacije Strategije.

Oslanjajući se na rešenja iz prethodne, opština Ada je dobila priliku da, u okviru projekta **EXCHANGE 2 – Zajednička podrška lokalnim samoupravama**, uradi ažuriranje Strategije razvoja opštine u skladu sa metodologijama

Evropske Unije. Ove metodologije podrazumevaju najširu participaciju građana, privrednika, stručnjaka i svih zainteresovanih za razvoj zajednice. U skladu sa time organizovan je Forum partnera i određene radne grupe zadužene za definisanje prioriteta, ciljeva, programa i projekata buduće Strategije.

U radu grupa učešće su uzeli mnogi lokalni stručnjaci za pojedine oblasti, privrednici, direktori ustanova i organizacija, članovi Opštinskog veća, zaduženi za pojedine oblasti, i drugi zainteresovani građani.

Rezulat rada ovih grupa, za period od januara do juna 2009.godine, je pred nama u obliku definisane Strategije održivog razvoja Opštine Ada za period 2010.-2019.godina.

Uz posebnu zahvalnost svima koji su, na bilo koji način, pomogli da se ovaj proces dovede do kraja, želim posebno da naglasim potrebu da, svi zajedno, odgovorno i posvećeno pristupimo ostvarivanju zacrtanih prioriteta i ciljeva koji će nas približiti viziji da ovo bude mesto za kvalitetan život nas i naše dece. Ubeđen sam da je ovo moguće i ostvarivo jer verujem u sposobnost svakog građanina i građanke Opštine Ada da prepozna važnost strateškog planiranja, u cilju održivog razvoja, i verujem u kapacitete lokalne samouprave da uspešno realizuje zacrtano.

S velikim poštovanjem,

Bilicki Zoltan

Predsednik Opštine Ada

2. METODOLOGIJA

Metodologija za izradu STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE je nastala kao rezultat aktivnosti Projekta Exchange 2-Zajednička podrška lokalnim samoupravama, u cilju metodološke standardizacije procesa strateškog planiranja za potrebe Stalne konferencije gradova i opština i lokalnih samouprava u Srbiji.

STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE naslanja se na okvirni plan „Milenijumskih razvojnih ciljeva“ UN. Na nacionalnom planu je usklađena sa Nacionalnom Strategijom održivog razvoja Republike Srbije i drugim nacionalnim strategijama koje se tiču održivog razvoja lokalnih zajednica. Održivost zahteva od ljudi da koriste prirodne resurse u onoj meri koja im dozvoljava da se ti resursi prirodno obnove.

STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE je OPŠTI STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE koji daje smernice i podsticaje za budući razvoj opštine. Detaljni sektorski planovi i strategije na lokalnom nivou se moraju razvijati i implementirati u punoj saglasnosti i integraciji sa Strategijom održivog razvoja lokalne zajednice.

STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE ima za cilj uvođenje integrisanog sistema planiranja koji obuhvata sva bitna pitanja lokalne zajednice uključujući i socijalnu inkluziju, opštu društvenu informisanost i zaštitu životne sredine. Kao najvažnija strategija, Strategija održivog razvoja lokalne zajednice obuhvata sve smernice, ciljeve i mere relevantne za sve sektore, stvarajući uslove za realizaciju ili razvoj drugih planova na lokalnom nivou. Svi drugi sektorski planovi na lokalnom nivou imaju za cilj da, u okviru svojih oblasti, ispune i razviju mogućnosti šire definisane Strategijom razvoja lokalne zajednice, poštujući smernice zadate vizijom, ciljevima i prioritetima i pružajući operativnu podršku projektima i aktivnostima predviđenim Aktionim planom.

STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE je zasnovana na PARTICIPATIVNOM PRISTUPU, koji podrazumeva direktnu uključenosvih javnih i privatnih zainteresovanih strana u toku trajanja celokupnog procesa. Participativni pristup u izradi Strategije se ne odnosi samo na zajedničku izradu strateškog dokumenta i akcionog plana, već omogućava šire učešće zajednice u identifikaciji, aktiviranju i koordinaciji partnerstava za implementaciju pojedinih aktivnosti i projekata.

Razlog za uvođenje participativne metode je pre svega praktične prirode. Bez participativnog pristupa često se lokalnim zajednicama nameću obaveze da sprovedu određene aktivnosti, iako sama zajednica nije bila uključena u taj projekat. I na kraju, participativni pristup poboljšava kvalitet donetih odluka tako što omogućava:

- Bazu znanja za odgovoran proces donošenja odluka zasnovanih na činjenicama
- Široku bazu podrške za donecene odluke
- Kolektivno vlasništvo nad problemima i rešenjima problema
- Jačanje lokalnih kapaciteta za implementaciju projekata
- Povratne informacije za rukovodstvo

Različiti subjekti, sa različitim ulogama i funkcijama, su bili uključeni u proces izrade STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE počev od faze planiranja pa do faze definisanja realizacije projekata i upravljačkih aktivnosti. Sve javne i privatne zainteresovane strane, koje žive i rade na teritoriji Opštine Ada, okupljene u Partnerski Forum bile su zadužene za opštu elaboraciju STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE, dok su stručne strane, okupljene u TEMATSKE RADNE GRUPE i KOORDINACIONI TIM, učestvovali u izradi Strategije.

U Opštini Ada Partnerski Forum je okupio 62 člana. Na prvom sastanku, članovi Partnerskog Foruma su identifikovali sledeće tematske radne grupe:

- Radna grupa za zaštitu životne sredine
- Radna grupa za društvene delatnosti
- Radna grupa za ruralni razvoj
- Radna grupa za ekonomski razvoj

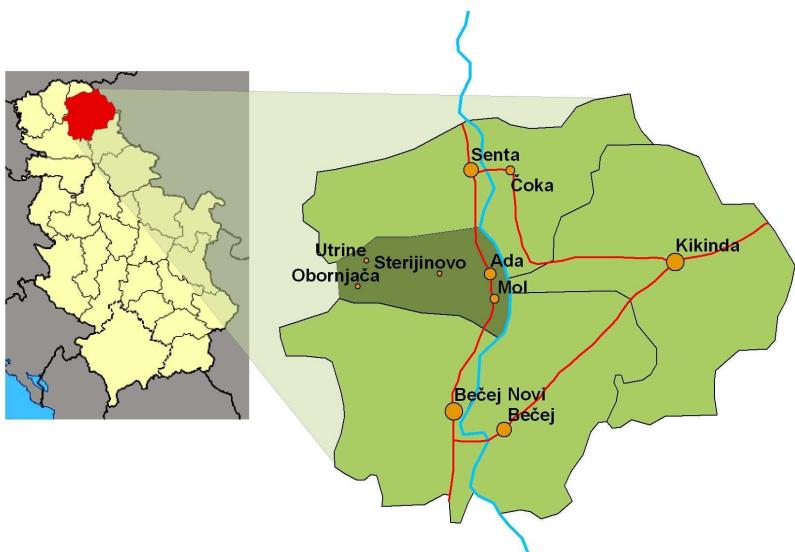
Proces izrade STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE se sastojao od 5 glavnih faza koje se ponavljaju u desetogodišnjem ciklusu:

Faze	Dokumenta
0.Pokretanje procesa strateškog planiranja	Organizaciona struktura – regulativa
1.Analiza tekućeg stanja-Profilisanje zajednice	Izveštaj o održivosti
2.Definisanje vizije,prioriteta i ciljeva	Strateški dokument
3.Projekti i aktivnosti za određene rezultate	Akcioni plan
4.Implementacija, upravljanje, praćenje	Upravljački sistem
5.Marketing i komunikacija	Plan marketinga i komunikacije

Ciklus izrade STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA LOKALNE ZAJEDNICE počeo je izradom ANALIZE TEKUĆEG STANJA – PROFILISANJEM ZAJEDNICE u kome su tekuće stanje i faktori održivosti u zajednici identifikovani i procenjeni. Kao sledeći korak usledilo je definisanje vizije, prioriteta i ciljeva u okviru STRATEŠKOG DOKUMENTA na lokalnom nivou, uključujući prostorne dijagrame, gde je bilo moguće. Nakon ove faze, definisane su aktivnosti i projekti u okviru AKCIONOG PLANA, koji je dopunjeno i podržan PARTNERSKIM SPORAZUMIMA. Kako bismo postigli određene rezultate, implementacija projekata treba da bude podržana razvijenim UPRAVLJAČKIM I MONITORING SISTEMOM.

3. OPŠTI PODACI O OPŠTINI

3.1. Administrativni i geografski položaj

broji 6.786 stanovnika. Mol ima karakteristike naselja seoskog tipa. Praktično je spojeno sa Adom i u prostornom smislu čine urbanu celinu. Ukupna površina opštine Ada iznosi 22.705 ha i celom se dužinom proteže pored reke Tise. Pored reke Tise postoji i autohtona rečica Budžak. Polovina ovog vodotoka u dužini od oko 14 km je pretvorena u akumulaciono jezero pogodno da se koristi za navodnjavanje i za rekreaciju. Na krajnjem zapadnom delu kod naselja Obornjača, malim delom, protiče reka Čik. U saobraćajnom smislu putna mreža je dobro razvijena. Po osovini Sever-Jug, a kroz najveća naseljena mesta Adu i Mol, prolazi Regionalni put R-122 od Novog Sada do Horgoša, odnosno državne granice sa Republikom Mađarskom. Opština Ada se nalazi istočno od autoputa E75 i lokalnim putem, preko naselja Utrine pa prema Svetičevu i Bačkoj Topoli, povezana je sa ovim međunarodnim putem. Mreža lokalnih puteva je slabo izgrađena i u lošem je stanju. Jedini lokalni put, pravcem Istok-Zapad, spaja zapadna naselja u opštini.

3.2. Kratak istorijat opštine

Arheološka istraživanja su potvrdila činjenicu da je prostor opštine Ada bio naseljen već za vreme neolita. Pronađeni su ostaci naseobina sa ostacima grnčarije i oružja. Iz bronzanog doba su nađeni delovi bojene keramike, metalne posude i razni ukrasni predmeti, koji dokazuju kontinuitet života na ovom prostoru. Mnogi narodi su živeli na ovom prostoru : Amagini, Breuci, Damani, Tračani, Huni, Avari, Jazigi, Sloveni, Mađari, pa čak Turci i Tatari ali su se do današnjeg vremena održali samo Srbi i Mađari.

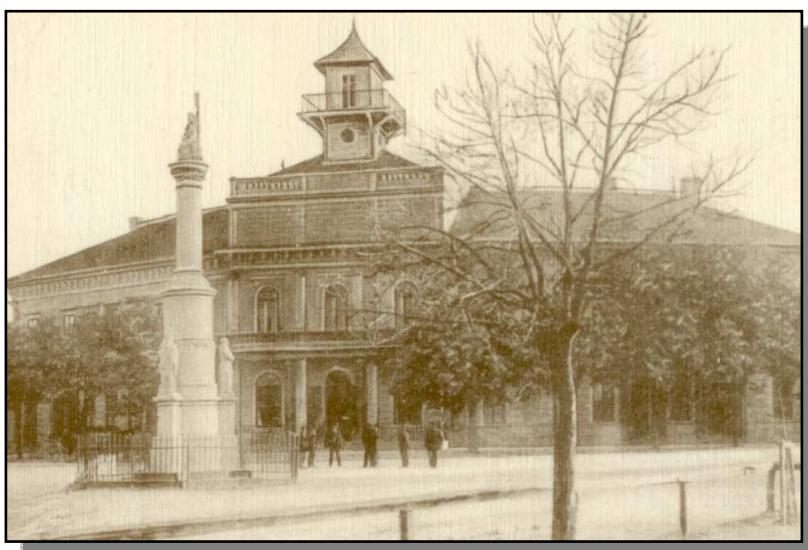
Prve pisane podatke o naseljenim mestima nalazimo u srednjevekovnim svetovnim i crkvenim dokumentima, naročito onima iz Kaločke nadbiskupije i turskim defterima. Tako se već 1198.godine pominju Asonjfalva i Banjfalva-Banovce, Kiš Ad 1308.godine, Moharewe 1323.godine, Pesser 1332.godine, Arkulić 1409.godine, a u XV veku su to naselja Obornica, Petrovce Petrina, Tatarsko Selo, Fileš (Ketfili), Dolić, Pogledić i Tivicka. Sva ova naselja su nastajala i nestajala u vrtlogu istorije, bilo zbog naleta osvajača, bilo zbog bolesti ili usled prirodnih katastrofa (poplave, požari). Turski defteri iz 1543.godine pominju naselje Petrina, sa crkvom, koje možemo, jer od tog vremena postoji kontinuitet naseljenosti, smatrati pretečom Ade. Padom turske vlasti Ada, tada pod nazivom Ostrova, ušla je, kao i sva mesta pored Tise, u sastav Potiske vojne granice kao utvrđeni šanac. Zbog toga, njena teritorija, uskim delom izlazi

Opština Ada nalazi se na severu Vojvodine i Bačke, na desnoj strani reke Tise. Okružena je opštinama: Senta, Čoka, Novi Bečeј, Kikinda, Bečeј i Bačka Topola. Prostire se na površini od 228,6 km². Administrativno pripada Severno-Banatskom okrugu, čije je sedište u Kikindi. Prema popisu iz 2002. godine Opština je imala 18.994 stanovnika koji žive u pet naselja: Ada, Mol, Sterijino Selo, Utrine i Obornjača. Ada je najveće naselje i središte opštine sa 10.547 stanovnika. Južnije od Ade nalazi se drugo po veličini naselje Mol koje

na obalu Tise, granicu, a duboko se proteže ka zapadu gde su bile zemlje i pašnjaci zaštićeni od upada Turaka iz Banata. Kada je 1751.godine došlo do razvojačenja granice formiran je Potiski krunski okrug. Zbog ukidanja privilegija veliki broj Srba se seli u Banatsko Karlovo, a neki odlaze čak u Ukrajinu gde osnivaju mesto Petro-Ostrovo na Dnjepru, u oblasti Nova Serbia koja je formirana od doseljenih srpskih graničara i njihovih porodica. Da bi se sprečilo dalje, masovno, iseljavanje življa vojna lica su dobijala posede, a oficiri i plemićke diplome. Tako je u Adi plemićku titulu dobila porodica Nikole Dudvarskog, a u Molu porodica Karakašević i Ostoje Kubure. Pored toga, zbog nedostatka radne snage, vrši se organizovana kolonizacija katoličkim življem. U periodu od 1763.-1773.godine više od 250 porodica, uglavnom Mađara, Slovaka i Bunjevaca, se doselilo na prostor Ostrova. Krajem XVIII veka se doseljavaju i Jevreji, najpre iz Moravske, a potom i Erdelja.

Poznato je da je pravoslavni živalj imao svoju crkvu već u XVI veku, a parohija je obnovljena 1719.godine. Prvi hram od čvrstog materijala je sagrađen 1759.godine. Katolička crkva, u Adi, je sagrađena 1795.godine, a jevrejska sinagoga u zadnjoj deceniji XIX veka.

Ada je status slobodne poljoprivredne varoši, sa pravom na održavanje tri vašara, dobila 1835.godine. Mol, drugo najveće mesto u opštini, svoju nezavisnost od krunskog okruga otkupljuje 1870.godine i postaje samostalna opština. Druga polovina XIX veka predstavlja period intenzivnog razvoja Ade i Mola. Razvijaju se cehovska i zanatljska udruženja, kao osnova za razvoj industrije, a regulisanje rečnog toka, gradnja pristaništa za parobrode, gradnja puta, železnice i uspostavljanje poštanskog i telegrafskog saobraćaja dovodi do bržeg razvoja i povećanja broja stanovnika. Prve škole, na ovom prostoru, počinju sa radom još početkom XVIII veka, a u drugoj polovini XIX veka funkcionišu škole na srpskom, mađarskom i hebrejskom, osnivaju se brojna kulturna društva i čitalački klubovi, tako da ne čudi, za ono vreme neverovatna, činjenica da je tada u Adi bilo oko 70% pismenih građana. Mol, u XIX veku, ima začetke sistema javne rasvete, ulične petrolejke, i opštu bolnicu sa muškim i ženskim odelenjem. Početkom prošlog veka dolazi i do elektrifikacije Ade i Mola, koji tada broje više od 20.000 stanovnika. I pored relativne razvijenosti i dobrih uslova za život mnogi Ađani, početkom XX veka, odlaze u Ameriku i trajno se nastanjuju. Posle Prvog svetskog rata Vojvodina, a time i prostor današnje opštine Ada, postaje sastavni deo Kraljevine SHS. Između dva rata, Ada i Mol se razvijaju kao dve odvojene opštine. U Adi se razvija zanatstvo i trgovina, a Mol je bio pretežno poljoprivredno mesto sa mnoštvom salaša, u jednom trenutku ih je bilo više od 400. Za decu sa salaša su čak organizovane i

posebne salašarske škole. Do Drugog svetskog rata funkcioniše i čuvena molska banja Orlovača čije lekovito blato, i danas, mnogi koriste u lečenju kostobolje. Između dva rata se, u Adi, gradi i velelepna Pravoslavna crkva, verna kopija Crkve Svetog Đorđa na Oplencu, a pokrovitelj izgradnje je bio sam Kralj Aleksandar I Karađorđević. Svu besmislenost i strahote Drugog svetskog rata osetili su i stanovnici Ade i Mola, najviše Jevreji kojih, usled stradanja prilikom deportacija, praktično više i nema u opštini. Izjašnjavanjem građana 1957.godine Mol je prestao da postoji kao opština i pripojen je Adi, a delovi njihovih atara, sa naseljenim mestima: Njegoševu, Molski Gunaroš i Svetićevo, su pripojeni opštini Bačka Topola. Brz razvoj metalske industrije i snažan poljoprivredni kompleks karakterišu privrednu opštine u periodu do raspada SFRJ. Pored snažnog društvenog sektora Ada je bila i jedan od najjačih centara male privrede, sa naročito razvijenim preduzetništvom u oblasti prerade metala i proizvodnji trikotaže.

3.3 Stanovništvo

3.3.1 Starosna i polna struktura

	Ukupno	Deca predškolskog uzrasta (ispod 7 godina)	Deca školskog uzrasta (7 – 14)	Radni kontigent (15 – 64)			Stanovništvo staro 60 i više	% Radnog kontigenta u odnosu na ukupno stanovništvo	% stanovništva starog 60 i više u ukupnom
				Ukupno	Muško	Žensko			
1991	21.120	1.748	2.114	13.435	7.151	6.284	4.448	62,5	20,7
2002	18.994	1.271	1.672	12.818	6.433	6.385	4.273	67.48	22.50
RS								67,12	22,46
APV								68,21	21,44

Popis 2002.god.		do 15 god.	15-65 god.	preko 65 god.
Svega	18994	2943	12818	3233
Muškarci	9185	1487	6433	1265
Žene	9809	1456	6385	1968

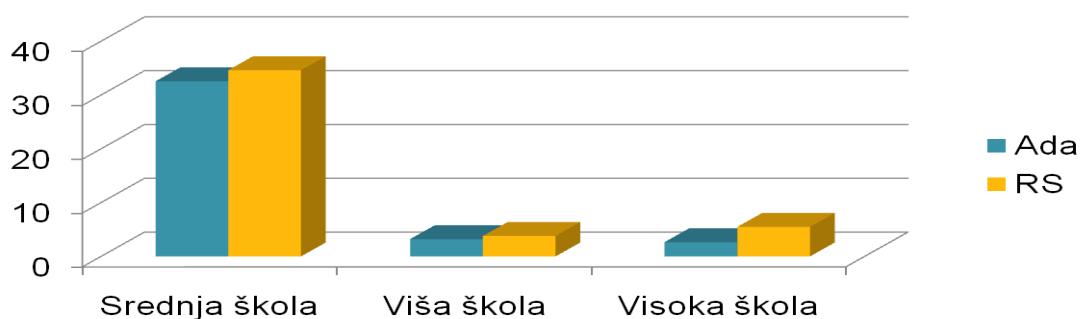
Prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva iz 2002. godine u opštini Ada živi 18.994 stanovnika, od toga 9185 muškaraca i 9809 žena. Najveći deo stanovništva (oko 91%) živi u dva veća naselja, u Adi i u Molu. Ostali deo stanovnika (oko 9%) živi u tri manja naselja - u Utrinama, Sterijinu i Obornjači.

Prosečna starost stanovnika opštine je 40,8 godina. Kod muškaraca ona iznosi 39,2 godine, a kod žena 42,4 godine.

3.3.2 Obrazovna struktura

Popis	Ukupno	Srednja škola	Viša škola	Visoka škola
Republika Srbija	6.321.231	2.596.348	285.056	411.944
Opština Ada	16.051	6.185	612	505

	Učešće stanovništva sa srednjom školom (%)	Učešće stanovništva sa višom školom (%)	Učešće stanovništva sa visokom školom (%)
Republika Srbija	34.63	3.8	5.49
Opština Ada	32.56	3.22	2.66

Opština Ada, ako uporedimo sa podacima za nivo RS, je sredina sa manjim učešćem građana koji imaju srednje i više, a naročito je to indikativno kod udela stanovništva sa visokim obrazovanjem. Mnogo mlađih ljudi odlazi na školovanje u Mađarsku, što je razumljivo s obzirom da je više od 80% stanovništva mađarske nacionalnosti, a veliki deo se nikada ne vrati u opštinu. Nažalost u opštini se, zbog smanjenih šansi za zapošljavanje, ne vrati i veći deo onih koji završe fakultete u zemlji. To je naročito bilo izraženo 90-ih godina prošlog veka te su pokazatelji sa popisa 2002.godine izrazito loši u odnosu na RS.

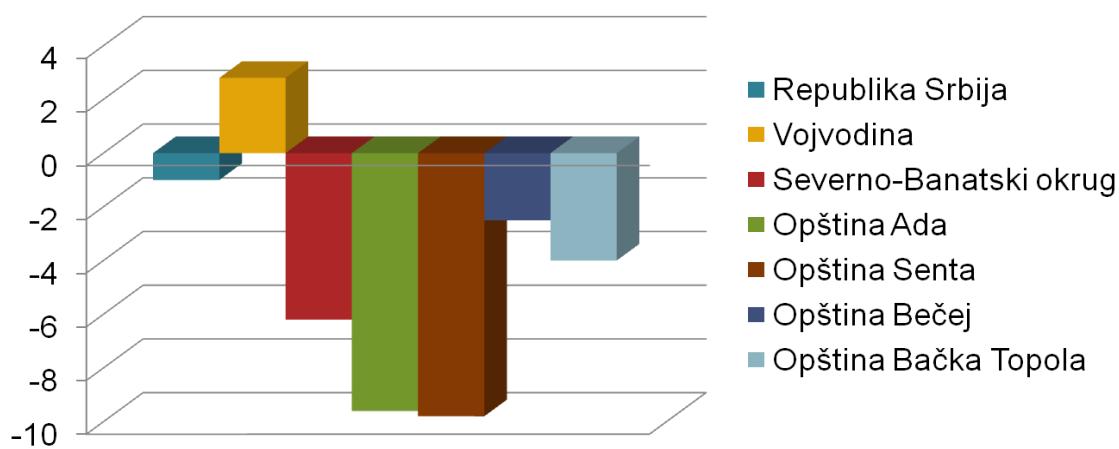
3.3.3 Socijalno radna struktura

Nezaposlenost									
	Podaci iz 2006.g.			Podaci iz 2007.g.			Podaci iz 2008.g.		
	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ
Ukupan broj nezaposlenih lica	1.065	1.233	2.298	621	630	1.251	763	739	1.502
Nezaposlena lica sa 1 stepenom kvalifik.	580	617	1.197	276	276	552	334	318	652
Nezaposlena lica sa 2,3,4 i 5 stepenom stručne spreme	460	587	1.047	322	326	648	404	395	799
Nezaposlena lica sa višom i visokom stručnom spremom	25	29	54	23	28	51	25	26	51

Broj nezaposlenih od 1991. godine stalno raste. U 2006. godini je već premašio 2200. U 2007. godini je evidentirano ukupno 1251 nezaposlenih - od toga 630 žena , u 2008. godini – ukupno 1502 nezaposlenih - od toga 739 žena.

3.3.4 Demografska kretanja

Prosečan godišnji pad stanovnika na 1000 stanovnika	Republika Srbija	Vojvodina	Severno-Banatski okrug	Opština Ada	Opština Senta	Opština Bečeј	Opština Bačka Topola
	-1.0	2.8	-6.2	-9.6	-9.8	-2.5	-4.0

Posmatrajući demografska kretanja u opštini može se zaključiti da broj stanovnika proteklih godina konstantno opada. Opština Ada spada u red onih opština, koje permanentno beleže negativnu stopu nataliteta.

Smanjenje broja stanovnika, kako negativnim prirodnim priraštajem tako i neprestanom depopulacijom seoskog stanovništva, uslovilo je veliki broj domaćinstava sa 1-2 člana. Prosečno domaćinstvo broji svega 2,5 članova. Prema najnovijim podacima prosečna porodica u opštini ima 1,4 dece odnosno jedno ili dva deteta.

Kretanje ukupnog broja stanovnika

Naselja	Godina popisa						
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.
Ada	10800	10933	11472	12347	12331	12071	10547
Mol	8275	8121	8097	8128	7950	7508	6786
Obornjača	1395	1155	957	697	515	458	389
Sterijino	75	75	251	206	434	304	234
Utrine	1690	1390	1457	1233	1178	1141	1038
Ukupno	22235	21676	22234	22611	22408	21482	18994

Analiza kretanja ukupnog broja stanovnika opštine Ada, za period od 1948-2002. godine, ukazala je na trend pada ukupnog broja stanovnika, po prosečnoj godišnjoj stopi od -0,3%. Populaciona veličina ima niska kolebanja i od 1971. godine prisutna je pojava permanentnog pada broja stanovnika, a poslednjim Popisom je zabeležen najveći pad ukupnog broja stanovnika. Posmatrano po naseljima najveći pad ukupnog broja stanovnika beleže naselja Sterijino i Obornjača.

3.3.5. Nacionalna struktura stanovništva

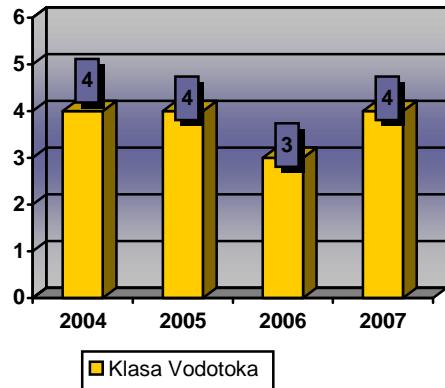
	Ukupno	Srbi	Mađari	Romi	Jugosloveni	Hrvati	Albanci	Crnogorci	Muslimani	Ostalo
Popis 2002.	18.994	3.324	14.558	277	275	66	38	29	19	408
%	100	17,5	76,64	1,46	1,45	0,35	0,2	0,15	0,1	2,15
Popis 2002. RS	7.498.001	6.212.383	293.299	108.193	80.721	70.602	61.647	69.049	19.503	582.604
%	100	82,85	3,91	1,44	1,08	0,94	0,82	0,92	0,26	7,78

Opština Ada je višenacionalna sredina gde $\frac{3}{4}$ stanovništva čine građani mađarske nacionalnosti, oko 17,5% su Srbi, a svi ostali čine oko 6% stanovništva. Ada je primer duhovnog i civilizacijskog miljea u kome različite nacije i vere, deleći isti životni prostor vekovima, uspevaju da izgrade i specifični kulturni i građanski duh.

4. INDIKATORI

Indikator br. 1

TEMA: ŽIVOTNA SREDINA - VODA - INDIKATOR: Kvalitet površinskih voda u Opštini Ada

Zahtevani kvalitet vode, najvećeg prirodnog vodotoka u opštini – reke Tisa, je II kategorija. Kvalitet najvećim delom zavisi od velikih zagađivača uzvodno. Iz Mađarske već stiže voda III kategorije zatim otpadne vode iz Subotice, iz fabrike celuloze u N.Kneževcu, gradske kanalizacije Senta, šećerane „TE-TO” i fabrike kvasca. U tabeli su prikazani samo podaci, sa merne stanice u Padeju, za reku Tisu. Kvalitet vode manjih vodotokova u opštini, rečica Čik i Budžak, se ne meri.

Indikator br. 2

TEMA: ŽIVOTNA SREDINA – VODA – INDIKATOR: Upravljanje otpadnim vodama u Opštini Ada

U Opštini Ada nema prečistača otpadnih voda. Kanalska mreža, u urbanom delu Ade i Mola, koncentrovano je zagađena gradskim otpadnim vodama, koje se direktno ulivaju ili cisternama iznose, industrijskim otpadnim vodama organskog karaktera, iz „Zora” Mol i „Mlinprodukt” Ada i otpadnim vodama neorganskog karaktera manjih zagađivača. Preduzeće „Mlinprodukt” poseduje uređaj za mehaničko čišćenje otpadnih voda tzv. „biodisk” ali nije u funkciji. PD „Halas Jožef” ima cisterne za taloženje i stabilizaciju tečnog stajnjaka (osoke) ali je ne koristi. Koristi se laguna za taloženje iz koje se, otpadne vode, nekontrolisano ulivaju u kanal za navodnjavanje.

Otpadne vode urbanog porekla se, najvećim delom, upuštaju u septičke jame. Pražnjenje jama nije propisom uređeno. Postoji projekat kanalizacione mreže za naseljen mesta Ada i Mol. Neki sporedni krakovi ove mreže su već izgrađeni. Neovlašćeno i nekontrolisano priključivanje na nedovršenu mrežu je praksa u oba naselja. Ova mreža skuplja otpadne vode i direktno ih izliva u otvoreni kanal za odvodnjavanje Bara, odakle se upumpava, bez prečišćavanja, u Tisu. Industrijske otpadne vode se takođe ispuštaju u pomenuti kanal ali i u druge kanale za odvodnjavanje. Kanalizaciona mreža u opštini je projektovana i fazno se izgrađuje.

Indikator br. 3

TEMA: ŽIVOTNA SREDINA – VAZDUH – INDIKATOR: Broj dana sa lošim kvalitetom vazduha u Opštini Ada

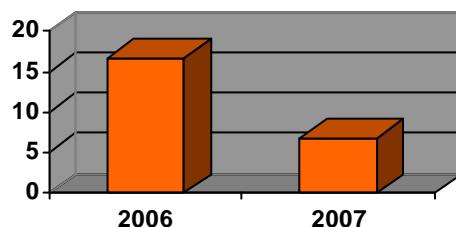
Srednja godišnja vrednost imisije pokazatelja opšte zagađenosti

Merne stanice	2005.					
	SO ₂		Čađ		Taložne materije	
	GVI	MM	GVI	MM	GVI	MM
Palić	/	/	/	/	/	/
Subotica	5.66	7	14.26	7	248	8

Merne stanice	2006.					
	SO ₂		Čađ		Taložne materije	
	GVI	MM	GVI	MM	GVI	MM
Palić	0.81	1	16.70	1	197.28	7
Subotica	4.51	9	14.14	7	225.00	8

Merne stanice	2007.					
	SO ₂		Čađ		Taložne materije	
	GVI	MM	GVI	MM	GVI	MM
Palić	/	/	6.73	2	309.00	5
Subotica	9.55	8	20.18	7	255.33	8

Srednja GVI Čađ-merna stanica Palić

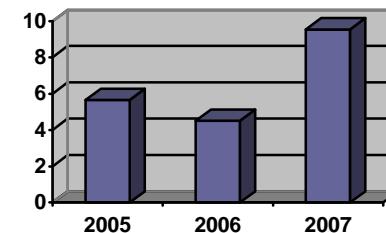
GVI – srednja godišnja vrednost imisije

MM – broj mernih mesta

Na teritoriji opštine ne postoji sistemsko i kontinuirano merenje kvaliteta vazduha. Najблиže merne stanice se nalaze na Paliću i u Subotici, a pokazateli su preuzeti iz statističkih godišnjaka.

Na kvalitet vazduha u opštini najveći uticaj ima prašina sa poljoprivrednih zemljišta koja nisu prekrivena višegodišnjom vegetacijom, a ne postoji zaštitni zeleni pojas oko naseljenih mesta. Sagorevanje fosilnih i dr. čvrstih goriva je značajan način grejanja, u zimskom periodu, i pored gasifikacije naselja. Tranzitni saobraćaj prolazi kroz centar najvećih naseljenih mesta što, u toplim danima bez vetra, predstavlja ozbiljan izvor zagađenja vazduha. Od industrijskih postrojenja značajniju emisiju imaju AD „Potisje-Precizni liv“ i „Litostroj-Potisje“ u Adi.

Najveći broj velikih stočnih farmi je izmešten izvan naseljenih mesta ali je još prisutno držanje krupne stoke u urbanim sredinama što, kod nepovoljnim vremenskim uslovima, izaziva veliku koncentraciju neprijatnih mirisa.

Srednja GVI SO₂-merna stanica Subotica

Indikator br. 4

TEMA: ŽIVOTNA SREDINA – KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA I BIODIVERZITET – INDIKATOR: Zaštićene oblasti u Opštini Ada

U Opštini Ada nema zaštićenih oblasti. Pod zaštitom je jedino stablo bele topole (*Populus alba*) u Molu, pored Tise, kao objekat prirode. Pod preliminarnom zaštitom se nalazi depresija „Budžak“ na granici KO Ada i KO Mol, na površini od oko 200 ha. Zavod za zaštitu prirode RS je markirao oblast Molske šume, Žuti breg i staništa zaštićenih vrsta ptica, na Sterijinovu, kao potencijalna područja za zaštitu. Za stavljanje pod zaštitu, osim navedenih oblasti, sve uslove ima i stari hrast lužnjak (*Quercus robur*) u KO Ada i stanište divlje orhideje pored izvorišta termalne vode u Adi.

Indikator br. 5	TEMA: ŽIVOTNA SREDINA – KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA – INDIKATOR: Napušteno i zagađeno zemljište u Opštini Ada
------------------------	---

Najveće površine zagađenog zemljišta se nalaze pod deponijama komunalnog otpada. Najveća je opštinska deponija, površine 8,5 ha. Saniranje i rekultivacija ove deponije je neophodna jer ne postoji mogućnost da više prima otpad posle 2010.godine. Deo ove deponije je rekultivisan, zasađen je šumski pojas, a deo koji je aktivan je uređen, u skladu sa mogućnostima. Izgrađena je ograda, obodni kanali sa ocednim bazenima, bio-drenovi za odvod gasa iz tela deponije i postavljeno je obezbeđenje. Divlja deponija u Molu, površine 1 ha, bi morala da se rekultiviše, pošumljavanjem, a otpad ukloni. Na 25 km od Ade se nalazi divlja deponija površine 1,2 ha, na Utrinama, koja bi se, uz uređivanje i zaštitu, mogla pretvoriti u pomoćnu deponiju odnosno u sabirni centar za prikupljanje otpada do odvoženja na mesto trajnog deponovanja. Za trajno rešavanje pitanja otpada neophodno je, što pre, pristupiti deponovanju otpada na nekoj od budućih regionalnih deponija.

Indikator br. 6	TEMA: ŽIVOTNA SREDINA – LOKALNI SISTEM PREVOZA – INDIKATOR: Javni prevoz u Opštini Ada
------------------------	---

U opštini ne postoji organizovan lokalni sistem prevoza. Prevoz putnika vrši nekoliko preduzeća i to: „Molprevoz” iz Mola, „Severtrans” iz Sente, „Lasta” iz Beograda i „Bečejprevoz” iz Bečeja. Zbog prestanka rada autobuske stanice, broj putnika i frekventnost autobuskog saobraćaja je vrlo teško tačno utvrditi.

Indikator br. 7	TEMA: ŽIVOTNA SREDINA – OTPAD – INDIKATOR: Opštinski otpad po vrsti odlaganja
------------------------	--

Broj stanovnika opštine prema popisu 2001. godine je 18994. Deponija je stara 26 godina. Geometrija deponije je sledeća: dužina oko 230m. širina oko 400m. površina 85.310m², zapremina 195.930 m³. Raspoloživi kapacitet 60.000m³. Prosečna godišnja količina otpada koji se sakuplja iznosi oko 30.000m³ odnosno sabijeni otpad koji se nosi na deponiju iznosi oko 15.000 t na godišnjem nivou. Celokupna količina komunalnog otpada sa teritorije opštine se odlaže na ovu deponiju. Sanacija, rekultivacija i zatvaranje ove deponije predviđena je posle 2010.godine.
U opštini Ada ne vrši se primarna niti bilo kakva druga selekcija komunalnog otpada, niti na izvoru niti na mestu odlaganja.

Indikator br. 8	TEMA: ŽIVOTNA SREDINA – OTPAD – INDIKATOR: Reciklirani otpad
------------------------	---

Na teritoriji Opštine Ada se ne vrši recikliranje otpada. Izuzetak je delimično recikliranje tvrde plastike, do faze granulata, čime se bave dva mala preduzetnička preduzeća. Ukupna količina tako recikliranog otpada je oko 25 t mesečno ili oko 300 t na godišnjem nivou.

Indikator br. 9

TEMA: **ŽIVOTNA SREDINA – INDIKATOR: Ukupna potrošnja energije podeljena po vrsti goriva**

Jedini podatak koji je moguće utvrditi sa potpunom tačnošću je potrošnja zemnog gasa. Ukupna potrošnja zemnog gasa iznosi 1.861.165 m³ godišnje. Od te količine, domaćinstva su potrošila 1.232.757 m³, a privreda 628.408 m³ zemnog gasa.

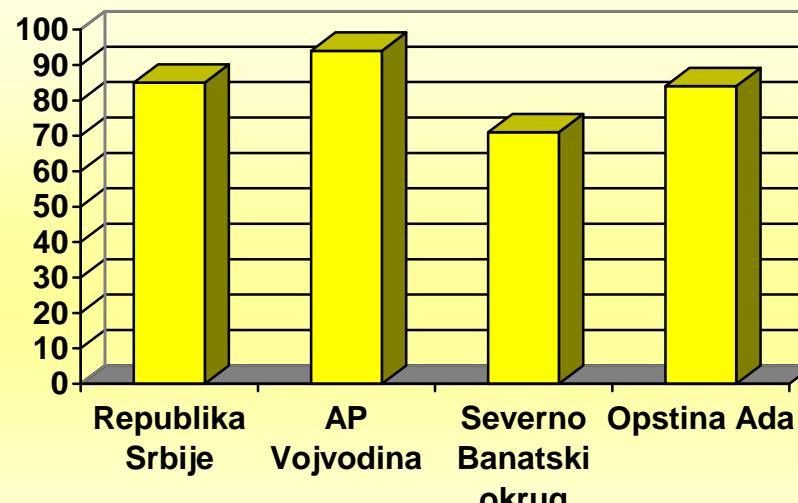
Indikator br. 10

TEMA: **ŽIVOTNA SREDINA – OTPAD – INDIKATOR: Potrošnja obnovljive energije po izvorima**

Na teritoriji opštine postoji, nemali, potencijal za korišćenje obnovljivih izvora energije naročito kada je u pitanju energija iz biomase, biogasa, geotermalna energija, energija veta i solarna energija. Da bi se ove vrste obnovljive energije mogle koristiti u većem obimu, i u komercijalne svrhe, neophodno je edukovati građane o mogućnostima i prednostima ali i investirati u istraživanja i realizaciju projekata. U zadnjih nekoliko godina veoma se, u domaćinstvima na teritoriji opštine, raširila praksa korišćenja izmenjivača toplove tzv. toplovnih pumpi kao alternativnog izvora ekološki čiste i obnovljive energije.

Indikator br. 11

TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: **Gustina naseljenosti**

█ **Gustina naseljenosti**

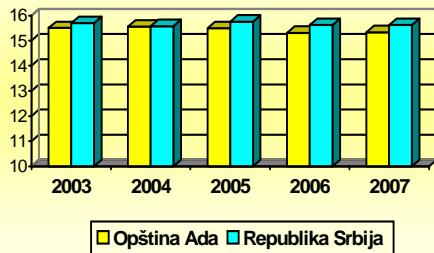
U skladu sa važećim klasifikacijama opština spada u ruralna područja jer je gustina naseljenosti manja od 150 stanovnika/km². Činjenica je da 90% stanovništva opštine živi u urbanoj celini koju čine naseljena mesta Ada i Mol (ukupno oko 17.500 stanovnika).

Opis	broj stanovnika - popis 2002.	Površina u km ²	Gustina naseljenosti u 2002. - br. Stanovnika po 1 km ²
Republika Srbija	7498001	88361	85
AP Vojvodina	2031992	21506	94
Severno-Banatski okrug	165881	2329	71
Opština	18994	227	84

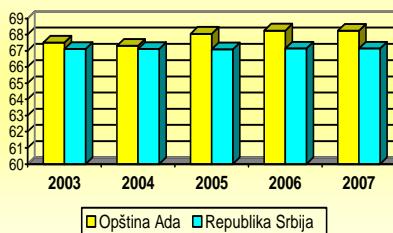
Indikator br. 12

TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: Stanovništvo prema starosti

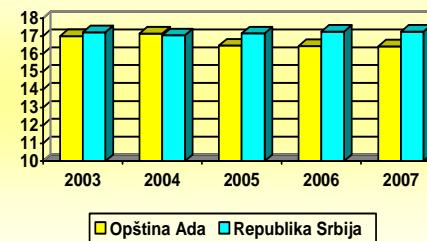
Udeo stanovnika mlađih od 15 godina

Udeo stanovnika od 15-65 godina u ukupnom stanovništvu

Udeo stanovništva starijeg od 65 godina

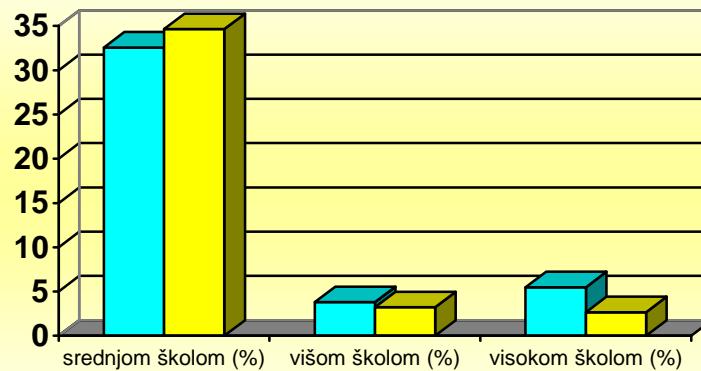

Podaci o udelu pojedinih grupa stanovništva se ne razlikuju, bitnije, od podataka za teritoriju Srbije. Ipak je indikativan podatak da se, iz godine u godinu, smanjuje broj novorođenih, tako da opština svake godine ostaje siromašnija za jedno odelenje u osnovnim školama.

Indikator br. 13

TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: Udeo stanovnika sa završenom srednjom, višom i visokom školom

Ucesce stanovnika po obrazovnoj strukturi

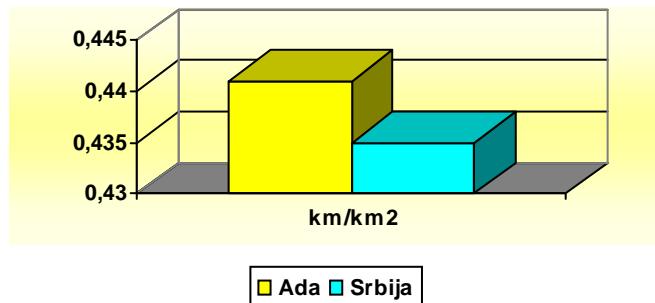

■ Republika Srbija ■ Opština Ada

Popis 2002.godine	Ukupno	Srednja škola	Viša škola	Visoka škola
Republika Srbija	7.498.001	2.596.348	285.056	411.944
Opština Ada	18.994	6.185	612	505

	Učešće stanovništva sa srednjom školom (%)	Učešće stanovništva sa višom školom (%)	Učešće stanovništva sa visokom školom (%)
Republika Srbija	34.63	3.8	5.49
Opština Ada	32.56	3.22	2.66

Mnogo mladih ljudi odlazi na školovanje u Mađarsku, što je razumljivo s obzirom da je više od 80% stanovništva mađarske nacionalnosti, a veliki deo se nikada ne vrti u opštino. Nažalost u opštino se, zbog smanjenih šansi za zapošljavanje, ne vrati i veći deo onih koji završe fakultete u zemlji. To je naročito bilo izraženo 90-ih godina prošlog veka te su pokazatelji sa popisa 2002.godine izrazito loši u odnosu na RS.

Indikator br. 14TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: **Dužina puteva u km po km²****Duzina puteva u km po km²**

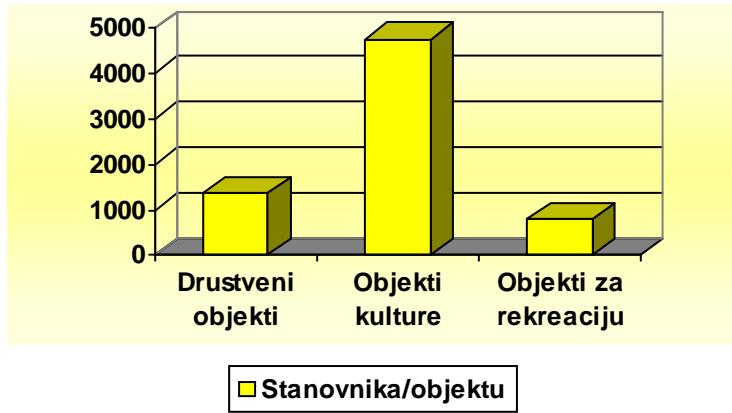
Opis	Dužina puteva u km	Površina km ²	Dužina puta u km po km ²
Republika Srbija	38436	88361	0.435
Opština	100	227	0.441

Najveći problem naše opštine nije u dužini i kvalitetu puteva već u činjenici da nijedan od tih puteva nema magistralni značaj. Nalazimo se van glavnih putnih pravaca što predstavlja negativan pokazatelj za mogućnosti razvoja u narednom periodu.

Indikator br. 15TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: **Procenat domaćinstava sa sigurnim pristupom vodi za piće**

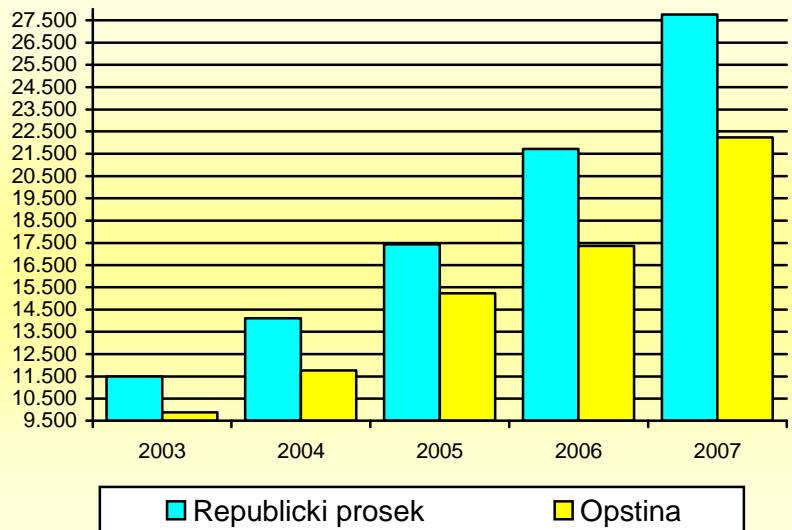
Opština	Ukupan broj domaćinstava	Broj domaćinstava priključenih na vodovod	Ostvareno učešće (%)
Opština	7392	5076	68.67

Mogućnost za priključenje na vodovod ima većina domaćinstava u opštini ali ga ne koriste svi zbog razvijene mreže mikrovodovoda, tokom 50-ih godina prošlog veka, koji su još uvek u funkciji. Domaćinstva sa starijim članovima nisu spremna na finansijsko izdvajanje za priključak, tako da je činjenica da 30% domaćinstava, iz različitih razloga, koristi vodu koja se ne kontroliše redovno te je njen kvalitet pod znakom pitanja

Indikator br. 16TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: **Broj stanovnika na jedan objekat društvenih, kulturnih, rekreativnih aktivnosti**

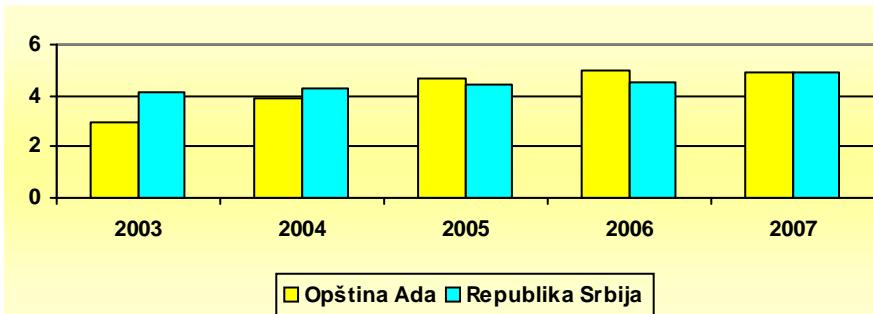
Podatak da nemamo nijedan bioskop, pozorište ili galeriju predstavlja zabrinjavajuću činjenicu koja govori o kvalitetu kulturne ponude u našoj opštini. Kvalitetom i brojnošću sportskih i objekata za rekreaciju možemo biti relativno zadovoljni.

Opština	Ukupan broj stanovnika	Broj drustvenih objekata	Broj kulturnih objekata	Broj objekata za rekreaciju	Ostvareno učešće drustvenih objekata (St/obj.)	Ostvareno učešće objekata kulture (St/obj.)	Ostvareno učešće rekreativnih objekata (St/obj.)
Opština	18994	10	4	24	1899,4	4748,5	791,4

Indikator br. 17TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: **Prosečna neto zarada**

Prosečna bruto zarada u RSD	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Srbija	11500	14108	17443	21707	27759
Opština	9881	11771	15232	17366	22227

Relativno kretanje neto zarada, u odnosu na proseku Srbije, beleži konstantno zaostajanje. U 2003.godini je iznosio 86% republičkog proseka, a 2007.godine tek 80% republičkog proseka.

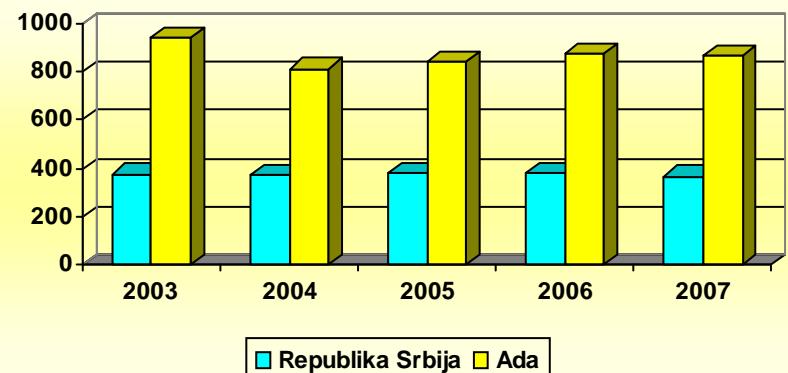
Indikator br. 18TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: **Učešće korisnika socijalne zaštite u ukupnom stanovništvu (%)**

Godina	Ukupan broj stanovnika		Broj korisnika socijalne zaštite		Ostvareno učešće (%)	
	RS	Opština	RS	Opština	RS	Opština
2003.	7480591	18878	309123	567	4,13	3,00
2004.	7463157	18724	320281	732	4,29	3,91
2005.	7440769	18558	329530	862	4,43	4,64
2006.	7411569	18372	335746	913	4,53	4,97
2007.	7381579	18189	364750	890	4,94	4,89

Većina građana koji koriste socijalnu zaštitu su romske nacionalnosti. Navedenom statistikom su obuhvaćeni samo korisnici usluga koje se finansiraju iz budžeta Republike, a postoje i usluge (pomoć u kući, jednokratna novčana pomoć i dr.) koje se finansiraju iz budžeta opštine. Ukupan broj korisnika nekog vidi socijalne pomoći prelazi 10% ukupnog stanovništva. Takođe je evidentan trend porasta u % korisnika socijalne zaštite.

Indikator br. 19

TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: Broj stanovnika na jednog lekara

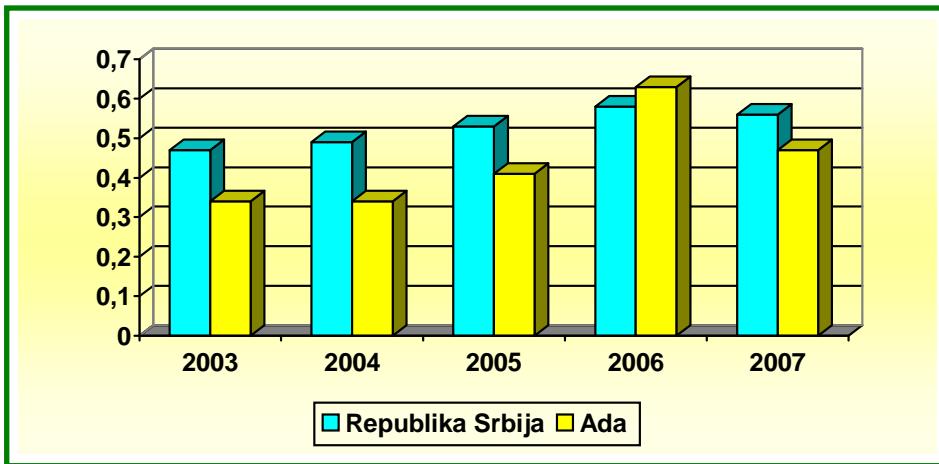
Godina	Ukupan broj stanovnika		Ukupan broj lekara		Broj stanovnika na jednog lekara	
	RS	Opština	RS	Opština	RS	Opština
2003	7480591	18878	20039	20	376	946
2004	7463157	18724	20211	23	369	814
2005	7440769	18558	19685	22	378	844
2006	7411569	18372	19644	21	377	875
2007	7381579	18189	20066	21	368	866

Izvesno je veliko zaostajanje u odnosu na RS kada je u pitanju ovaj pokazatelj. Takođe je indikativno da nema nikakvih pomaka, ni pozitivnih ni negativnih, za proteklih pet godina Pored evidentne činjenice da nemamo dovoljno lekara, naročito specijalista, još je značajniji taj nedostatak u ruralnom delu opštine, naseljena mesta Utrine, Obornjača i Sterijino (oko 1800 stanovnika), gde ordinira jedan lekar, u toku dana, a van radnog vremena nadležna je dežurna služba iz DZ Ada.

Indikator br. 20

TEMA: STANOVNIŠTVO, OBRAZOVANJE, KVALITET ŽIVOTA - INDIKATOR: Učešće pravosnažno osudjenih lica prema mestu izvršenja krivičnog dela u ukupnom stanovništvu

Godina	Ukupan broj stanovnika		Broj osudjenih lica prema mestu izvršenja krivičnog dela		Ostvareno učešće (%)	
	RS	Ada	RS	Ada	RS	Ada

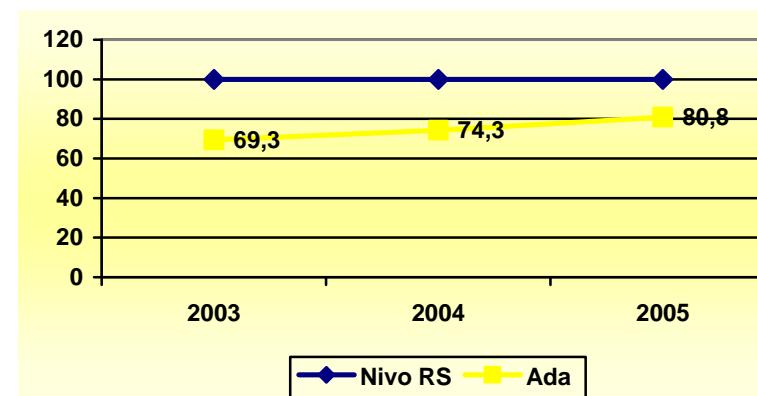
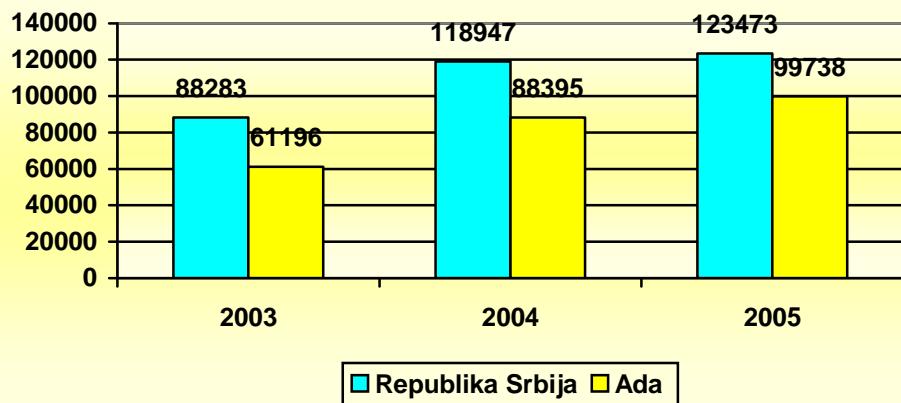

2003	7480591	18878	35097	64	0,47	0,34
2004	7463157	18724	36222	65	0,49	0,34
2005	7440769	18558	39135	76	0,53	0,41
2006	7411569	18372	42988	116	0,58	0,63
2007	7381579	18189	41690	86	0,56	0,47

Podatak o broju osuđenih lica govori ne samo o stepenu bezbednosti i sigurnosti, u opštini, već i o ažurnosti i efikasnosti pravosudnih organa, Zbog toga je teško vršiti upoređivanja sa nacionalnim nivoom ili sa opštinama u okruženju, Stoga je, možda, važnije analizirati strukturu vrsta krivičnih dela za koja su osuđivani, Više od 50% osuđenih su počinili dela krađe i ugrožavanja bezbednosti saobraćaja, Možemo zaključiti da je Ada relativno bezbedna sredina ali sa negativnim uticajima koji dopiru iz većih gradskih sredina, a naročito kada je u pitanju narkomanija,

Indikator br. 21

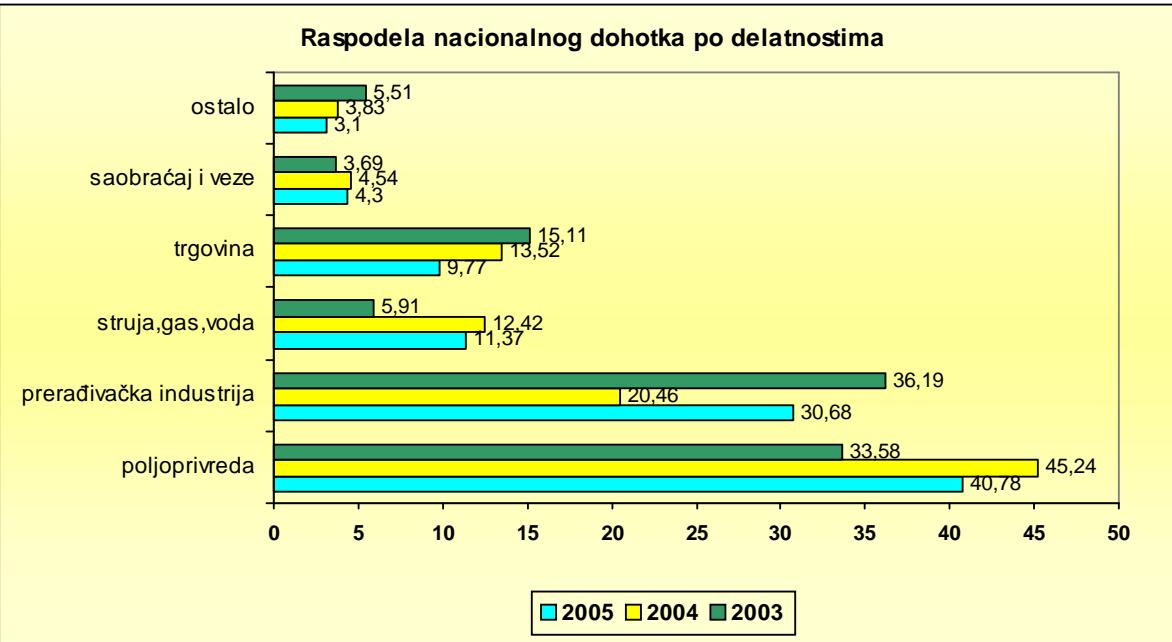
TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: Nacionalni dohodak po glavi stanovnika

S obzirom na potencijale, 20% manji nacionalni dohodak po glavi stanovnika, u odnosu na nacionalni nivo, predstavlja činjenicu koja zabrinjava čak iako trend ima uzlazni karakter. Takvo stanje, s obzirom na stepen razvijenosti ađanske privrede 80-ih godina XX veka, je uzrokovano propadanjem velikih preduzeća ,u zadnjoj deceniji prošlog veka, i zakasnjom i lošom privatizacijom koja je dovela do vidnog smanjenja broja radnih mesta i ukupnog dohotka u opštini.

Indikator br. 22

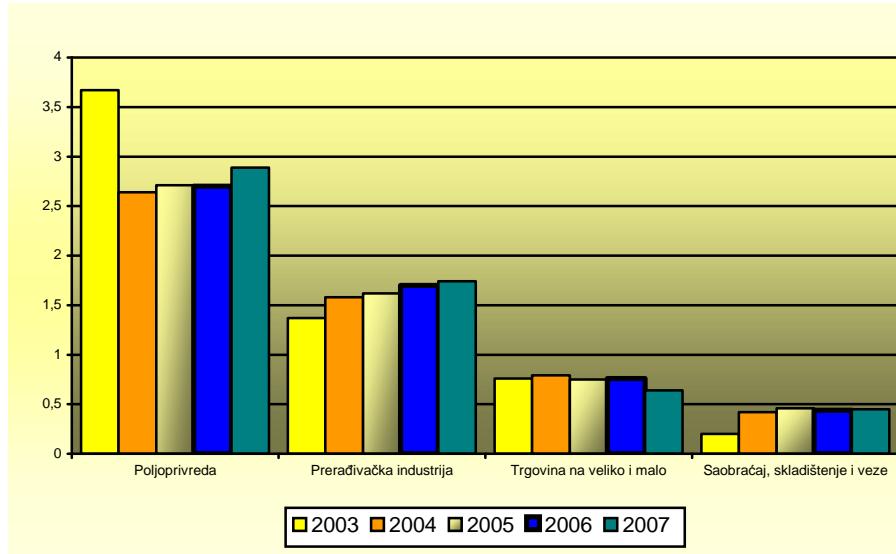
TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: Udeo nacionalnog dohotka

Najveći procenat od ukupnog dohotka, u opštini Ada, ostvaruje se iz poljoprivrede i prerađivačke industrije, ukupno više od 70%. To što se dohodak, u opštini, ostvaruje uglavnom iz dve oblasti predstavlja određena ograničenja, kada je u pitanju mogućnost razvojnih pravaca, u budućnosti, jer predstavlja pokazatelj određenog stepena nefleksibilnosti privrede naše opštine.

Indikator br. 23

TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: Lokacijski koeficijent zapošljavanja

Lokacijski koeficijent zapošljavanja za 2007.	Poljoprivreda		Prerađivačka industrija		Trgovina na veliko i malo, opravka		Saobraćaj, skladištenje i veze	
Godina	RS	Opština	RS	Opština	RS	Opština	RS	Opština
2003.	1	3.67	1	1.37	1	0.76	1	0.20
2004.	1	2.64	1	1.58	1	0.79	1	0.42
2005.	1	2.71	1	1.62	1	0.75	1	0.46
2006.	1	2.70	1	1.71	1	0.76	1	0.44
2007.	1	2.89	1	1.74	1	0.64	1	0.45

Najveći deo stanovništva je zaposlen u poljoprivredi, u 2003.godini, proporcionalno, 3.67 puta više nego na republičkom nivou. Broj zaposlenih u toj oblasti se potom snižava ali je u 2007. godini još uvek 2.7 puta veći nego republički nivo. Ako uporedimo podatke o udelu nacionalnog dohotka, po pojedinim oblastima, i o koeficijentu zapošljavanja možemo doći do zaključka o, uslovno rečeno, produktivnosti određene privredne grane. Kad uporedimo nacionalni i nivo opštine dolazi se do zaključka da poljoprivreda ostvaruje približno iste rezultate, u odnosu na nacionalni nivo, da prerađivačka industrija poprilično zaostaje, a da trgovina generalno ima bolje rezultate.

Indikator br. 24

TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: **Površina poslovnog prostora na 1000 stanovnika izgrađena prethodne godine**

Površina poslovnog prostora	Ukupan poslovni prostor u 2007 godini	Novoizgradjeni prostor u 2007 godini	m2/na 1 stanovnika	m2/na 1000 stanovnika
Opština Ada	159.817 m2	8178,12 m2	8,41 m2	8414,07 m2

Ukupna površina poslovnog prostora u opštini je 2007.godine iznosila 159.817 m², a novoizgrađeni poslovni prostor, prema raspoloživim podacima u datoj godini, je bio 8178,12 m². Najveći deo od toga je poslovni prostor za „VALDI SUPERMARKET“ – 1960,36 m², a ostalo je poslovni prostor privatnog sektora, uglavnom preduzetnika.

Indikator br. 25

TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: **Obim unutrašnjih SDI po glavi stanovnika**

U opštini Ada direktno je investiran strani kapital samo u 2007. godini u iznosu od 46.034.273 RSD, od strane d.o.o., „PHIWA”, za izgradnju „VALDI SUPERMARKET”-a, što iznosi približno **2500 dinara/stanovniku**.

Ostala strana ulaganja su bila investicija u kupljena, privatizovana, preduzeća i iznose, prema podacima Regionalne privredne komore Kikinda i podacima prikupljenim na terenu, oko 12,7 miliona evra, što je približno **670 EUR/stanovniku**. Od toga je ulaganje:

- „Litostroj-Potisje” u „Potisje-Sivi liv” oko 11 miliona evra
- „Bat Shames Engeenes” iz Izraela, u „LPO” oko 1,7 miliona evra,

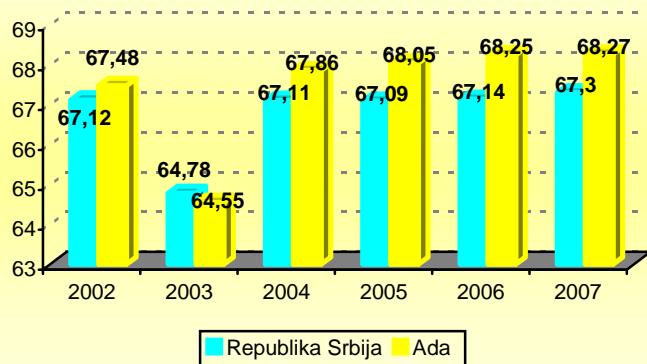
Indikator br. 26

TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: **Ukupna aktivnost, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti**

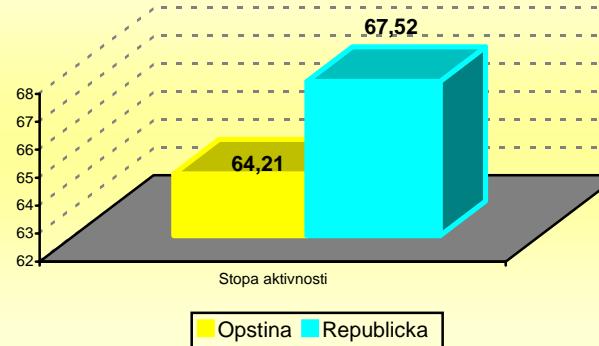
Podaci o strukturi stanovništva po popisu iz 2002. godine

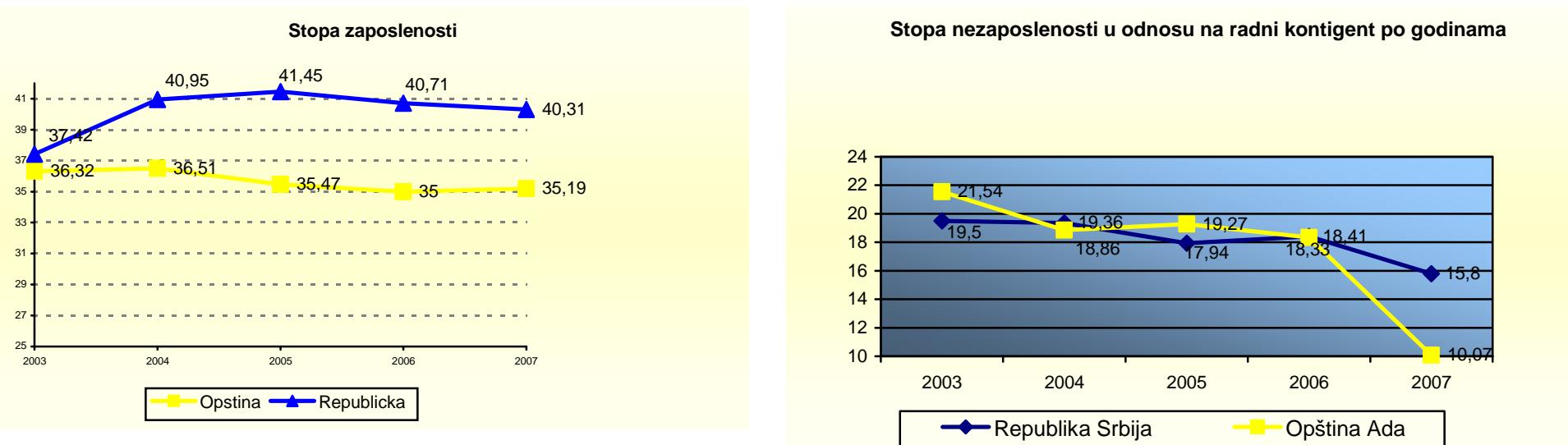
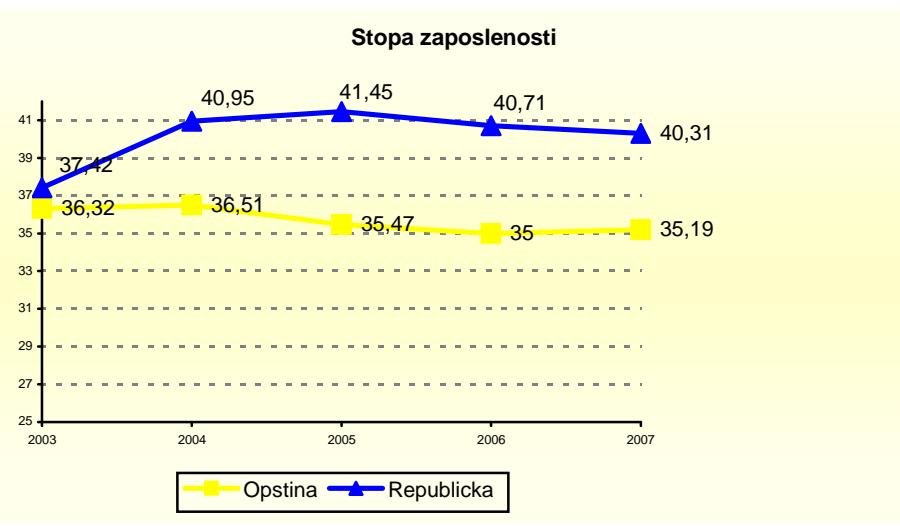
	Ukupno stanovništvo	Radni kontigent stanovništva 15 – 64 god.	Aktivno stanovništvo	Stanovništvo sa ličnim primanjima	Izdržavano stanovništvo	U inostranstvu do 1 godine
Srbija	7498001	5032805	3398227	1511816	2570639	17319
%	100	67,12	45,32	20,16	34,28	0,23
Ada	18994	12818	8230	4056	6686	22
%	100	67,48	43,33	21,35	35,20	0,12

Udeo radnog kontigenta u ukupnom stanovništvu

Stopa aktivnosti

Opština Ada ima procentualno veći udio radno aktivnog stanovništva, građana starih od 15 do 65 godina, od nacionalnog nivoa. Svi ostali pokazatelji su lošiji od nacionalnog proseka. Manja je stopa aktivnosti i zaposlenosti, a veća stopa nezaposlenosti. Ovo je, donekle, posledica neadekvatne ponude radne snage, jer ima potrebe za određenim profilima visokoobrazovanog kadra, a nezaposleni su uglavnom osobe sa nižim stepenom obrazovanja.

Indikator br. 27	TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: <i>Fiskalni kapacitet opštine – Ostvarenje izvornih prihoda (fiskalnih oblika) po glavi stanovnika</i>
------------------	--

		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
1	Ukupno ostvarenje fiskalnih oblika izvornih prihoda	28143729.77	27958294.12	35118658.88	56243080.91	80315409.77
2	Broj stanovnika	18878	18558	18372	18169	18092
3	Prihod po stanovniku za opštini	1490.82	1506.54	1911.53	3095.55	4439.28

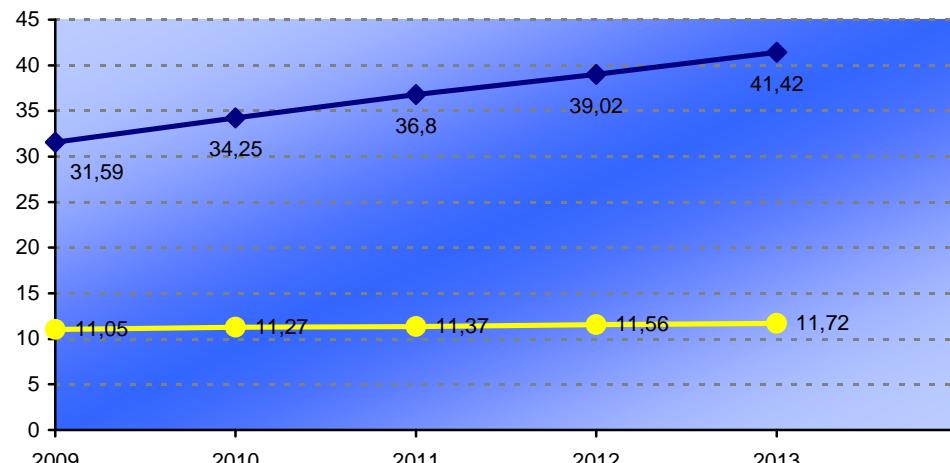
Izvorni fiskalni prihodi čine tek oko 15% ukupnog budžeta opštine. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, od 2007.godine, u izvorne fiskalne prihode su uključeni i mesni samodoprinosi, tako da vidljivi skok prihoda, po glavi stanovnika, u zadnje dve godine ne predstavlja bitnu kvalitativnu promenu. Bitnija promena može da se ostvari u narednom periodu zbog činjenice da je naplata ovih prihoda prešla u nadležnost lokalne samouprave te se očekuje da ona bude mnogo efikasnija.

Indikator br. 28

TEMA: EKONOMSKI RAZVOJ - INDIKATOR: Stepen zaduženosti opštine

U 000 dinara

	1	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4
	Ostvarenje ili procena ostvarenja TEKUĆIH prihoda budžeta za posmatranu budžetsku godinu (1 X 15 / 100)	15% ostvarenja ili procene ostvarenja tekućih prihoda budžeta za posmatranu budžetsku godinu (1 X 15 / 100)	Iznos glavnice i kamate koji dospeva u posmatranoj godini	RASPOLOŽIVA SREDSTVA U APSOLUTNOM IZNOSU (2.1 – 2.2)	RASPOLOŽIVA SREDSTVA U RELATIVNOM IZNOSU - % UKUPNIH TEKUĆIH PRIHODA BUDŽETA (2.3 / 1 X 100)	50% ostvarenja ili procene ostvarenja tekućih prihoda budžeta za posmatranu budžetsku godinu (1 X 50 / 100)	Ukupan iznos neizmirenog dugoročnog zaduženja budžeta opštine ili grada za kapitalne investicione rashode	RASPOLOŽIVA SREDSTVA U APSOLUTNOM IZNOSU (3.1 – 3.2)	RASPOLOŽIVA SREDSTVA U RELATIVNOM IZNOSU - % UKUPNIH TEKUĆIH PRIHODA BUDŽETA (3.3 / 1 X 100)
2009.	35720	53655	14123	39532	11.05	178850	66000	112850	31.59
2010.	40000	60000	14922	45078	11.27	200000	63000	137000	34.25
2011.	447000	67050	16209	50841	11.37	223500	59000	164500	36.80
2012.	492000	73800	16919	56881	11.56	246000	54000	192000	39.02
2013.	536000	80400	17564	62836	11.72	268000	46000	222000	41.42

Stepen zaduženosti opštine Ada se ne može smatrati značajnim. Ukupan iznos neizmirenog dugoročnog zaduženja se kreće u intervalu od 18%, u 2009. godini, do 9% u 2013. godini, a iznosi glavnice i kamate koji dospevaju u posmatranim godinama čine u proseku oko 4%, a sve u odnosu na procenu ostvarenja tekućih prihoda budžeta u istom periodu. Procena je da postoji prostor za eventualno uzimanje dodatnih sredstava kojim se mogu realizovati određeni kapitalni projekti.

5. TEKUĆE STANJE

5.1 Zaštita životne sredine

Klima i prirodni resursi

Klima opštine Ada uslovljena je njenim geografskim položajem. Područje opštine karakteriše umereno kontinentalna klima sa izraženim godišnjim dobima.

5.1.1. Vodeni resursi

Površinske vode

Najveći prirodni vodotok je reka Tisa koja teče istočnom periferijom ađanske opštine i u dužini od 21 km predstavlja prirodnu granicu prema novobećejskoj i čokanskoj opštini. Na ovom sektoru širina Tise je različita i pri srednjem vodostaju iznosi od 180 metara do 200 metara. Glavni maksimum vodostaja na Tisi se javlja u aprilu, usled topljenja snega i prolećnih kiša i dotokom od pritoka. Sporedni maksimum se javlja u decembru i rezultat je jesenjih kiša. Glavni minimum se javlja u oktobru, kao posledica sušnog perioda u drugoj polovini leta i velikog isparavanja. Sporedni minimum pada u zimske mesece, u januaru i februaru, a posledica je izlučivanja padavina u obliku snega.

Oscilacije vodostaja Tise iznose oko 5 metara u toku godine, a srednji protok Tise u zoni Ade i Mola iznosi 913 m³/sec. Postojeći odbrambeni nasipi vrše svoju osnovnu ulogu, ali pri visokim vodostajima Tise, podzemne vode ugrožavaju niske terene na aluvijalnoj ravni.

Drugi vodotok na teritoriji opštine je Čik koji se karakteriše malim proticajem. Pri niskim vodostajima, proticaj praktično i nema, dok se pri srednjem vodostaju javljaju proticaji 3 m³/sec. Čanal nema hidrografski značaj za ovo područje.

Na teritoriji opštine Ada postoji Ađanska bara, autohtona reka poznatija kao Budžak, koja nije značajnija u hidrografskom smislu, ali je pri visokim podzemnim vodama od velikog značaja, jer vrši odvodnjavanje ove teritorije. Pri visokim vodostajima, proticaj u koritu iznosi i do 5 m³/s. Budžak ili Ađanska bara predstavlja ostatak mnogo većeg rečnog toka. Ovaj hidrološki objekat proteže se pravcem istok - zapad u dužini od 33,2 km i usekao se u lesnu tersu praveći naročito u južnom delu pravu rečnu dolinu. U blizini naselja Ada podignuta je zemljana brana i dobijeno je jezero dužine 14,4 km i površine 112 ha prosečne širine 80 m i maksimalne dubine 3,45 m.

Podzemne vode

Kretanje voda prve izdani na teritoriji opštine Ade ima presudan uticaj na dreniranost čitavog područja. Topografska površina ađanske opštine sastoji se od vodopropusnog zemljišta, kroz koji se voda proceduje i ponire do prvog vodonepropusnog sloja.

Dubina gornjeg nivoa prve izdani na teritoriji ađanske opštine nije svuda ista. Na lesnoj terasi je na većoj, a u aluvijalnim ravnima Tise na manjoj dubini. Površina lesne terase je u proseku za 4 do 6 metara viša od površine aluvijalnih ravnih. Pored perifernog podzemnog odvodnjavnja postoji i unutrašnje oticanje tih voda. Naime, podzemne vode lesne terase otiču i prema mnogobrojnim depresijama na lesnoj terasi, zbog čega je gornji nivo podzemnih voda u depresijama na manjim dubinama nego u višim delovima lesne terase.

Nivo podzemne vode je pod direktnim uticajem reke Tise i kreće se u opsegu od 1 m do 3 m od površine terena, zavisno od lokaliteta i godišnjeg doba. Plitke podzemne vode javljaju se u zoni aluvijalne ravni na dubinama 100 cm do 150 cm od aprila do septembra i 150 cm do 200 cm od oktobra do marta. Vodostaj Tise je uvek u tesnoj vezi sa dubinom plitkih izdanih čega proističe redovno održavanje mreže melioracionih kanala iza odbrambenih nasipa, a prisutne su i iznenadne pojave velikih podzemnih voda koje mogu biti rezultat klimatskih promena.

Duboke izdani javljaju se u više vodonosnih slojeva (40 m, 80 m i 200 m), koji imaju značajne količine vode bez oscilacija. Kao izvor pijače vode naročito je značajan duboki vodonosni sloj koji

zaleže na dubini od preko 200 metara i više, a na koga se usmeravaju sadašnji i budući arterski bunari. Na većim dubinama (340 m, 650 m i 1350 m) konstatovane su duboke termalne i mineralizovane vode, a količina soli u vodi i temperatura vode po pravilu rastu sa dubinom.

Kvalitet voda

Voda reke Tise u Opštini Ada je III i IV kategorije. Kvalitet najvećim delom zavisi od velikih zagađivača uzvodno: iz Mađarske stiže već voda III kategorije, uz to dolaze otpadne vode Subotice, fabrike celuloze u Novom Kneževcu, gradske kanalizacije Senta, šećerane u Senti i fabrike kvasca.

Kanalska mreža za odvodnjavanje i rečice Budžak odnosno Čik, snabdevaju se vodama poreklom iz padavina i podzemnim vodama, koje u njih ispiranjem unose velike količine naročito Azota iz NPK đubriva. Kao rezultat toga pojačava se efekat zabarivanja i ugrožava se životinjski svet. Kanali za navodnjavanje se snabdevaju vodom iz Tise koja je zadovoljavajućeg kvaliteta za navodnjavanje, ali svake godine se javlja zagađenje tih voda otpadnim vodama iz svinjske farme PJ "29.Novembar". Pomenuta voda se nalazi u jednom bazenu izdignutom iznad površine zemlje, veličine cca 500 m², iz kojeg se stalno izliva u zatvoreni bivši kanal za navodnjavanje dužine 2 km. Ova voda je stalni izvor zaraze i iz kanala se povremeno preliva u kanalski sistem za navodnjavanje, preko kojeg ugrožava i Budžak. Kanalska mreža u urbanom delu Ade i Mola, kao i donji tok Budžaka koncentrovano je zagađena gradskim otpadnim vodama koje se direktno ulivaju ili se cisternama unose, odn. industrijskom otpadnom vodom organskog karaktera (iz "Zora" Mol i "Mlinprodukt" Ada-jedini ima bio-disk uređaj za idvajanje krupnijih čestica u funkciji) i neorganskog karaktera u manjim količinama nekih manjih privrednih subjekata. Ove vode se bez ikakvog prečišćavanja ili čak ni taloženja upuštaju u Tisu između Ade i Mola.

Podzemne vode su na teritoriji opštine malo mineralizovane, male su tvrdoće i imaju mali sadržaj organskih materija, dok je koncentracija gvožđa visoka. Gornje podzemne vode i vode I vodonosnog sloja (do 40m), zagađene su u gradskim rejonima preko septičkih jama, a van naselja usled ispiranja agrohemijskih sredstava, odnosno zapuštenih kopanih bunara.

Opština Ada je u hidrološkom pogledu bogata površinskim i podzemnim vodama. Izlazak na reku Tisu predstavlja potencijal koji u narednom periodu treba iskoristiti. Kvalitet površinskih voda III kategorije, u ovom trenutku predstavlja ograničenje i sve aktivnosti u budućnosti moraju biti usmerene ka popravci kvaliteta površinskih voda.

5.1.2. Zemljište

Teritorija opštine Ada nalazi se na pedološkim tvorevinama formiranim na tri geomorfološke celine. Posmatrajući od istoka prema zapadu uočava se inundaciona ravan reke Tise, koja prelazi u lesnu terasu, a idući ka zapadu formira se lesni plato. Ovakva geomorfološka različitost uslovila je i formiranje više tipova zemljišta.

Černozemi 72.71%(17.590,25 ha)

Černozem sa svojim podtipovima, varijetetima i formama zauzima dominantne površine na teritoriji opštine Ada. Formiran je na lesnoj terasi i lesnom platou ina prostoru obuhvata plana predstavlja prirodno dobro od značaja za uspešan razvoj poljoprivredne proizvodnje. Odlikuju se dubokim humusnim slojem, veoma povoljnim hemijskim, fizičkim, vodno-vazdušnim i proizvodnim karakteristikama. Najvećim delom su to prvaklasna zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju koja omogućuju laku obradu.

Uočava se, da se na teritoriji opštine Ada po površinama izdvajaju karbonatni černozemi, što ukazuje da ova zemljišta u svojoj genezi nisu bila pod negativnim uticajem površinskih i podzemnih voda i nije došlo do ispiranja karbonata u dublje slojeve. Zbog svoje izuzene proizvodne vrednosti potrebno je racinalno planirati korišćenje ovih zemljišta prvenstveno u poljoprivredne svrhe.

Livadske crnice 13%(2.870,98 ha)

Prema zastupljenosti u prostoru obuhvata plana livadske crnice spadaju u drugu grupu najrasprostranjenijih zemljišta. Odlikuju se relativno dubokim humusnim slojem, odličnom strukturom, povoljnim vodno-vazdušnim režimom, hemijskim, fizičkim i proizvodnim karakteristikama. Po svojim karakteristikama spadaju u prvaklasna zemljišta na kojima se sa punim uspehom mogu gajiti sve poljoprivredne kulture.

Ritske crnice 3.13%(713,71 ha)

Ovu grupu hidromorfnih zemljišta na teritoriji opštine Ada predstavljaju tri podtipa, koja po svojim karakteristikama predstavljaju potencijalno plodna zemljišta. Razlikuju se po svojim fizičko-hemijskim i proizvodnim karakteristikama, ali uz pravilnu primenu agrotehičkih mera u poljoprivrednoj proizvodnji mogu se koristiti za sve njive kulture.

Aluvijalna zemljišta 3.78%(830,72 ha)

Aluvijalna ili fluvijalna zemljišta formirana su u priobalju reke Tise. Karakteriše ih lakši mehanički sastav i smanjena prisutnost humusa i biljnih hranjiva. Ova zemljišta su laka za obradu, a veoma su pogodna za gajenje povrtarskih kultura. Za postizanje visokih prinosa u gajenju ratarskih i povrtarskih kultura aluvijalna zemljišta zahtevaju intenzivnije đubrenje organskim i mineralnim đubrivima. Uočava se da je na teritoriji obuhvata plana oko 89% površina na najboljim zemljištima koja postoje u našoj zemlji, na kojima je moguće sa veoma velikim uspehom organizovati sve vidove poljoprivredne proizvodnje.

SWOT ANALIZA – zaštita životne sredine

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Velika bogatstva površinskih voda (Tisa, Čik, Budžak, bare, kanali, Mrtva Tisa) • Postoji sistem odbrambenog nasipa i ustava • Postojanje sistema za vodosnabdevanje • Relativno nizak nivo zagađenosti • Dobro snabdevanje naseljenih mesta zemnim gasom • U skladu sa propisima uređeno smetilište i organizovan sistem prikupljanja smeća • Opštinska odluka o pristupanju u sistem regionalnog deponovanja • Postojanje preduzetnika koji se bave organizovanim prikupljanjem sekundarnih sirovina • Preliminarna zaštita lokaliteta • Postojanje nevladinih organizacije koje se bave zaštitom životne sredine • Veliki potencijali za korišćenje obnovljive energije – poljoprivredni otpad, biomasa, biogas, solarna energija, geotermalna energija 	<ul style="list-style-type: none"> • Tačan kvalitet vode nije utvrđen i nije praćen • Nepostojanje sistema za prečišćavanje otpadnih voda od strane zagađivača • Nepostojanje celovitog kanalizacionog sistema • Nedovoljno izgrađena i održavana mreža kanala za odvođenje atmosferskih voda • U jednom delu toka Tise ne postoji odbrambeni nasip • Nepostojanje fabrike pijaće vode • Nemogućnost uticaja na delove sistema vodosnabdevanja - mikrovodovod • Nedovršena obilaznica oko naselja za tranzitni saobraćaj • Nedovoljno izgrađeno zelenih površina van naselja – vetrozaštitni pojasevi • Dominacija grejanja na čvrsto gorivo • Nepostojanje monitoringa kvaliteta vazduha i katastra zagađivača vazduha • Zastarelost sistema za prečišćavanje vazduha u industriji • Postojanje 12 radioaktivnih gromobrana u naseljima • Nepostojanje organizovanog sistema za uništavanje ambrozije • Sanitarna deponija i divlje deponije se moraju zatvoriti • Nepostojanje dogovora između susednih opština o izgradnji transfernih stanica • Nepostojanje sabirnog reciklažnog centra • Velika udaljenosti od planirane regionalne deponije • Nepostojanje industrijske deponije • Nepostojanje primarne selekcije otpada • Nepostojanje ispitivanja kvaliteta zemljišta • Nizak nivo ekološke svesti u opštini • Nekontrolisano korišćenje pesticida • Nepostojanje profesionalne organizacione službe za zaštitu životne sredine • Nepostojanje lokalne proizvodnje energije iz alternativnih i sekundarnih izvora energije • Ne postoji organizovan gradski prevoz • Nepostojanje železničkog i rečnog prevoza
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Donošenje paketa Zakona iz oblasti zaštite životne sredine • Zainteresovanost stranih investitora za ulaganje u ekologiju • Povećanje interregionalne saradnje (Mađarska, Rumunija)-transfer tehnologije, znanja, dobrih praksi • Efikasno iskorišćenje svih stimulativnih mera u oblasti ekologije republičkih i pokrajinskih ministarstava i sekretarijata • Blizina granice Evropske Unije • Uvodjenje EU standarda • Postojanje raznih fondova za obezbeđivanje sredstava 	<ul style="list-style-type: none"> • Politička i makroekonomска nestabilnost u Srbiji • Nedovoljan nivo ekonomskog razvoja društva • Elementarne nepogode • Instaliranje «prljavih» tehnologija • Nedovršetak zakonske transformacije i donošenja svih sistemskih zakona (transformacija JP, vlasništvo lokalne samouprave, sektorski Zakoni, itd.) • Nepostojanje subvencija države • Nerešeno zakonsko pitanje eksporta obnovljivih energetika • Skupe investicije za ulaganje u opremu

5.2. Društvene delatnosti

5.2.1. Kultura

Biblioteka „Sarvaš Gabor” je nosilac kulturnih aktivnosti u opštini, kada su u pitanju institucije, zajedno sa brojnim kulturno umetničkim amaterskim udruženjima i društvima. Smeštena je u samom centru Ade, u zgradbi koja obuhvata pozorišnu salu, prostorije za smeštaj knjiga i bibliotečku delatnost, izložbeni prostor i prostor za rad muzičke škole. Ogranci biblioteke funkcionišu u naseljenim mestima Mol i Utrine. U Molu postoji zgrada Doma kulture sa višenamenskom salom (bioskop, pozorište..) ali je nedovoljno iskorišćen za kulturne aktivnosti i manifestacije. U zadnjoj deceniji XX veka potpuno je zamro i rad bioskopa u Adi i Molu, a zgrada u Adi, u kojoj se nalazio, predata je na upravljanje omladinskoj organizaciji „ifix”, koja, nažalost, za proteklih nekoliko godina nije obnovila nijedan kulturni sadržaj. Ipak se ne može reći da građani opštine nemaju afinitet i potrebu za aktivnostima u kulturi. Brojna su amaterska udruženja koja se bave negovanjem muzičkog i plesnog, tradicionalnog i modernog, stvaralaštva kao i negovanjem tradicije i kulture naše višenacionalne sredine. Tradicionalne kulturne manifestacije poput Likovne kolonije „Novak Radonić” i Lingvistički dani „Sarvaš Gabor”, u organizaciji Biblioteke, doprinose očuvanju uspomene na naše slavne sugrađane i obogaćuju kulturnu ponudu u opštini.

5.2.2. Obrazovanje

U opštini Ada funkcionišu predškolska ustanova za vaspitanje i obrazovanje, dve škole za osnovno obrazovanje, srednja tehnička škola i škola za osnovno muzičko obrazovanje.

Prvo obdanište u Adi otvoreno je još davne 1876.godine. Predškolska ustanova „Čika Jova Zmaj”, koja pod ovim imenom funkcioniše od 1964.godine, obezbeđuje uslove za poludnevni i celodnevni boravak, u šest objekata u Adi, četiri u Molu i po jednom na Obornjači i u Utrinama, dece predškolskog uzrasta. Obezbeđen je vaspitno-obrazovni rad, preventivna zdravstvena i socijalna zaštita i sprovođenje predškolskog pripremnog programa. U školskoj 2008./2009.godini je upisano ukupno 555 dece.

Škola „Čeh Karolj” obuhvata 5 vaspitno-obrazovnih ustanova, u krugu od 30 km. Škola koja se nalazi u centru grada je osmorazredna, nastava se izvodi na oba jezika u zvaničnoj upotrebi (srpskom i mađarskom). U školi na Utrinama i u tzv. Barapart školi nastava se izvodi samo na mađarskom jeziku. U naseljenim mestima Sterijino i Obornjača funkcioniše i kombinovano odelenje. U Adi funkcioniše odelenje za decu ometenu u razvoju. Ukupno je pohađa 928 učenika.

Osnovna škola „Novak Radonić” se nalazi u centru Mola. 555 učenika pohađa nastavu na dva nastavna jezika, od toga 307 na mađarskom, a 248 na srpskom anstavnom jeziku. Škola se nalazi u staroj zgradbi sa dograđenim novim delom. U toku je izgradnja nove sale za izvođenje nastave fizičke kulture. U školi se, u protekle dve godine, odvija i program osnovnog obrazovanja ostalih.

Tehničku školu u Adi pohađa ukupno 477 učenika. 436 učenika pohađa nastavu na mađarskom, a 41 na srpskom nastavnom jeziku. U školi postoje četiri obrazovna smera i to: mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika, tekstilstvo i građevinarstvo. Postoje obrazovni profili za školovanje u trajanju tri ili četiri godine. Nastava se odvija u jednoj zgradbi, a škola poseduje i proizvodno-uslužne radionice za praktičnu nastavu. Škola obavlja i obrazovanje za vanredne učenike.

Škola za osnovno muzičko obrazovanje „Bartok Bela” se nalazi u Adi ali paralelno funkcioniše i odelenje u Molu. Školu pohađa 149 učenika, u Adi, i 57 u Molu. U školi se izvodi nastava na dva jezika, u dvogodišnjem, četvorogodišnjem ili šestogodišnjem trajanju. Obrazovno-vaspitni rad se organizuje po odsecima za: klavir, violinu, flautu, harmoniku, violončelo, tamburu, gitaru i solo pevanje.

5.2.3. Zdravstvo

Dom zdravlja Ada je zdravstvena ustanova primarnog nivoa. Centralna zgrada Doma zdravlja se nalazi u Adi, a medicinske usluge su dostupne i u zgradama Zdravstvene stanice u Molu i ambulantama u Utrinama, Sterijinom i Obornjači. Najbliža bolnica je u Senti, udaljenoj 17 kilometara, a najbliža alternativna bolnica je u Kikindi, udaljenoj 70 kilometara.

Delatnost Doma zdravlja se odvija u okviru organizacionih jedinica:

1. Služba za zdravstvenu zaštitu odraslog stanovništva i zaposlenih, sa hitnom medicinskom pomoći, kućnim lečenjem i zdravstvenom negom
2. Služba za zdravstvenu zaštitu žena, dece i školske omladine sa polivalentnom patronažom
3. Služba za stomatološku zdravstvenu zaštitu
4. Služba za laboratorijsku, radiološku, ultrazvučnu i drugu dijagnostiku
5. Služba za specijalističko-konsultativnu delatnost iz interne medicine, pneumofiziologije, psihijatrije, oftalmologije i fizikalne medicine
6. Služba za farmaceutsku zdravstvenu delatnost – apoteka
7. Služba za pravne, ekonomsko-finansijske, tehničke i druge poslove

U Domu zdravlja radi 100 radnika. U okviru toga je 17 lekara, 4 stomatologa, 3 diplomirana farmaceuta, 1 psiholog, a 65 su medicinski radnici (sestre, tehničari, laboranti i dr.).

Dom zdravlja raspolaže savremenom medicinskom opremom koja omogućava efikasnu zdravstvenu zaštitu i rano otkrivanje bolesti.

5.2.4. Socijalna zaštita

Trenutnu situaciju u oblasti socijalne zaštite u opštini Ada karakterišu problemi slični kao i u drugim vojvođanskim opštinama: depopulacija sela, pad nataliteta, povećanje nezaposlenosti, konstantan rast broja lica i porodica bez egzistencijalnih životnih uslova, slaba obrazovna struktura stanovništva, kao i konstantan porast starih lica preko 60 godina starosti. Najveći problemi su nezaposlenost zbog zatvaranja firmi i radnji odnosno privatizacije, što u velikoj meri utiče na dalje osiromašenje stanovništva, povećanje broja starije populacije sa neadekvatnim prihodima i primanjima i ugroženo zdravstveno stanje stanovništva.

Organizacije angažovane na pružanju i razvoju socijalnih usluga na nivou opštine su:

- Centar za socijalni rad
- Dom za stare i penzionere Mol
- Lokalna samouprava
- Nevladin sektor

Efikasna socijalna zaštita podrazumeva konkretne programe za preveniranje prenosa socijalnih problema, aktivnosti usmerene na pojedinca, porodice u riziku i marginalizovane grupe, aktivnosti za grupe sa posebnom podrškom (deca bez roditeljskog staranja, deca u sukobu sa zakonom, odrasli i stari nesposobni za samostalan život, osobe sa invaliditetom i žrtve nasilja i zlostavljanja).

Unapređenje rada je naglašeno potrebno na sledećim područjima:

1. razmena informacija između različitih sistema,
2. razvoj alternativnih oblika zaštite,
3. saradnja i partnerski odnos sa NVO kao pružaocima usluga,
4. dogovaranje i ugovaranje oko nivoa usluga izmedju CSR, NVO i privatnih pružalaca usluga.

Kada su u pitanju socijalne usluge, na teritoriji opštine Ada uspostavljene su 3 socijalne usluge

1. Dnevni boravak za stara lica
2. Pomoć u kući
3. Kućna nega

5.2.5. Mediji i informisanje

Radio Ada funkcioniše već više od deset godina i svojim delovanjem je izborio mesto na mapi regionalnih radio stanica. Program se emituje non-stop na mađarskom i srpskom jeziku. U opštini funkcionišu i dva kablovska operatera i to: CATV Ada i Voy-Sat. Catv Ada, u okviru programa, osim reemitovanja domaćih i stranih kanala, prikazuje i emisije o značajnim kulturnim, društvenim i političkim događajima u opštini. Oba kablovska operatera nude i uslugu interneta kao provajderi. Ađanska „Panorama“ je mesečnik koji izlazi redovno već više od decenije i bavi se lokalnim temama.

5.2.6. Sport i rekreacija

Centar za sport i fizičku kulturu je ustanova preko koje se koordinira rad klubova u opštini ali i organizacija radničkog sporta koji je vrlo razvijen. U 23 sportska kluba, koji deluju kao udruženja građana, okupljeno je više od 2500 sportista, svih uzrasta. Najmasovniji, i sportovi sa najvećom tradicijom, su fudbal i rukomet. Sportska infrastruktura zadovoljava potrebe klubova jer je, uglavnom, obnovljena za potrebe SOROV-2007. Izgradnjom sportske hale u o.š., Novak Radonić“ u Molu biće kompletirana infrastruktura za sportove u zatvorenom.

Otvoreni tereni u Rekreacionom parku „Tisin cvet“ u Molu i u Sportsko-rekreacionom centru „Adica“ u Adi obuhvataju terene za fudbal, mali fudbal, košarku, odbojku, tenis i odbojku na pesku kao i trim-stazu, u parku, i obnovljeni su u toku 2007. i 2008.godine. U dvorištu o.š., Čeh Karolj“ je postavljeno igralište za mali fudbal sa veštačkom travom.

Kompleks otvorenih bazena JP „Adica“ je jedan od najlepše urađenih objekata, te vrste, u zemlji i već dugi niz godina privlači veliki broj gostiju iz okoline. Nažalost, nedostatak smeštajnih kapaciteta je osnovni uzrok zbog kojeg se ova vrsta turizma nije razvila i ne donosi veće prihode. Finansiranje sporta u opštini je, nažalost, osnovni razlog što ne postoji više klubova, osim ŽRK „Potisje“ i ŽSTK „Mlinprodukt“, koji su u mogućnosti da se takmiče u kvalitetnim ligama, jer se ono svodi na izdvajanje iz opštinskog budžeta, koji je vrlo restriktivan, i na donacije prijatelja sporta, kojih je sve manje.

5.2.7. Protiv-požarna zaštita

Vatrogasna spasilačka jedinica u opštini Ada, kao organizaciona jedinica u okviru MUP-a, broji šestoro zaposlenih. Jedinica je smeštena u staroj i neuslovnoj zgradi, u samom centru Ade. Opremljena je zastarem i već amortizovanim sredstvima. Vozila koja se koriste za gašenje požara su starija od 20 godina. Oprema na njima je dotrajala i nekompletna, a održava se u upotrebnom stanju samo zahvaljujući izuzetnoj požrtvovanosti i stručnosti rukovalaca.

U vremenu koje predstoji je neophodno pronaći načina da se reši pitanje uslovnog smeštaja i opremanja ove jedinice, kao i popune do potrebnog broja izvršilaca, s obzirom na važnost ovog segmenta zaštite građana.

SWOT ANALIZA - društvene delatnosti

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Solidna tehnička opremljenost i modernizacija objekata u oblastima obrazovanja, zdravstva, sporta i rekreacije, socijalne zaštite • Pružanje usluga u svim oblastima na oba jezika koja su u zvaničnoj upotrebi – uključujući časove romskog jezika, za decu romske nacionalnosti, u osnovnim školama • Kvalitetan i edukovan kadar u obrazovanju-za rad sa decom i odraslima, zdravstvu, sudstvu • Postojanje aktivne saradnje izmedju institucija iz različitih oblasti • Aktivan pristup menadžmentu procesu unapređenja zdravstvene zaštite u opštini <ul style="list-style-type: none"> • Postoji Centar za sport i fizičku kulturu • Razvijen nevladin sektor i udruženja građana u oblastima socijalne zaštite, kulture i sporta • Razvijeni institucionalni i vaninstitucionalni oblici u socijalnoj zaštiti starih i predškolskom obrazovanju dece - celodnevni i poludnevni boravak dece • Pripremljeni nacrti strateških dokumenata: Strategije socijalne zaštite i Strategije razvoja sporta • Bezbednost građana je na visokom nivou (dovoljan broj policajaca, efikasan rad Opštinskog sudske za prekršaje) • Razvijen volonterski rad u oblasti protiv-požarne zaštite • Tradicionalne kulturne manifestacije (Lingvistički dani,,Sarvaš Gabor" i Likovna kolonija „Novak Radonić") • Bogato kulturno nasleđe, slavni umetnici iz prošlosti • Postoji odelenje za decu ometenu u razvoju u oš.,Čeh Karolj" u Adi • Postoji srednja Tehnička škola i škola za osnovno muzičko obrazovanje • Funkcionisanje Odelenja za hitnu medicinsku pomoć • Razvijena privatna lekarska praksa, naročito u oblasti stomatološke zaštite • Pristupačnost OSI zgradama primarne zdravstvene zaštite 	<ul style="list-style-type: none"> • Loše stanje i nefunkcionalnost pojedinih objekata u oblasti obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, kulture • Nedostatak objekata i institucija kulture (muzeji, bioskopi, galerije, pozorišna trupa i dr.) • Nedostatak pokrivenog sportskog terena, kao i zatvorenog bazena • Nedostatak stručne radne snage, konkretno, socijalnih radnika i defektologa, specijalista iz pojedinih oblasti zdravstva, trenera sa adekvatnim obrazovanjem za razne sportove, stručnih radnika u kulturi, kadrova sa položenim pravosudnim ispitom, kao i nedostatak dodatnih edukacija • Nedovoljno sredstava za održavanje postojećih objekata • Nepostojanje: <ul style="list-style-type: none"> ◦ dnevnih centara za stare, decu sa smetnjama u razvoju, socijalno ugroženu decu ◦ prihvatilišta za socijalno ugrožena lice, „Sigurne kuće“ ◦ hraniteljstva dece i ostarelih lica • Nedovoljno razvijen školski sport i nedovoljno sredstava za bazične sportove i za rad sa mlađim kategorijama • Nedostatak menadžerskog pristupa u društvenim delatnostima • Manjak mesta za zabavu mlađih • Loša informisanost građana o svojim pravima • Zastarela oprema u obrazovanju, protiv-požarnoj zaštiti • Nedovoljan broj vannastavnih aktivnosti (sekcije i sl.) • Nema institucije stipendiranja deficitarnih kadrova • Nepostojanje doma za učenike(srednja škola) • Nepostojanje visokoškolskih ustanova • Nepostojanje tačne i jedinstvene evidencije pojedinih socijalno ugroženih kategorija stanovništva • Oskudne materijalne mogućnosti opštine namenjene za proširenu socijalnu zaštitu • Neaktivnost opštinskog odbora za bezbednost • Nedovoljna efikasnost policije na suzbijanju problema narkomanije
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturalna sredina • Postojanje raznih fondova za obezbeđivanje sredstava • „Internacionalizacija“ kulturnih mogućnosti • Zajednički razvojni projekti sa NVO iz ovih oblasti • Formiran Evroregion • Blizina granice Evropske Unije • Postojanje programa za finansiranje aktivnosti na akreditaciji usluga – standardizaciji • Postojanje nacionalnih programima za skrining pojedinih oboljenja (prevencija raka debelog creva, dojke, grlića materice, hroničnih nezaraznih oboljenja) • Iskorišćenja potencijala Tise za razvoj sporta i rekreacije • Povraćaj imovine lokalnoj samoupravi 	<ul style="list-style-type: none"> • Neadekvatnost zakonskih rešenja • Politička i makroekonomска nestabilnost u Srbiji • Nedovoljan nivo ekonomskog razvoja društva • Elementarne nepogode • Nizak natalitet i starenje stanovništva • Promena lokalne vlasti-gubitak, u međuvremenu, senzibilizovane političke strukture za socijalna pitanja („ponovo od početka“) • Odlazak mlađih, posebno obrazovnih stanovnika • Gubitak materijalnih izvora i donatora • Poremećaj komunikacije između institucija i NVO • Nestanak volonterstva u lokalnoj zajednici

5.3. Ruralni razvoj

5.3.1. Poljoprivreda

U opštini Ada poljoprivredom se bavi veliki deo stanovništva, negde preko 30% što je iznad pokrajinskog proseka (oko 22%), a kada se pogleda na prosek razvijenih zemalja (4-5%) vidi se da je struktura zaposlenih vrlo nepovoljna.Uglavnom se proizvode žitarice (kukuruz, pšenica, ječam itd.) dok je udeo industrijskog bilja, povrća i voća znatno manji iako kvalitet (tip) zemljишta odgovara za sve kulture.Postoji izuzetno duga kanalska mreža (Budžak), kojom bi se moglo navodnjavati više od 1/3 ukupne oranične površine (oko 7000 ha), što bi pozitivno uticalo na veću produktivnost koja je znatno ispod proseka u odnosu na zemlje EU.

Zbog slabog korišćenja pesticida i veštačkih đubriva (nedostatak finansijskih sredstava) zemlja je u dosta "čistom ekološkom pogledu" te se može koristiti za proizvodnju „zdrave hrane“.

Postoji velika mogućnost za razvoj stočarstva koje je momentalno na pokrajinskom nivou. Proizvodnjom jeftine stočne hrane i sa postojećim kapacitetom izgrađenih objekata (uređenim po EU standardima) moglo bi se stići do izuzetnog povećanja stočarske poizvodnje.

Stimulativnim merama države Srbije, pokrajinskim i lokalnim fondovima poljoprivreda bi mogla biti jedna od najznačajnijih grana u razvoju naše opštine.

5.3.2. Prerađivačka industrija

U opštini Ada postoji izuzetna mogućnost za razvoj prerađivačke prehrambene industrijе. Postoji velika mogućnost proizvodnje kvalitetne i velike količine sirovina (krastavac, paradajz, krompir, luk, pšenica...), a postoje i izgrađeni kapaciteti (Zora-Mol, PI Mlinprodukt Ada, Buzacop – Ada, Akotex- Ada) koji otvaranjem ruskog tržišta dobijaju nove mogućnosti.Važno je u ovu granu uvesti tehnološka unapređenja, modernizaciju, voditi računa o tržišnoj orientisanosti, standardima kvaliteta i zdravstvene ispravnosti porizvoda i podići konkurentnost. Razvoj ove industrije omogućio bi nova zapošljavanja radne snage, a doprineo bi, umnogome, i razvoju opštine Ada.

5.3.3. Turizam

Postoji ogroman turistički potencijal koji bi pravilnim korišćenjem mogao uticati na veći broj zaposlenih, a takođe bi značajno promenio strukturu prihoda u budžetu opštine Ada. JP „Adica“ sa svojim kompleksom bazena i divno uređenom okolinom, te izgrađenim sportskim pansionom privlači mnogobrojne posetioce iz šireg okruženja pa čak i iz inostranstva. Sa preuređenim sportskim terenima ovaj kompleks dobija i mogućnost bavljenja sportsko - rekreativnim turizmom. Sa rekom Tisom i uređenim plažama u Adi i „Tiski cvet“ u Molu dobija se neiscrpan prostor za rečni, kamferski turizam, a postoji mogućnost izgradnje i vikend naselja. „Banja Orlovača“ sa svojim lekovitim blatom i nalaženjem pravog investitora mogla bi postati jedan od nosilaca turističke ponude. I najnovije analize kvaliteta peloida nam ukazuju na potrebu što hitnije rešavanja ovog potencijala, za dobrobit stanovnika naše opštine. Postojanje marine „Sidro“ pruža mnogim ljubiteljima rečnog turizma sigurno mesto za zaustavljanje i osvežavanje. Mnogobrojni salaši, sačuvana vetrenjača na Obornjači te veliki broj praznih kuća ukazuju na veliki potencijal u ruralnom turizmu. Adaptacijom ovih objekata i njihovom kategorizacijom objedinio bi se turistički potencijal, a time bi se uvećala i ponuda naše opštine. Ovim bi se omogućilo tim područjima i stvaranje novih prihoda, a sprečila bi se migracija tog stanovništva na relaciji selo – grad.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • tradicija i iskustvo, posebno u povrtarskoj proizvodnji (otvoreni-zatvoreni prostor) • uređeno poljoprivredno zemljište i privatna svojina na skoro 90% površina • dobri prirodni uslovi za poljoprivrednu proizvodnju (kvalitetno-nezagađeno zemljište, blizina reke) • postojanje kanalske mreže pogodne za zalivanje i zalivnog sistema na 3200 ha • priznati kvalitet molske šargarepe i peršuna na tržištu • tradicija u lovnom turizmu, konjičkom sportu • izgrađena osnovna infrastruktura u rekreativno-sportskom turizmu - priznatost JP „Adica“ u regionu • postojanje kvalitetnog peloida lekovitih svojstava i termalne vode • postojanje prirodnih uslova i lokacija atraktivnih za sve oblike turizma (Tisa, Orlovača) • postojanje udruženja građana koji imaju delatnost vezanu za turizam i kulturu • multietnička sredina • postojanje mogućnosti brendiranja narodnih rukotvorina • ekološki čista, uređena sredina • povoljna klima • kulturne zamenitosti • postojanje opštinske turističke organizacije • prihvat sportske i turističke luke avijacije 	<ul style="list-style-type: none"> • veliki broj malih poseda i nedovoljna grupisanost parcela • slaba tehnička opremljenost i zastarela mehanizacija • nepovoljna starosna struktura poljoprivrednih domaćinstava, migracija mladih • neiskorišćenost kapaciteta kanalske mreže za navodnjavanje i sistema za zalinjanje • nedovoljna ruralna infrastruktura za farmsku proizvodnju, • smanjena funkcionalnost poljskih puteva • nedostatak stručnog kadra u primarnoj proizvodnji • ekstenzivna proizvodnja po strukturi i po prinosima u biljnoj ali i stocarskoj proizvodnji • neefikasnost poljočuvarске službe • neiskorišćenost „zelene energije“ • nedovoljna informisanost i organizovanost • slaba turistička ponuda i nedostatak pratećih sadržaja • nedovoljna marketinška aktivnost • mala turistička potrošnja • neiskorišćeni prirodni potencijali i postojeći kapaciteti u turizmu • neorganizovanost subjekata, nedovoljan broj stručnog kadra u turizmu • nesređeni vlasnički odnosi • nedovoljna otvorenost prema stranim investitorima • slaba komunikacija sa drugim turističkim organizacijama i nepostojanje turističkih programa na nivou regije
MOGUCNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • povećanje potražnje za organskim proizvodima (pečurkama, medom), postojanje zelenih pijaca • primena novih tehnologija • favorizovanje „zelene energije“ • povećanje potrebe za hranom na svetskom tržištu • formiranje klastera • fondovi u zemlji i u EU, programi za ruralni razvoj • međunarodni vodeni transport • povećana tražnja za seoskim, zdravstvenim i drugim nekonvencionalnim vidovima turizma • povećanje tražnje za sportsko-rekreativnim turizmom u regionu • stvaranje klastera sa susednim opštinama • postojanje fondova 	<ul style="list-style-type: none"> • nedosledna i neadekvatna zakonska regulativa • odliv mladih • učestalost klimatskih ekstrema (unutrašnje vode, grad) i elementarne nepogode • eolska erozija, degradacija zemljišta usled isključivog korišćenja mineralnih đubriva • nedoslednost agrarne politike, prelivanje profita u druge grane • agro-kompleks se koristi za održavanje socijalnog mira • monopol prerađivačke industrije, izvozno-uvoznih lobija • podređen položaj proizvođača naspram subvencioniranih gazdinstava u EU • konkurenčija sa susednim opštinama • politička nestabilnost

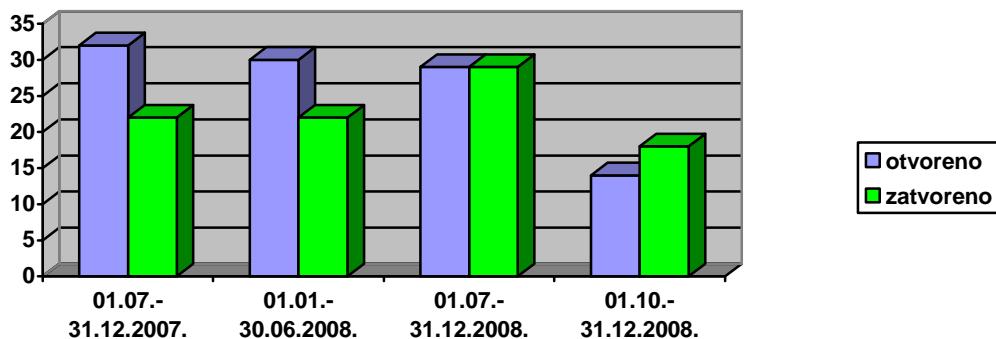
5.4. Ekonomski razvoj

Ada kao malo ostrvo u Srbiji i Evropi ne može da izbegne svetske trendove krize, koja je u toku. Ađanska privreda treba da odgovor na uticaje svetske monetarne krize, na praznu iluziju konstantnog rasta blagostanja na osnovu prekomernog trošenja fosilnih resursa. Ekonomisti svoja viđenja izlaza iz svetske recesije vide u povećanju potrošnje i ubacivanju svežeg novca u privredu da bi je pokrenuli. Štampanjem fiktivnog novca održava se bankarski sistem zasnovan na inflaciji i na teoriji „Modern money mechanics“, što rezultira prelaskom svih resursa u vlasništvo velikih svetskih banaka, čime će države biti uvučene u neizbežnu spiralu zaduživanja. Finansijskoj krizi treba dodati da se u svetskim razmerama prekomerno koristi nafta, do koje se sve skuplje dolazi, a samim tim slobodno možemo računati sa povećanjem cena energenata u srednjoročnim predviđanjima kretanja svetske privrede. Strukturalna prestajavanja naše privrede i prilagođivanje prema standardima Evropske Unije isto je otvoreno pitanje sa kojim treba da se sučeljava naša zajednica.

Finansijska kriza nije zobišla ni na našu opštinu, sredinu koja je poznata po razvijenom preduzetništvu. Ogromna većina građana svoju egzistenciju ostvaruje kroz zaposlenje u tim malim i srednjim preduzećima. Te firme su u veoma opasnoj situaciji jer, uglavnom, ne raspolažu rezervnim finansijskim sredstvima za prevazilaženje krize.

Na osnovu podataka dobijenih od Nacionalne službe za zapošljavanje i Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje, za period od 01.10.2008.godine do 31.01.2009.godine, u opštini Ada je neku vrstu radnog odnosa zasnovalo **447** radnika, a u isto vreme bez posla je ostalo **720** radnika. U poslednjih 6 meseci u Adi je zatvoreno 29 preduzetničkih radnji, a istovremeno otvoreno takođe 29. U zadnja 3 meseca više je zatvorenih nego otvorenih i to: 18 zatvorenih, a 14 otvorenih. Ovo je veoma negativan trend ako to uporedimo sa istim periodom 2007.godine kada je otvoreno 32, a zatvoreno 22 preduzetničke radnje ili sa prvih šest meseci 2008.godine kada je otvoreno 30, a zatvoreno 22 preduzetničke radnje (prilog tabela i grafikon).

Opština Ada				
period	01.07.-31.12.2007.	01.01.-30.06.2008.	01.07.-31.12.2008.	01.10.-31.12.2008.
otvoreno	32	30	29	14
zatvoreno	22	22	29	18

DECEMBAR 2008.

- ukupno evidentiranih nezaposlenih..... 1502 (od toga 739 žena)
- prijavljeno na evidenciju..... 141 (od toga 60 žena)
- zaposleno sa evidencije..... 19 (od toga 9 žena)

JANUAR 2009.

- prijavljeno na evidenciju..... 135 (od toga 70 žena)
- zaposleno sa evidencije..... 12 (od toga 7 žena)

SWOT ANALIZA – ekonomski razvoj

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Postojanje kapaciteta za bavljenje različitim vrstama privredne delatnosti • Sačuvani privredni resursi • Postojanje sirovinske baze za prerađne kapacitete za prehrambenu industriju • Tradicija u metalopreradjičkoj industriji. • Tradicija u pletačkoj industriji • Izvozna orijentacija • Značajno učešće malih i srednjih preduzeća • Postojanje industrijske zone • Razvijeno privredno preduzetništvo • Široko tržište radne snage • Postojanje raznovrsne interne infrastrukturne mreže (putne, električne, kanalske, gasne, telekomunikacione, itd.) • Postojanje podrške lokalne samouprave • Postojanje srednje Tehničke škole • Postojanje sportsko rekreacionog centra "Adica" • Postojanje resursa za razvoj turizma 	<ul style="list-style-type: none"> • Veliki odliv mladih obrazovanih kadrova • Neusklađeno obrazovanje sa potrebama privrede • Nedovoljna podrška lokalne samouprave investitorima • Nedovoljna podrška lokalne samouprave izvoznicima • Nedostatak komunikacije i koordinacije između lokalne samouprave i javnih preduzeća • Nedostatak regulacionih planova • Nedostatak rešenja statusa kanalizacije • Nestajanje velikih privrednih sistema • Posledice loše privatizacije • Nedovoljne aktivnosti lokalne samouprave na privlačenju stranih direktnih investicija • Nizak stepen korišćenja kapaciteta • Niska produktivnost i ekonomičnost • Deo postojećih kapaciteta je u oblastima koje su niskoakumualтивне (tekstilna industrija) • Zaostajanje u praćenju svetskih tehnologija • Nedovoljno razvijena mreža institucija za podršku razvoju • Nedovoljna spremnost preduzetnika za sticanje novih znanja • Neaktivna klasterska udruženja • Nedovoljna organizovanost MSP za zajedničko nastupanje na tržištu • Nepostojanje udruženja poslodavaca MSP na lokalnom nivou • Ne postoji socijalno ekonomski savet na lokalnom nivou • Nedostatak železničkog i rečnog saobraćaja.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Blizina granice Evropske Unije • Slobodan trgovinski sporazum u regioni CEFTA • Potpisani protokol sa 11 opština i gradova • Pripadnost evro regionu DTKM • Uvodjenje EU standarda • Veći procenat direktnih stranih investicija • Uvođenje novih tehnologija • Dalji razvoj MSP sektora • Razvoj robne marke • Postojanje prekograničnih fondova za razvoj MSP • Postojanje srednje Tehničke škole • Postojanje mosta preko Tise kao jedna od mogućnosti povezivanja istok zapad 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalji odliv visokoškolovanog kadra • Nedostatak dugoročnih izvora finansiranja za lokalni razvoj • Finansijska centralizacija • Uvodjenje EU standarda • Nedostatak Zakona koji garantuju stabilnost za investitora • Nepovoljni kreditni aranžmani • Nedefinisanost lokalne imovine • Manjkavosti zakona o javnim nabavkama i njegove primene u praksi (poštovanje rokova, cena tenderske dokumentacije itd.) • Nepovoljan odnos preraspodele sredstava u RS za izgradnju nove infrastrukturne mreže • Politička i ekonomска nestabilnost u RS • Nedostatak članstva u WTO • Nepovezanost sa koridorom 10

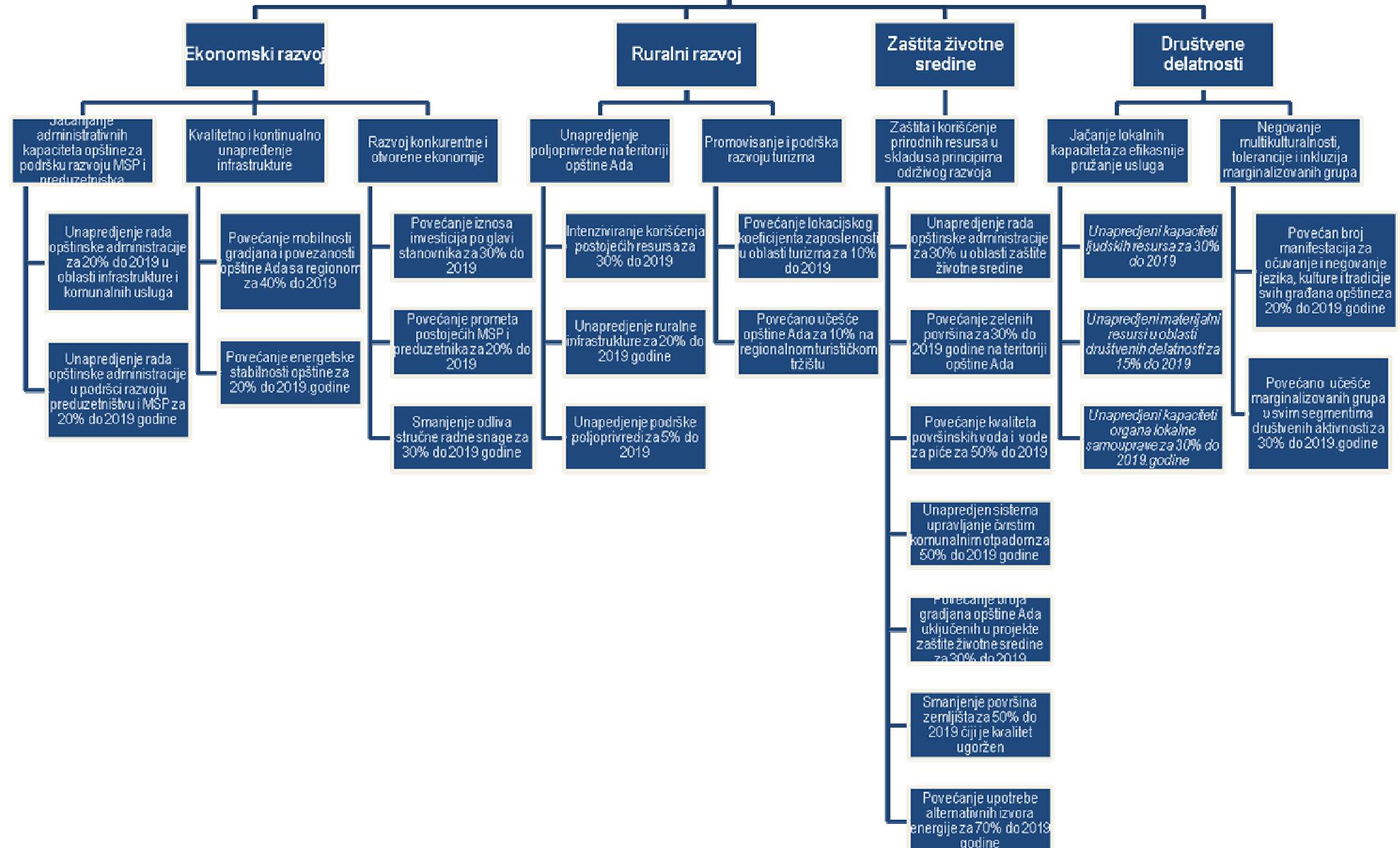
6. Strateški dokument

6.1. Vizija održivog razvoja opštine ADA

Opština Ada do 2019.godine predstavlja:

- **u oblasti ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE** opština koja aktivno radi na očuvanju životne sredine i održivom upravljanju prirodnim resursima, pospešujući pri tom sinergiju između razvoja i očuvanja životne sredine, imajući u vidu pravo budućih generacija na kvalitet života
- **u oblasti DRUŠTVENIH DELATNOSTI** savremenu i bezbednu opština koja naglašava neophodnost očuvanja kulturne raznolikosti i identiteta, uz jačanje kohezije čitavog društva, koja se bavi smanjenjem siromaštva i zaštitom najugroženijih grupa stanovništva, sa modernim obrazovnim i zdravstvenim sistemom
- **u oblasti RURALNOG RAZVOJA** opština sa uspostavljenim sistemom podrške ruralnom razvoju uskladjenog sa potrebama i specifičnostima stanovništva kroz diverzifikaciju ruralne ekonomije, posebno u oblastima povećanja konkurenčnosti poljoprivrede i jasnoj identifikaciji kvalitetnog turističkog proizvoda
- **u oblasti EKONOMSKOG RAZVOJA** opština dinamičnog i održivog privrednog rasta i razvoja, karakterističnu po novim investicijama, razvijenim infrastrukturnim elementima koji omogućavaju razvoj svih delatnosti, po povoljnim uslovima za razvoj preduzetništva i po obrazovanom kadru u skladu sa potrebama tržišta

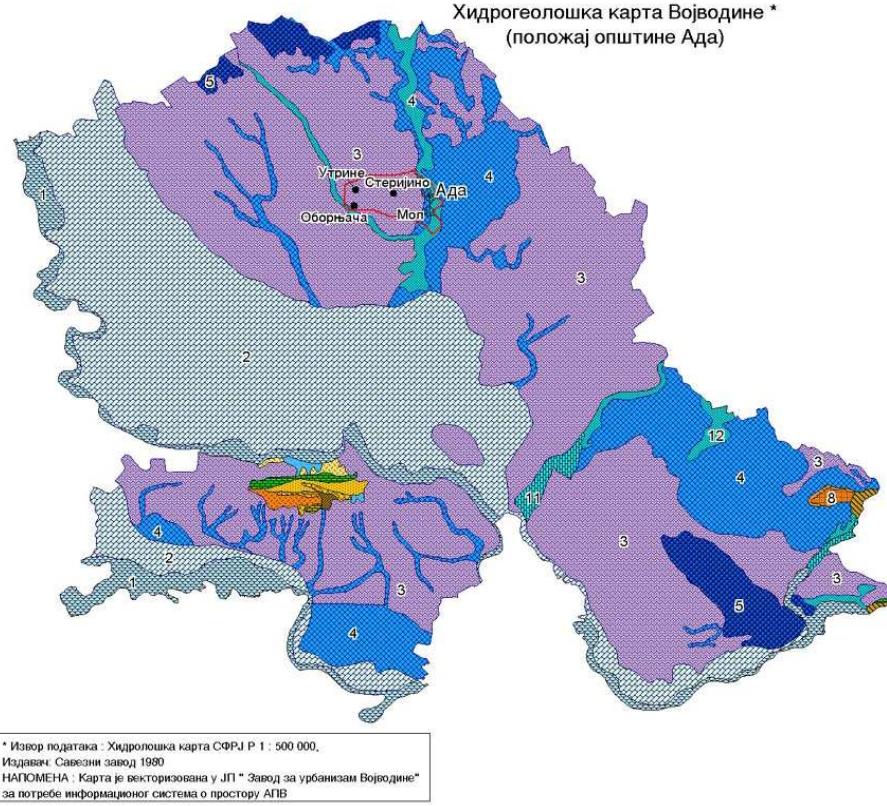
Strategija održivog razvoja opštine ADA

Oblast: Zaštita životne sredine

Vizija: Ada je opština koja aktivno radi na očuvanju životne sredine i održivom upravljanju prirodnim resursima, pospešujući pri tom sinergiju između razvoja i očuvanja životne sredine, imajući u vidu pravo budućih generacija na kvalitet života.

Prioriteti	Ciljevi	Programi	Indikatori	Stepen implementacije
Zaštita i korišćenje prirodnih resursa u skladu sa principima održivog razvoja	Unapredjenje rada opštinske administracije za 30% u oblasti zaštite životne sredine do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> Izrada strateških dokumenata Izrada studija i analiza Aktivnosti opštinske administracije na uvodjenju sistema monitoringa vode, vazduha, buke i zemljišta Nabavka mernih instrumenata 	LSDS indikatori br.1-10	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div>
	Povećanje zelenih površina za 20% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> Aktivnosti opštinske administracije Zaštita javnih zelenih površina Izgradnja i održavanje zelenih površina van naselja 	LSDS indikatori br.5,	<div style="width: 100%;"><div style="width: 50%; background-color: #002060;"></div></div>
	Povećan kvalitet površinskih voda i vode za piće za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> Adekvatno snabdevanje svih naseljenih mesta kvalitetnom vodom za piće Revitalizacija postojećih vodenih tokova Kontrola otpadnih voda 	LSDS indikatori br.1, 2, 15	<div style="width: 100%;"><div style="width: 50%; background-color: #002060;"></div></div>
	Unapređen sistem upravljanja čvrstim komunalnim otpadom za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> Regionalni pristup upravljanja otpadom Upravljanje otpadnim materijama Ekološki održivo deponovanje otpada Primena savremenih tretmana čvrstog komunalnog otpada 	LSDS indikatori br.7, 8	<div style="width: 100%;"><div style="width: 50%; background-color: #002060;"></div></div>
	Povećan broj građana uključenih u projekte zaštite životne sredine za 20% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavljanje saradnje sa organizacijama i institucijama Medijska podrška ekološkim aktivnostima Edukacije o potrebi građanskog angažovanja 	LSDS indikatori br.1-10	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div>
	Za 50% smanjena površina zemljišta čiji je kvalitet ugrožen do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> Sprečavanje postupka ugrožavanja kvaliteta zemljišta – Administrativne procedure Smanjenje i kontrola upotrebe hemijskih sredstava zaštite u poljoprivrednoj proizvodnji Iskorišćavanje žetvenih ostataka 	LSDS indikatori br.4, 5	<div style="width: 100%;"><div style="width: 50%; background-color: #002060;"></div></div>
	Povećana upotreba alternativnih izvor energije za 70% do 2019.godine		LSDS indikatori br.9, 10	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div>

На територији општине Ada, као и у свим другим војвођанским општинама, земљиште представља потенцијал, и највеће природно богатство. Ово земљиште је високе бонитетне класе и на свега 3,5% обрадиве површине је slabijeg карактера, те полjoprivredna производња представља темелј привреде у општини Ada.

Велики проблем, у контексту квалитета земљишта, представља интензивна употреба pesticida у полjoprиведној производњи, не само у PD "Halas Jožef", него и на свим већим површинама individualnih производа.

Drastičним опадањем сточног фонда изношење стајског дубрива на полjoprivredне површине је врло мало, а на великим parcelама комбината беззначајно, те се плодност земљишта одржава само вештачким дубривима. То за последицу има деградацију структуре земљишта, лако исушивање и eolsku eroziju. Eolsku eroziju пovećava и nestajanje salaša i nedostatak заштитних шумских појасева.

Легенда	
1Шљунковите алувијалне наслаге	10Серпентинити и перидотити
2Песковите алувијалне наслаге	11Алувијални пескови, местично заглињени
3Лес и песковити лес	12Ситнозрни пескови
4Лејсидни седименти	13Глине, пескови, шљункови, пешчари, конгломерати, лапорци и кречњац
5Болски пескови	14Глине, лапоровите глине, песковите и шљунковите глине
6Конгломерати, пешчари,	15Лапори у сменивању са песковима и шљунковима
7Зелени скриљци и амфиболити	16Кречњаци, плочасти и танкослојевити, лапорци и лапоровити кречњац
8Гнајсеви, микашисти, лептиколити	17Кречњаци и доломити у сменивању
9Аргилосити, филити, пешчари и конгломерати	18Дацити, андезити, порфире, базалти, и дијабази
	Гранница општине

Kvalitet životne sredine na teritoriji opštine Ada je u određenoj meri degradiran pod uticajem niza antropogenih uticaja i to ne samo onih sa teritorije opštine Ada nego i niza prekograničnih uticaja, posebno zagađenjem vode reke Tise uzvodno od opštine Ada (ugroženost vode i zemljишta).

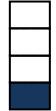
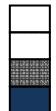
Komunalna opremljenost svih naselja na teritoriji opštine Ada je relativno niska i neophodno ju je unaprediti u bliskoj budućnosti. U pogledu kontrole stanja parametara životne sredine odnosno kontrole zagađenja prirodnih resursa, na teritoriji opštine Ada postoji delimično uređen katastar zagađivača i za pojedine parametre uspostavljen monitoring stanja životne sredine.

Zaštita vodenih resursa je od primarnog značaja za održivi razvoj zajednice. Nezagađene površinske i podzemne vode kao i kvalitetna voda za piće je neophodan uslov za kvalitetan život i budućnost.

Zaštita zemljишta, kao i stvaranje mikroklimatskih uslova neophodan je za kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju, za proizvodnju zdrave hrane.

Oblast: Društvene delatnosti

Vizija : Opština Ada je savremena i bezbedna opština koja naglašava neophodnost očuvanja kulturne raznolikosti i identiteta, uz jačanje kohezije čitavog društva, koja se bavi smanjenjem siromaštva i zaštitom najugroženijih grupa stanovništva, sa modernim obrazovnim i zdravstvenim sistemom

Prioriteti	Ciljevi	Programi	Indikatori	Stepen implementacije
Jačanje lokalnih kapaciteta za efikasnije pružanje usluga	Unapredjeni kapaciteti ljudskih resursa za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana stručna edukacija zaposlenih u oblasti društvenih delatnosti • Unapređenje menadžerskih kapaciteta zaposlenih u društvenim delatnostima • Stvaranje uslova za stipendiranje deficitarnih kadrova • Podrška razvoju visokoškolskog obrazovanja u opštini • Novi programi u oblasti društvenih delatnosti • Proširenje delatnosti srednje-stručnog obrazovanja 	LSDS indikatori br.13, 19, 20, 25	
	Unapredjeni materijalni resursi u oblasti društvenih delatnosti za 15% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje energetske efikasnosti objekata u ustanovama i institucijama • Unapredjenje objekata i opreme u obrazovanju • Unapredjenje objekata i opreme u zdravstvu • Unapređenje stanja objekata i opreme u kulturi • Unapređenje stanja objekata u sportu i rekreaciji • Unapređenje stanja objekata i opreme u oblasti bezbednosti i protiv-požarne zaštite 	LSDS indikatori br.3,10,16, 19, 20, 26	
	Unapredjeni kapaciteti organa lokalne samouprave za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana edukacija zaposlenih • Unapređenje materijalnih resursa • Razvoj komunikacije sa građanima 	LSDS indikatori br. 25, 27	
Negovanje multikulturalnosti, tolerancije i inkluzija marginalizovanih grupa	Povećan broj manifestacija za očuvanje i negovanje jezika, kulture i tradicije svih građana opštine za 20% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija manifestacija • Jačanje kapaciteta stanovništva i NVO 	LSDS indikatori br.11-20	
	Povećano učešće marginalizovanih grupa u svim segmentima društvenih aktivnosti za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje kvaliteta života starih lica • Inkluzija osoba sa invaliditetom • Integracija Romske populacije u socijalnu sredinu 	LSDS indikatori br.18	

Oblast društvenih delatnosti je, s jedne strane, veoma važna za kvalitetan život jedne zajednice, a s druge je oblast na koju opština, sa svojom administracijom, ima najviše uticaja s obzirom da je delimično ili u potpunosti finansira. Razvoj i jačanje lokalnih kapaciteta, kako u samim organima lokalne samouprave tako i u ustanovama i organizacijama je osnovni preduslov za ostvarenje pozitivnih promena u nastojanju da pratimo moderne trendove i dostignemo evropske standarde u ovim oblastima. Ljudi, sa svojim kapacitetima i kvalitetima, su osnovni resurs kojeg treba razviti da bi se stvorili preduslovi za efikasniji i menadžerski pristup rešavanju problema. Nažalost, u opštini Ada, trenutno je veoma mali broj ljudi sposoban da se, u potpunosti, nosi sa svim problemima lokalne zajednice koristeći se modernim znanjima, veštinama i iskustvima razvijenih društava. Sledеći ograničavajući faktor za dostizanje višeg stepena razvoja su materijalni resursi. Analizirajući ovaj segment uočeno je da se, u zadnjih deset godina, vrlo malo, ili nimalo, ulagalo u razvoj i modernizaciju objekata i opreme u oblasti obrazovanja, bezbednosti i protiv-požarne zaštite, zdravstva i kulture. Zadnjih nekoliko godina je donelo određeni pomak na tom planu ali nikako dovoljan i sveobuhvatan da bi opština približio savremenim standardima. Sve ove pojave su neraskidivo vezane jedna za drugu i sa mogućnostima i kapacitetima lokalne samouprave da učini kvalitativni pomak u ovoj oblasti. Ciljevi koji se žele ostvariti su realni i dostižni, a doprineće opštem poboljšanju kvaliteta života u našoj sredini.

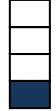
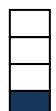
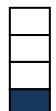
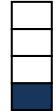
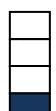
Opština Ada je višenacionalna i višekonfesionalna sredina sa većinskim stanovništvom mađarske nacionalnosti. Multikulturalnost i tolerancija, na ovim prostorima se žive, već vekovima, ali to ne znači da se ne trebaju negovati i isticati. Jedinstvo različitosti se očitava u negovanju tradicije i kulturnog nasleđa svog naroda i poštovanju kulture i tradicije svih svojih sugrađana. Na ovaj način se gradi zajednički građanski duh kojim se, mi u Adi, tako ponosimo.

Ono što je veoma važno istaći je briga za poboljšanje uslova življenja i uključivanje u redovne društvene tokove svih marginalizovanih grupa. Ovo se naročito odnosi na stare, a građani Ade su u proseku sve stariji, osobe sa invaliditetom i Rome. Projekti usmereni na proces rešavanja njihovih problema treba da budu značajan deo napora društvene zajednice u budućem periodu.

Oblast: Ruralni razvoj

Vizija: Ada je opština sa uspostavljenim sistemom podrške ruralnom razvoju uskladjenog sa potrebama i specifičnostima stanovništva kroz diverzifikaciju ruralne ekonomije, posebno u oblastima povećanja konkurenčnosti poljoprivrede i jasnoj identifikaciji kvalitetnog turističkog proizvoda.

Prioriteti	Ciljevi	Programi	Indikatori	Stepen implementacije
Unapredjenje poljoprivrede na teritoriji opštine Ada	Intenziviranje korišćenja postojećih resursa za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje površina pod organskom proizvodnjom • Povećanje obima i produktivnosti povrtarstva i drugih akumulativnih vidova proizvodnje • Povećanje efektivnosti, unapređenje i diverzifikacija proizvodnje 	LSDS indikatori br.5, 21, 22,23, 26,	
	Unapredjenje ruralne infrastrukture za 20% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja vodoprivrednih objekata • Izgradnja objekata sa funkcijom zaštite zemljišta i proizvodnje 	LSDS indikatori br. 14	
	Unapređenje podrške poljoprivredi za 5% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Podizanje kapaciteta lokalne administracije • Edukacija poljoprivrednika • Stvaranje poljoprivrednog proizvoda sa zaštićenim i prepoznatljivim znakom • Mere i programi podrške poljoprivrednim gazdinstvima • Unapređenje kapaciteta i organizacione strukture poljoprivredne proizvodnje • Očuvanje sela i integrisanje u savremene društvene tokove 	LSDS indikatori br. 21, 22, 23	
Promovisanje i podrška razvoju turizma	Povećanje lokacijskog koeficijenta zaposlenosti u oblasti turizma za 10% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Institucionalna podrška razvoju turizma • Izgradnja, proširenje i rekonstrukcija smeštajnih kapaciteta • Poboljšanje nivoa turističkih usluga • Šire uključivanje svih subjekata u kreiranje i formiranje turističkog proizvoda 	LSDS indikatori br.21,22,23	
	Povećano učešće opštine Ada za 10% na regionalnom turističkom tržištu do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalno povezivanje u cilju stvaranja atraktivnijeg turističkog proizvoda • Infrastrukturni radovi u podršci razvoju turizma 	LSDS indikatori br.21, 22	

Zacrtani prioriteti u strategiji, sa postavljenim ciljevima i programima, imaju zadatak da ubrzaju razvoj ruralne oblasti u opštini Ada. Oni treba da postignu veći nivo u proizvodnji poljoprivrednih proizvoda i poboljšaju ponudu i kvalitet turističkih usluga. Ovim bi se podigao nivo konkurentnosti ne samo na našem nego i na tržištu okolnih zemalja. Ova oblast u narednom periodu svojim proširenjem te većom proizvodnjom mora biti i glavni nosilac otvaranja novih radnih mesta čime bi se omogućila sigurnost, bolji standard i zaustavio proces migracije stanovnika opštine Ada.

Ako se posmatra sadašnji i potencijalni turistički proizvod opštine Ada, postoje realne mogućnosti za razvoj lovnog, ribolovnog, nautičkog i sportsko-rekreativnog oblika turizma ali je za takav razvoj potrebno ojačati materijalnu bazu i organizaciju turističke ponude. Različita struktura posetilaca zahteva kompleksno i raznovrsno uređenje prostora. Okosnica razvoja turizma treba da bude JP „Adica“ koje će, uz razvoj smeštajnih kapaciteta i proširenje zabavnih sadržaja, moći, uz postojeću sportsku infrastrukturu, da pruži snažan zamah turističkoj ponudi opštine. "Nađpal salaš" sa grupom očuvanih salaša bi uz dobru organizaciju mogao predstavljati centar seoskog, ekološkog i ambijentalnog turizma, a jezero na Budžaku raj za ljubitelje ribolova. Na postojećim prostorima u opštini namenjenim za sportsko-rekreativne aktivnosti dalje će se opremati površine za svakodnevnu i vikend rekreaciju i odmor u toku letnjeg perioda. Na taj način opština Ada moći će da se uključi u turističku ponudu celog Potisja i Vojvodine u celini.

Oblast: Ekonomski razvoj

Vizija: Ada je opština dinamičnog i održivog privrednog rasta i razvoja, karakteristična po novim investicijama, razvijenim infrastrukturnim elementima koji omogućavaju razvoj svih delatnosti, po povoljnim uslovima za razvoj preduzetništva i po obrazovanom kadru u skladu sa potrebama tržišta

Prioriteti	Ciljevi	Programi	Indikatori	Stepen implementacije
Jačanje administrativnih kapaciteta opštine za podršku razvoju MSP i preduzetništva	Unapredjenje rada opštinske administracije za 20% do 2019.godine u oblasti infrastrukture i komunalnih usluga	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje procesa planiranja i odlučivanja • Uvodjenje IT u oblast upravljanja infrastrukturom i komunalnim uslugama 	LSDS indikatori br. 1-28	
	Unapredjenje rada opštinske administracije u podršci razvoju preduzetništvu i MSP za 20% do 2019. godine	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj institucionalne podrške • Edukacije zaposlenih radnika lokalne samouprave i javnih preduzeća 	LSDS indikatori br. 24, 25	
Kvalitetno i kontinualno unapređenje infrastrukture	Povećanje mobilnosti građana i povezanosti opštine Ada sa regionom za 40% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Završetak započetih investicija • Izgradnja i rekonstrukcija putne mreže na teritoriji opštine Ada 	LSDS indikatori br. 14, 28	
	Povećanje energetske stabilnosti opštine za 20% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj distributivne gasne mreže u opštini • Rekonstrukcija i razvoj niskonaponske i visoko naponske mreže u opštini 		
Razvoj konkurentne i otvorene ekonomije	Povećanje iznosa investicija po glavi stanovnika za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljanje povoljnog poslovnog okruženja • Promotivne aktivnosti u cilju privlačenja investicija 	LSDS indikatori br.13, 24, 27	
	Povećanje prometa postojećih MSP i preduzetnika za 20% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Podizanje kapaciteta postojećih MSP i preduzetnika • Marketinška podrška postojećim MSP i preduzetnicima 	LSDS indikatori br. 21, 24, 26, 27	
	Smanjenje odliva stručne radne snage za 30% do 2019.godine	<ul style="list-style-type: none"> • Konstantno unapredjenje kvalifikacija i sposobnosti lokalne radne snage • Podrška razvoju preduzetništva • Stanovanje za mlade stručnjake 	LSDS indikatori br. 13, 17	

Privreda opštine Ada, kao i privreda Vojvodine i cele zemlje, suočena je sa problemima i ograničenjima u razvoju, koji su posledica događaja 90-tih u našoj zemlji, ali i procesa tranzicije. Ograničenja u razvoju privrede opštine Ada ogledaju se pre svega u nedovoljnoj iskorišćenosti postojećih kapaciteta, padu proizvodnje kod izvesnog broja preduzeća, nezaposlenosti, prestanku rada nekih preduzeća, nezavršenom procesu privatizacije, stagnaciji male privrede i uslužnog zanatstva.

Privatizacija društvenih preduzeća u opštini Ada, bar za sada, nije donela očekivane rezultate (izuzetak su neki kolektivi) ni sa stanovišta povećanja efikasnosti, ni zaposlenosti. Mogući ograničavajući faktor razvoja u dužem vremenskom periodu, može biti i nepovoljna demografska slika opštine Ada (zbog obezbeđivanja dovoljnog broja radno sposobnog stanovništva), kao i nedostatak školovanih kadrova u svim delatnostima.

Dosadašnja ograničenja u razvoju privrede prevazići će se obnovom poljoprivredne proizvodnje, prerađivačke industrije i razvojem turizma. Razvoj industrije treba da se odvija kroz modernizaciju i proširenje postojećih programa, uz uvažavanje potreba tržišta i tehničko-tehnoloških inovacija. Za ostvarenje ovih ciljeva postoje prirodne pretpostavke i razvojne šanse koje nude novi uslovi privređivanja.

Najvažniji elementi nacionalne Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća i preduzetništva, a koji su relevantni za opština Ada, odnose se na razvoj onih sektora koji su sposobni da podstaknu razvoj i značajno povećaju zaposlenost, a to su prerada poljoprivrednih proizvoda, industrijska proizvodnja i turizam.

Opština Ada ima perspektivu da postane mali industrijski centar, sa 1000-5000 zaposlenih, što stvara dobre razvojne mogućnosti za celu okolinu. Nosioci razvoja privrede opštine Ada biće industrija, poljoprivreda i turizam. Potencijali planskog područja u oblasti industrije temelje se na raspoloživim prirodnim resursima i radom stvorenim vrednostima, pri čemu su osnovni razvojni prioriteti dinamiziranje agroindustrijskog i metaloprerađivačkog kompleksa, male privrede i intenzivniji razvoj turizma, trgovine i ugostiteljstva. Najveći potencijal su postojeći kapaciteti u oblasti sekundarnog i primarnog sektora. Postoje izuzetni potencijali i za dinamičniji razvoj male privrede u cilju povećanja stepena zaposlenosti i prihoda stanovništva (prerađivačke delatnosti, zanatstvo i lične usluge, domaća radinost).

Opšta ocena je da ostvareni stepen privredne razvijenosti Opštine nije na zadovoljavajućem nivou, da se prirodni resursi nedovoljno koriste, da je nepovoljna struktura privrede, da je izuzetno izražena koncentracija stanovništva, kapaciteta i aktivnosti u zajednici naselja Ada i Mol, te da u planskom periodu treba bolje valorizovati i potpunije koristiti postojeće resurse.

Za postizanje glavnih ciljeva strategije razvoja neophodno je jačanje administrativnih kapacita lokalne samouprave, koja može dati podršku razvoju MSP. Institucionalna podrška i stvaranje uslova za njihov razvoj je neophodan. Razvijanje i unapređenje infrastrukture kao i povezivanje regiona je ključna stvar razvoja privrede. Uvođenje novih tehnologija je osnova za razvoj konkurentne i otvorene ekonomije.

6.3. Akcioni planovi

Opština Ada	LSDS 2010. – 2019. Strategija održivog razvoja
	PARTNERSKI FORUM – RADNA GRUPA za ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Vizija : Ada je opština koja aktivno radi na očuvanju životne sredine i održivom upravljanju prirodnim resursima, pospešujući pri tom sinergiju između razvoja i očuvanja životne sredine, imajući u vidu pravo budućih generacija na kvalitet života.

1. PRIORITET: Zaštita i korišćenje prirodnih resursa u skladu sa principima održivog razvoja		Stepen prioriteta: VISOK					
1.1. Strateški cilj : Unapredjenje rada opštinske administracije za 30% u oblasti zaštite životne sredine do 2019.godine							
1.1.1. Program: Izrada strateških dokumenata							
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja			
1.1.1.1.	Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP) - izrada, usvajanje i sprovođenje	Javna preduzeća, NVO, donatori, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine	2011.	2.000.000 dinara Donatori, opština, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine			
1.1.1.2.	Plan za upravljanje otpadom	Javna preduzeća, NVO, donatori, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine	2012.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine			
1.1.1.3.	Plan edukacije građana i saradnja sa nevladinim organizacijama, ustanovama, institucijama i građanima	Obrazovne institucije, NVO, donatori, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine	2011.	750.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine			
1.1.1.4.	Plan unapređenja i zaštite prirode - ozelenjavanje	NVO, Javna preduzeća, Pokrajinski sekretarijat	2012.	2.000.000 dinara Ministarstva,			

		za zaštitu životne sredine, donatori		sekretarijat, opština i donatori, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine	
1.1.1.5.	Plan monitoringa voda, vazduha, buke i zemljišta	NVO, Javna preduzeća, Ministarstvo ekologije donatori	2011.	2.000.000 dinara Ministarstvo ekologije opština i donatori	Izrađen plan
1.1.1.6.	Planovi delovanja u vanrednim situacijama	MUP	2012.	2.000.000 dinara Nadležna ministarstva, sekretarijati, opština i donatori	Izrađen plan
1.1.2. Program: Izrada studija i analiza					
1.1.2.1.	Izrada mape zagadjivača na teritoriji opštine Ada	NVO, Pokrajinske inspekcijske službe	2010.	100.000 dinara opština	Postojanje dokumenta
1.1.2.2.	Izrada elaborata za pokretanja postupka za stavljanje pod zaštitu pojedinih oblasti na teritoriji opštine Ada	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti	2012.	1.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.2.3.	Izrada mape rasporeda mernih mesta	NVO, Pokrajinske inspekcijske službe	2012.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.2.4.	Izrada studije i izbor najoptimalnijeg rešenja za fabriku vode	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti	2014.	2.500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.2.5.	Istraživanje potencijalnih resursa pijaće vode u reonu reke Tisa	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti Vode Vojvodine	2014.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.2.6.	Izrada Elaborata o rezervama i kvalitetu podzemnih voda	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti	2014.	1.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.2.7.	Izrada studije izvodljivosti o izgradnji reciklažnog centra	Ministarstvo Donatori Stručni konsultanti	2012.	2.500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.3. Program: Aktivnosti opštinske administracije na uvođenju sistema monitoringa vode, vazduha, buke i zemljišta					

1.1.3.1.	Unapređenje rada inspekcijskih službi u lokalnoj samoupravi, kroz njihovo opremanje, edukaciju i podsticanje preventivnog rada	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti Donatori	2011.	250.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Oprema, izvršene edukacije, preventiva
1.1.3.2.	Donošenje odluke o monitoringu kvaliteta vode, vazduha, zemljišta	-----	2012.	Opština – redovno poslovanje	Postojanje dokumenta
1.1.3.3.	Određivanje ovlašćene ustanove za monitoring preko javnog tendera	Ovlašćena ustanova	2012.	Opština – redovno poslovanje	Postojanje dokumenta
1.1.3.4.	Obaveštavanje građana o rezultatima merenja i davanje preporuka	Mediji, NVO	2014.	200.000 dinara sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.3.5.	Donošenje odluke o obaveznom uklanjanju radioaktivnih gromobrana	-----	2010.	Opština – redovno poslovanje	Postojanje dokumenta
1.1.3.6.	Uklanjanje radioaktivnih gromobrana	Izvodjač radova	2011.	2.000.000 dinara Ministarstva, subjekti kod kojih su gromobrani, opština i donatori	Otklonjeni gromobrani
1.1.3.7.	Analiza trenutnog stanja - smetlište i divlje deponije	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti Donatori, NVO	2012.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.3.8.	Analiza trenutnog stanja - otpadne vode	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti Donatori, NVO	2012.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.3.9.	Analiza trenutnog stanja - kvalitet vazduha pored glavne saobraćajnice	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti Donatori, NVO	2012.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.3.10.	Analiza trenutnog stanja - zagađenost poljoprivrednog zemljišta	Pokrajinski sekretarijati Stručni konsultanti Donatori, NVO	2012.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.1.3.11.	Sprovođenje redovnog i zdravstvenog monitoringa kvaliteta piće vode	Zavod za zaštitu zdravlja	2010.-2014.	Javno preduzeće – iz redovnog poslovanja	Broj redovnih kontrola
1.1.3.12.	Organizacija službi koje deluju u vanrednim situacijama	MUP	2012.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje službi
1.1.4. Program: Nabavka mernih instrumenata					

1.1.4.1.	Opremanje mernog mesta za buku na lokaciji - centar naselja Ada	Dobavljač	2012.	100.000 Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Oprema u funkciji
1.1.4.2.	Opremanje mernog mesta za praćenje kvaliteta vazduha	Dobavljač	2012.	1.500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Oprema u funkciji
1.1.4.3.	Opremanje mernog mesta za praćenje kvaliteta otpadnih voda	Dobavljač	2012.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Oprema u funkciji

1.2. Strateški cilj : . Povećanje zelenih površina za 20% na teritoriji opštine Ada do 2019.godine

1.2.1. Program: Aktivnosti opštinske administracije

1.2.1.1.	Donošenje odluke o intenzivnom ozelenjavanju teritorije opštine Ada	Javno preduzeće, Mesne Zajednice	2011.	Opština – redovno poslovanje	Postojanje dokumenta
1.2.1.2.	Utvrđivanje vlasničke strukture površina predviđenih za ozelenjavanje	RGZ	2012.	300.000 dinara Opština	Postojanje dokumenta
1.2.1.3.	Izrada projektno tehničke dokumentacije za ozelenjavanje	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2012.	300.000 dinara Opština	Postojanje dokumenta
1.2.1.4.	Izrada detaljnog plana sadnje po katastarskim opštinama	Javno preduzeće, Mesne Zajednice	2013.	300.000 dinara Opština	Postojanje dokumenta
1.2.1.5.	Izrada detaljnog plana suzbijanja ambrozije na teritoriji opštine Ada	Javno preduzeće, stručni konsultanti, NVO, pokrajinski sekretarijat	2013.	Opština, Pokrajinski sekretarijat	Postojanje dokumenta

1.2.2. Program : Zaštita javnih zelenih površina

1.2.2.1.	Izrada godišnjih planova održavanja javnih zelenih površina	Javno preduzeće	2010.	300.000 dinara Opština, Javno preduzeće	Postojanje dokumenta
1.2.2.2.	Popis površina predviđenih za ozelenjavanje u svim naseljenim mestima	Javno preduzeće, Mesne Zajednice, NVO	2010.	300.000 dinara Opština, Javno preduzeće	Postojanje dokumenta
1.2.2.3.	Rekonstrukcija pejzažne arhitekture centralnog gradskog jezgra Ade i Mola	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2012.	2.000.000 dinara Opština, donatori	Rekonstruisan prostor
1.2.2.4.	Redovno održavanje, ozelenjavanje i sadnja, postojećih javnih zelenim površina	Javno preduzeće	2010.	1.500.000 dinara Opština, Javno preduzeće	Izveštaji

1.2.2.5.	Nabavka i postavljanje dovoljnog broja kanti za smeće po svim naseljenim mestima	Javno preduzeće, Mesne Zajednice, NVO	2011.	4.500.000 dinara Opština, Javno preduzeće, donatori	Broj postavljenih kanti
1.2.2.6.	Nabavka nedostajuće odgovarajuće opreme za održavanje zelenila	Javno preduzeće	2013.	1.500.000 dinara Opština, donatori, javna preduzeća	Nabavljena oprema
1.2.2.7.	Izrada projekta za automatsko zalivanje javnih zelenih površina	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	150.000 dinara Opština	Postojanje dokumenta
1.2.2.8.	Izgradnja automatskih zalivnih sistema na javnim površinama	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	1.500.000 dinara/sistemu Opština	Broj izgrađenih sistema
1.2.3. Program : Izgradnja i održavanje zelenih površina van naselja					
1.2.3.1.	Održavanje i zaštita zelenih površina oko puteva	JP „Putevi Srbije“ Mesne Zajednice	2010. – 2014.	3.000.000 dinara JP „Putevi Srbije“ Opština	Postojanje dokumenta
1.2.3.2.	Održavanje i zaštita zelenih površina oko kanala	Vode Vojvodine	2010. – 2014.	1.500.000 dinara Vode Vojvodine Opština	Izveštaji
1.2.3.3.	Održavanja i zaštita vetrozaštitnih pojaseva	Ministartsvo poljoprivrede, NVO, Mesne Zajednice	2010. – 2014.	100.000 dinara Opština	Izveštaji
1.2.3.4.	Izrada Godišnjeg plana sadnje nedostajućih vetrozaštitnih pojaseva	NVO, Mesne Zajednice	2010. – 2014.	100.000 dinara/godišnje Opština Ministartsvo poljoprivrede, donatori	Izrađen plan
1.2.3.5.	Realizacija godišnjih planova sadnje nedostajućih vetrozaštitnih pojaseva	Mesne Zajednice, NVO	2010. – 2014.	1.500.000 dinara/godišnje Opština Ministartsvo poljoprivrede	Izveštaji
1.3. Strateški cilj : Povećanje kvaliteta površinskih voda i vode za piće za 50% do 2019					
1.3.1. Program: Adekvatno snabdevanje svih naseljenih mesta kvalitetnom vodom za piće					
1.3.1.1.	Izrada projektne tehničke dokumentacije za rekonstrukciju vodovoda	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	1.500.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće	Postojanje dokumenta
1.3.1.2.	Rekonstrukcija vodovoda, smanjenje gubitaka u sistemu revitalizacijom postojećih sistema	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	20.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće	Dužina rekonstruisanih vodova Procenat smanjenja

				Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	gubitaka
1.3.1.3.	Priklučenje postojećih mikro vodovoda na mrežu	Javno preduzeće, stručni konsultanti, Mesne Zajednice	2014.	2.000.000 dinara Opština participacija korisnika	Broj novih priključaka
1.3.1.4.	Sprovodjenje kampanje za racionalnu potrošnju vode za stanovništvo i industriju	Javno preduzeće, stručni konsultanti, Mesne Zajednice, NVO	2011.	250.000 dinara Opština, donatori,	Tribine, plakati, flajeri
1.3.1.5.	Izgradnja fabrike vode	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	80.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Izgrađena fabrika
1.3.1.6.	Postavljanje vodonepropusnih folija na rekonstruisanoj deponiji	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2011.	2.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće	Postavljene folije
1.3.2. Program: Revitalizacija postojećih vodenih tokova					
1.3.2.1.	Izrada plana za revitalizaciju Bare	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	1.500.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće	Postojanje dokumenta
1.3.2.2.	Implementacija plana za sprovođenje revitalizacije Bare	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	10.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Izveštaji
1.3.3. Program: Kontrola otpadnih voda					
1.3.3.1.	Izrada projektno tehničke dokumentacije za izgradnju nedostajuće kanalizacione mreže u mestu Ada	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	1.500.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće	Postojanje dokumenta
1.3.3.2.	Izgradnja nedostajuće kanalizacione mreže u mestu Ada	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	30.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Kanalizaciona mreža je u funkcionalnom stanju

1.3.3.3.	Izrada projektno tehničke dokumentacije za izgradnju nedostajuće kanalizacione mreže u mestu Mol	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	1.500.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće	Postojanje dokumenta
1.3.3.4.	Izgradnja nedostajuće kanalizacione mreže u mestu Mol	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	28.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Kanalizaciona mreža je u funkcionalnom stanju
1.3.3.5.	Definisanje lokacije za izgradnju prečistača otpadnih voda	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2010.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.3.3.6.	Izrada projektno tehničke dokumentacije za izgradnju prečistača otpadnih voda	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2011.	1.500.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće	Postojanje dokumenta
1.3.3.7.	Izgradnja prečistača otpadnih voda	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2012.	20.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Izgrađen prečistač
1.3.3.8.	Izrada projektno tehničke dokumentacije za rekonstrukciju otvorene atmosferske kanalizacije	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	1.500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.3.3.9.	Rekonstrukcija otvorene atmosferske kanalizacije	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	10.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Dužina rekonstruisane mreže
1.4. Strateški cilj : Unapredjen sistem za upravljanje čvrstim komunalnim otpadom za 30% do 2019. godine					
1.4.1. Program : Regionalni pristup upravljanja otpadom					
1.4.1.1.	Uspostavljanje saradnje sa susednim opštinama	Susedne opštine, RCR „Banat“	2010.	150.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Potpisana dokumenta o saradnji

1.4.1.2.	Izraditi regionalni program upravljanja komunalnim otpadom	Susedne opštine, RCR „Banat“	2011.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.4.1.3.	Usaglasiti lokalne propise sa nacionalnim programom za upravljanje otpadom	RCR „Banat“, stručni konsultanti	2010.	200.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.4.2. Program : Upravljanje otpadnim materijama					
1.4.2.1.	Izrada projekta sanacije, zatvaranja i rekultivacije postojećih deponija	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2013.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.4.2.2.	Sanacija i rekultivacija postojećih deponija	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	50.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Sanirane deponije
1.4.2.3.	Redovna kontrola i sprečavanje ponovnog nastajanja divljih deponija	Opštinski inspektori, NVO i Mesne Zajednice	2010. – 2014.	Opština – redovno poslovanje	Broj kontrola
1.4.2.4.	Sufinansiranje izrade projektno tehničke dokumentacije za regionalnu deponiju	Susedne opštine, RCR „Banat“	2013.	500.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori, susedne opštine	Postojanje dokumenta
1.4.2.5.	Sufinansiranje izgradnje regionalne deponije	Susedne opštine, RCR „Banat“	2014.	10.000.000 dinara Opština, donatori, Javno preduzeće Fond za kapitalna ulaganja participacija korisnika	Postojanje dokumenta
1.4.3. Program : Ekološki održivo deponovanje otpada					
1.4.3.1.	Organizovana separacija otpada	Javno preduzeće	2013.	5.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Izrađen plan
1.4.3.2.	Informisanje javnosti o separaciji otpada	Javno preduzeće, Mesne Zajednice, NVO	2013.	250.000 dinara Ministarstva,	Plakati, flajeri, emisije u lokalnim medijima

				sekretarijat, opština i donatori	
1.4.3.3.	Izrada projektne tehničke dokumentacije za izgradnju reciklažnog centra	Javno preduzeće, stručni konsultanti	2014.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.4.3.4.	Izradnja reciklažnog centra	Javno privatno partnerstvo - investitor	2014.	12.000.000 dinara - investitor	Izgrađen reciklažni centar
1.4.4. Program : Primena savremenih tretmana čvrstog komunalnog otpada					
1.4.4.1.	Informisanje stručne javnosti o mogućnosti korišćenja otpada u energetici	Javno preduzeće, NVO, Mediji, Pokrajinski Sekretarijat	2011. – 2014.	250.000 dinara/godišnje Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, stručna predavanja, emisije i prilozi u elektronskim medijima
1.4.4.2.	Informisanje stručne javnosti o mogućnostima reciklaže	Javno preduzeće, NVO, Mediji, Pokrajinski Sekretarijat	2011. – 2014.	250.000 dinara/godišnje Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, stručna predavanja, emisije i prilozi u elektronskim medijima
1.4.4.3.	Informisanje stručne javnosti o mogućnostima prerade biomase	Javno preduzeće, NVO, Mediji, Pokrajinski Sekretarijat	2011. – 2014.	250.000 dinara/godišnje Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, stručna predavanja, emisije i prilozi u elektronskim medijima
1.4.4.4.	Promovisanje javno privatnog partnerstva za rešavanje problema čvrstog komunalnog otpada	Javno preduzeće, NVO, Mediji, Pokrajinski Sekretarijat, Poslovni subjekti	2011. – 2014.	250.000 dinara/godišnje Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, stručna predavanja, emisije i prilozi u elektronskim medijima
1.5. Strateški cilj : Povećan broj građana opštine Ada uključenih u projekte zaštite životne sredine za 20% do 2019.godine					
1.5.1. Program : Uspostavljanje saradnje sa organizacijama i institucijama					
1.5.1.1.	Uspostavljanje saradnje sa predškolskim ustanovama	Predškolska ustanova, stručni konsultanti i NVO	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.5.1.2.	Uspostavljanje saradnje sa osnovnim i srednjim školama	Osnovne i srednje škole, stručni konsultanti i NVO	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.5.1.3.	Uspostavljanje saradnje sa NVO organizacijama iz oblasti ekologije	Stručni konsultanti i NVO	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i	Postojanje dokumenta

				donatori	
1.5.1.4.	Uspostavljanje saradnje sa nadležnim institucijama na republičkom i pokrajinskom nivou	Nadležna ministarstva i pokrajinski sekretarijati	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.5.1.5.	Uspostavljanje saradnje na regionalnom nivou	Susedne opštine, RCR „Banat“	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.5.2. Program: Medijska podrška					
1.5.2.1.	Korišćenje lokalne kablovske mreže – informisanje i edukacija	Mediji	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Emisije i prilozi na lokalnim elektronskim medijima
1.5.2.2.	Programi za decu i odrasle – Očistimo prirodu, najlepša bašta	Mediji, NVO	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj programa
1.5.2.3.	Korišćenje lokalnih novina u informisanju i edukaciji	Mediji, MZ	2010.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Članci u lokalnim novinama
1.5.3. Program: Edukacije					
1.5.3.1.	U svim osnovnim i srednjim školama formirati ekološke sekcije	Osnovne i srednje škole	2011.	300.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Formirana sekcija
1.5.3.2.	Ekološki dan – jednom mesečno u svim predškolskim i školskim ustanovama	Predškolska ustanova, Osnovne i srednje škole	2011.-2014.	Opština iz redovnog poslovanja	Održana manifestacija
1.5.3.3.	Organizovati dečiju ekološku „policiju“	Predškolska ustanova, Osnovne i srednje škole	2013.	Opština iz redovnog poslovanja	Organizovana služba
1.5.3.4.	Formirati EKO kutak u svim predškolskim i školskim ustanovama	Predškolska ustanova, Osnovne i srednje škole	2011.	300.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj postavljenih kutaka
1.5.3.5.	Dodatna edukacija za nastavni kadar iz oblasti ekologije	Predškolska ustanova, Osnovne i srednje škole	2013.	250.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i	Broj edukovanih nastavnika

				donatori	
1.5.3.6.	Edukacije za stručnjak iz MSP koji su identifikovani kao najveći zagadživači	Predstavnici MSP	2013.	250.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj edukovanih
1.5.3.7.	Edukacija novinara	Mediji	2013.	250.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj edukovanih
1.5.3.8.	Organizacija stručnih skupova, tribina i predavanja	Stručni konsultanti, NVO	2012.	250.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj organizovanih skupova
1.5.3.9.	Organizacija tematskih manifestacija – karnevala	Predškolska ustanova, Osnovne i srednje škole NVO	2013.	250.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Održana manifestacija
1.6. Strateški cilj: Za 50% smanjena površina zemljišta čiji je kvalitet ugrožen, do 2019.godine					
1.6.1. Program: Sprečavanje postupka ugrožavanja kvaliteta zemljišta – Administrativne procedure					
1.6.1.1.	Donošenje opštinskih odluka	----	2011.	Opština iz redovnog poslovanja	Postojanje dokumenta
1.6.1.2.	Uraditi katastar otpadnih materija	Javno preduzeće, NVO	2012.	300.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.6.1.3.	Izvršiti analizu kvaliteta zemljišta i izmeriti koncentracije pesticida u zemljištu	Zavod za zaštitu zdravlja, poljoprivredna stanica	2014.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Izvršene analize
1.6.1.4.	Redovna kontrola plodnosti zemljišta	Poljoprivredna stanica, Poljoprivredni fakultet	2014.	1.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj kontrola
1.6.1.6.	Edukacija nadležnih opštinskih organa	Poljoprivredna stanica, Poljoprivredni fakultet	2013.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj edukovanih službenika

1.6.1.7.	Informisanje građana i poslovnih subjekata	Mediji	2013.	100.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, skupovi, članci i prilozi u lokalnim medijima
1.6.1.8.	Uspostavljena saradnja sa seoskim MZ	Mesne Zajednice	2011.	100.000 dinara opština	Postojanje dokumenta
1.6.2. Program: Smanjenje i kontrola upotrebe hemijskih sredstava zaštite u poljoprivrednoj proizvodnji					
1.6.2.1.	Strogo kontrolisana primena hemijskih preparata u poljoprivredi	Poljoprivredna stanica, Poljoprivredni fakultet	2013.	1.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj kontrola
1.6.2.2.	Nabavka kontejnera za odlaganje ambalaže od pesticida	Javno preduzeće	2014.	1.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Nabavljen kontejner
1.6.2.3.	Organizovanje odlaganja i uklanjanje ambalaže od iskorišćenih hemijskih preparata	Poljoprivredna stanica, Poljoprivredni fakultet	2014.	3.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	
1.6.2.4.	Upotrebe ekoloških preparata u komunalnoj higijeni za sprovođenje prskanja komaraca i suzbijanje krpelja	Stručni konsultanti, NVO	2012.	21.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj tretmana ekološkim preparatima
1.6.3. Program: Iskorišćavanje žetvenih ostataka					
1.6.3.1.	Sprečavanje paljenja žetvenih ostataka	Mesne Zajednice, MUP, NVO	2010.	75.000 dinara Opština	Broj inspekcijskih kontrola
1.6.3.2.	Edukacija poljoprivrednika za iskorišćavanje žetvenih ostataka	Stručni konsultanti i NVO	2011.	200.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Broj edukovanih poljoprivrednika
1.6.3.3.	Promovisati proizvodnju ekološke ambalaže od žetvenih ostataka	Stručni konsultanti i NVO	2011.	200.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, stručna predavanja, emisije i prilozi u elektronskim medijima
1.6.3.4.	Promovisati proizvodnju energetskih briketa od žetvenih ostataka	Stručni konsultanti i NVO	2011.	200.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, stručna predavanja, emisije i prilozi u elektronskim medijima

1.7. Strateški cilj: Povećanje upotrebe alternativnih izvora energije za 70% do 2019.godine					
1.7.1.	Promovisanje upotrebe alternativnih izvora energije	Stručni konsultanti i NVO	2011.	200.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Tribine, stručna predavanja, emisije i prilozi u elektronskim medijima
1.7.2.	Ispitivanje mogućnosti upotrebe alternativnih izvora energije veta, sunca, termalnih voda i biomase	Stručni konsultanti	2013.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta
1.7.3.	Ispitivanje mogućnosti korišćenja izmenjivača topote (toplotne pumpe) za korišćenje energije površinskih slojeva zemlje	Stručni konsultanti	2013.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Postojanje dokumenta

Opština Ada	LSDS 2010. – 2019. Strategija održivog razvoja
	PARTNERSKI FORUM – RADNA GRUPA
	za DRUŠTVENE DELATNOSTI

Vizija : Opština Ada je savremena i bezbedna opština koja naglašava neophodnost očuvanja kulturne raznolikosti i identiteta, uz jačanje kohezije čitavog društva, koja se bavi smanjenjem siromaštva i zaštitom najugroženijih grupa stanovništva, sa modernim obrazovnim i zdravstvenim sistemom

1. PRIORITET: <u>Jačanje lokalnih kapaciteta za efikasnije pružanje usluga</u>	Stepen prioriteta: Visok				
1.1. Strateški cilj: Unapredjeni kapaciteti ljudskih resursa za 30% do 2019.					
1.1.1. Program: Kontinuirana stručna edukacija zaposlenih u oblasti društvenih delatnosti					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
1.1.1.1.	Edukacija kadra za potrebe novih dijagnostičkih metoda (mamograf, ortopan aparat, savremena oprema fizikalne medicine i dr.)	Medicinski fakultet u Novom Sadu	2011.	300.000 dinara Ministarstvo zdravlja, pokrajinski sekretarijat	Broj edukovanih zdravstvenih radnika i lekara
1.1.1.2.	Prevencija i rano otkrivanje najčešćih hroničnih gastrointestinalnih obolenja	NVO, Dom zdravlja, Ministarstvo zdravlja, stručni konsultanti	2011.	500.000 dinara Ministarstvo zdravlja, pokrajinski sekretarijat, donatori	Broj pregledanih pacijenata
1.1.1.3.	Primena strategije za rano otkrivanje karcinoma grlića materice i raka dojke	NVO, Institut Sremska Kamenica, Zdravstveni centar Senta	2010.	300.000 dinara Ministarstvo zdravlja, pokrajinski sekretarijat, donatori	Broj pregledanih žena starijih od 30 godina iz opštine
1.1.1.4.	Prevencija, lečenje i suzbijanje narkomanije	Ministarstvo unutrašnjih poslova, NVO, Ministarstvo zdravlja	2012.	2.000.000 dinara Ministarstvo zdravlja, opština, pokrajinski sekretarijati, donatori	Broj predavanja o štetnosti uživanja opojnih sredstava u školama Broj registrovanih narkomana uključenih u program za odvikavanje
1.1.1.5.	Rad profesora u multimedijalnoj nastavi	Ministarstvo prosvete RS, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, stručni	2011.	400.000 dinara Ministarstvo prosvete, donatori	Broj obučenih nastavnika

		konsultanti			
1.1.1.6.	Edukacija nastavnika za rad u obrazovanju odraslih	Institut za pedagogiju i andragogiju, Ministarstvo prosvete RS	2010.	800.000 dinara Ministarstvo prosvete, donatori	Broj obučenih nastavnika
1.1.1.7.	Informatička obuka i rukovanje savremenom tehnologijom	Stručni konsultanti	2011.	300.000 dinara Škola, ministarstvo, donatori	Broj obučenih nastavnika
1.1.1.8.	Redovno i kontinuirano stručno usavršavanje svih prosvetnih radnika u skladu sa potrebama moderne nastave	Ministarstvo prosvete RS, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje	2010.-2014.	300.000 dinara/godini Ministarstvo prosvete, pokrajinski sekretarijat	Broj obučenih nastavnika
1.1.1.9.	Stručna usavršavanja za nastavnike koji predaju na mađarskom nastavnom jeziku u Republici Mađarskoj	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, Pedagoški zavod Vojvodine, Ministarstvo prosvete Mađarske	2010.-2014.	200.000 dinara/godini Pokrajinski sekretarijat, donatori	Broj učesnika seminara
1.1.1.10.	Kontinuirana obuka i vežbe, radnika vatrogasnih jedinica, za reagovanje u vanrednim situacijama	MUP, Preduzeća i ustanove	2010.-2014.	MUP – redovna aktivnost	Broj vatrogasaca koji su prošli edukaciju
1.1.1.11.	Kontinuirana edukacija stručnog kadra u ustanovama i organizacijama koje planiraju i sprovode socijalne usluge	Ministarstvo rada i socijalne politike, Pokrajinski sekretarijat	2010.-2014.	200.000 dinara/godini Ministarstvo rada i socijalne politike, donatori, nadležni pokrajinski sekretarijat	Broj učešće na stručnim seminarima, socijalnih i dr. stručnog kadra
1.1.1.12.	Upoznavanje sa pravilima i standardima EU u socijalnoj zaštiti, medicini, obrazovanju, kulturi.....	Ministarstvo rada i socijalne politike, Pokrajinski sekretarijat, NVO	2011.	200.000 dinara Ministarstvo, donatori	Broj učesnika
1.1.2. Program: Unapređenje menadžerskih kapaciteta zaposlenih u društvenim delatnostima					
1.1.2.1.	Edukacija zaposlenih iz oblasti menadžmenta	SKGO, NVO, stručni konsultanti	2012.	300.000 dinara Ustanove iz redovne delatnosti, donatori	Broj učešća na seminarima i kursevima
1.1.2.2.	Edukacija zaposlenih za pristup fondovima EU	Ministarstva, SKGO, NVO	2010.	300.000 dinara Ustanove iz redovne delatnosti, donatori	Broj učešća na seminarima i kursevima
1.1.2.3.	Edukacija iz oblasti javnog zastupanja i lobiranja	Ministarstva, SKGO, NVO	2011.	100.000 dinara Ustanove iz redovne delatnosti, donatori	Broj učešća na seminarima i kursevima
1.1.2.4.	Uvođenje sistema kvaliteta usluga u ustanove i institucije	Ministarstva, stručni konsultanti	2014.	2.000.000 dinara Ministarstva,	Uveden sistem kontrole kvaliteta

				pokrajinski sekretarijati, donatori	
1.1.3. Program: Stvaranje uslova za stipendiranje deficitarnih kadrova					
1.1.3.1.	Analiza deficitarnih kadrova	MSP iz opštine i okolnih opština, škole	2012.	350.000 dinara Ministarstvo, MSP, opština, donatori	Urađen dokument
1.1.3.2.	Donošenje odluka nadležnih institucija lokalne samouprave, definisanje kriterijuma za određivanje profila deficitarnih kadrova i kreiranje pravilnika o stipendiranju	Škole, MSP	2012.	Opština – redovna delatnost	Pravilnik o stipendiranju usvojen u SO
1.1.3.3.	Identifikacija mlađih talenata – formiranje centra za mlađe talente (baza podataka)	Škole, NVO	2013.	200.000 dinara Škole, donatori, opština	Kreirana baza podataka
1.1.3.4.	Razvoj javno-privatnog partnerstva u stipendiranju deficitarnih kadrova	MSP, ustanove, NVO	2013.		Potpisana dokumenta o saradnji
1.1.4. Program: Podrška razvoju visokoškolskog obrazovanja u opštini					
1.1.4.1.	Analiza potreba privrede za visokobrazovanim kadrom	MSP	2013.	350.000 dinara Ministarstvo, MSP, opština, donatori	Urađen dokument
1.1.4.2.	Ostvarivanje kontakata i definisanje uslova za otvaranje odelenja visokoškolske ustanove	Visokoškolske ustanove, Ministarstvo prosvete	2011.	800.000 dinara Ministarstvo prosvete, opština, visokoškolske ustanove, donatori	Otvoreno odelenje više ili visoke škole
1.1.4.3.	Analiza potreba vanprivrednih delatnosti za visokoobrazovanim kadrom	Institucije i ustanove	2011.	350.000 dinara Ustanove, opština, donatori	Urađen dokument
1.1.4.4.	Iskustva malih lokalnih samouprava EU	Bratske lokalne samouprave iz Mađarske i Rumunije	2011.	1.000.000 dinara MSP, opština, pokrajinski sekretarijati	Studijsko putovanje stručnjaka iz lok.samouprave i MSP u EU
1.1.5. Program: Novi programi u oblasti društvenih delatnosti					
1.1.5.1.	Prevencija bolesti zavisnosti školske dece i omladine	Dom zdravlja, Centar za socijalni rad, policija, NVO, škole	2010.-2014.	150.000 dinara/godini Donatori, opština	Broj predavanja godišnje, u svakoj školi, o štetnosti uživanja opojnih sredstava

1.1.5.2.	Promocija hraniteljstva, osnivanje Kluba dece bez roditeljskog staranja i Kluba hranitelja	Ministarstvo za rad i soc.politiku, građani, Centar za soc.rad	2011.	150.000 dinara Ministarstvo, opština	Broj predavanja o potrebi hraniteljstva Broj porodica koje su se uključile u program
1.1.5.3.	Promocija ideje socijalnih preduzeća	Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, NVO	2013.	200.000 dinara Ministarstva, donatori	Broj predavanja na temu socijalnih preduzeća
1.1.5.4.	Izrada međuopštinske strategije socijalne zaštite	NVO, Centri za socijalni rad, susedne opštine, pokrajinski sekretarijat	2013.	2.000.000 dinara Donatori, opštine, ministarstvo, sekretarijat	Izrađen dokumenat
1.1.5.5.	Formiranje bračnog savetovališta	Centar za socijalni rad, stručnjaci	2014.	2.000.000 dinara Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo zdravlja. Pokrajinski sekretarijat za socijalnu politiku i demografiju i Pokrajinski sekretarijat za zdravlje, opština	Osnovano savetovalište sa zaposlenim profesionalcima
1.1.5.6.	Preventiva nasilja u porodici	Centar za socijalni rad, stručnjaci, ministarstvo za RSP	2013.	2.000.000 dinara Ministarstvo, opština	% smanjenja slučajeva nasilja u porodici
1.1.5.7.	„Sigurna kuća” za žrtve nasilja u porodici	NVO, ministarstvo za RSP	2014.	5.000.000 dinara Ministarstvo, opština, donatori	Broj obučenih volontera za rad Opremljen prostor
1.1.5.8.	Organizovanje međuopštinske informacione mreže između aktera koji sprovode socijalne usluge	NVO, Centri za socijalni rad, susedne opštine, ministarstvo za RSP	2014.	3.500.000 dinara Donatori, ministarstva, opštine	Razmena informacija relevantnih aktera
1.1.5.9.	Pokretanje školskog lista u o.š., „Novak Radonić”	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, stručni konsultanti	2013.-2014.	200.000 dinara/godini Sekretarijati, opština, donatori, škola	Broj izlazaka lista u toku svake školske godine
1.1.5.10.	Osnivanje školske radio-stanice	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, stručni konsultanti	2014.	1.500.000 dinara Pokrajinski sekretarijat, donatori, opština	Opremljene radio-stanice u školama u opštini
1.1.5.11.	Zdravstveno vaspitanje stanovništva po kalendaru zdravlja, koji objavljuje institut „Batut”, na osnovu svetskog kalendaru zdravlja	Ministarstvo zdravlja, institut „Batut”, NVO	2010.-2014.	Dom zdravlja – redovna delatnost	Broj edukacija
1.1.5.12.	Pokazne vežbe Jedinice PPZ u školama, objektima predškolske ustanove i u mesnim zajednicama – informativno, edukativno i preventivno delovanje	Škole, policija	2010.-2014.	Jedinica PPZ – redovna delatnost	Broj pokaznih vežbi u svakoj školi u toku školske godine Broj održanih predavanja

					u školama i predškolskoj ustanovi u toku školske godine
1.1.5.13.	Periodična izrada brošura i plakata na temu prevencije rizičnog ponašanja	Ministarstvo zdravlja, NVO	2010.-2014.	200.000 dinara/godini Ministarstvo, Dom zdravlja, donatori	Broj primeraka brošure po temi Broj plakata po temi
1.1.5.14.	Emisija, subotom i nedeljom, na Radio Ada-,,Zdravlju u susret” – medijska promocija zdravog načina života	Radio Ada, stručnjaci za pojedine oblasti	2011.	Dom zdravlja, donatori, Radio Ada	Broj emisija nedeljno (na mađarskom i srpskom jeziku)

1.1.6. Program: Proširenje delatnosti srednje-stručnog obrazovanja

1.1.6.1	Analiza potreba MSP za srednje-stručno obrazovanim kadrom	MSP, Tehnička škola	2013.	200.000 dinara Tehnička škola, opština, MSP, donatori	Urađen dokument
1.1.6.2.	Povezivanje Tehničke škole sa MSP	MSP, Tehnička škola	2010.-2014.	Tehnička škola, MSP – redovno poslovanje	Broj svršenih učenika koji se zaposli u MSP
1.1.6.3.	Uvođenje novih područja rada i novih obrazovnih profila u Tehničkoj školi	Ministarstvo za obrazovanje, MSP	2013.	1.600.000 dinara Ministarstvo za obrazovanje	Otvorena odelenja za nova zanimanja
1.1.6.4.	Verifikacija Tehničke škole za obavljanje specijalističkog obrazovanja u jednogodišnjem trajanju	Ministarstvo za obrazovanje, MSP	2013.	1.000.000 dinara Ministarstvo, donatori	Otvoreno odelenje

1.2. Strateški cilj: *Unapredjeni materijalni resursi u oblasti društvenih delatnosti za 15% do 2019.*

1.2.1. Program: Unapređenje energetske efikasnosti objekata u ustanovama i institucijama

1.2.1.1.	Veća energetska efikasnost u školama i predškolskoj ustanovi – zamena dotrajalih prozora, električne instalacije i opreme za centralno grejanje	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, Pokrajinski sekretarijat za energetiku, Ministarstvo prosvete	2013.	30.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja, opština, pokrajinski sekretarijati	Procenat smanjenja potrošnje električne energije u ustanovama Procenat smanjenja troškova za grejanje
1.2.1.2.	Energetska efikasnost – sanacija električnih instalacija i sistema za centralno grejanje u Domu zdravlja Ada i Zdravstvenoj stanici Mol	Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo, Ministarstvo zdravlja	2013.	4.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat, donatori	Procenat smanjenja potrošnje električne energije Procenat smanjenja troškova za grejanje
1.2.1.3.	Izrada studije izvodljivosti za korišćenje termalnih voda za zagrevanje vode u prekrivenom bazenu	Pokrajinski sekretarijat za energetiku, stručni konsultanti	2013.	2.500.000 dinara Ministarstva, opština, donatori	Izrađen dokument

1.2.2. Program: Unapređenje objekata i opreme u obrazovanju					
1.2.2.1.	Izgradnja sportske hale u o.š.,Novak Radonić”	MZ Mol, škola, Fond za kapitalna ulaganja, izvođač radova	2011.	120.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja Vojvodine	Izgrađena hala
1.2.2.2.	Voda izvor života – postavljanje higijenskih česmi u sve škole	Mesne zajednice, škole, Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo	2011.	500.000 dinara Pokrajinski sekretarijati, MZ, opština	Postavljene higijenske, senzorske česme u sve obrazovne ustanove
1.2.2.3.	Škola bezbedna sredina bez nasilja – ugradnja video nadzora u sve škole	Pokrajinski sekretarijati	2013.	1.800.000 dinara Pokrajinski sekretarijati, opština, donatori	Postavljen video nadzor u sve obrazovne ustanove
1.2.2.4.	Poboljšanje bezbednosti objekata UPVO „Čika Jova Zmaj” – ugradnja alarmnih sistema sistema na svim objektima	Pokrajinski sekretarijati, Predškolska ustanova	2013.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijati, opština, donatori	Broj ugrađenih alarmnih sistema Procenat smanjenja broja provala u objekte
1.2.2.5.	Produženi boravak u O.Š.,Novak Radonić”	Ministarstvo prosvete, škola	2010.-2014.	1.000.000 dinara/godini Ministarstvo prosvete, donatori, opština	Otvorena odelenja
1.2.2.6.	Sanacija i rekonstrukcija otvorenih sportskih terena u O.Š.,Novak Radonić”	Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu, Ministarstvo prosvete, Ministarstvo za infrastrukturu	2012.	10.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijati, ministarstvo prosvete, ministarstvo za infrastrukturu, opština, donatori	Postavljena nova asfaltna (ili tartan) podloga na sve otvorene terene Postavljeni novi koševi
1.2.2.7.	Ospozobljavanje i opremanje kabinet za fiziku, hemiju i informatiku u o.š.,Novak Radonić”	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, Ministarstvo prosvete	2012.	450.000 dinara Ministarstvo prosvete, sekretarijat za obrazovanje, donatori	Opremljeni kabineti
1.2.2.8.	Legalizacija kompjuterskih programa	Ovlašćeni distributeri	2014.	5.000.000 dinara Nadležna ministarstva, donatori, opština	Legalizovani softveri
1.2.2.9.	Dom za učenike srednje škole	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, Tehnička škola	2013.	30.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja	Obezbeđen smeštaj za 60 učenika
1.2.2.10.	Renoviranje i funkcionalno opremanje objekata predškolske ustanove u Adi, Molu i Utrinama	Fond za kapitalna ulaganja, Predškolska ustanova	2010.	9.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja	Renovirani objekti
1.2.2.11.	Funkcionalno opremanje sportskih sala u o.š.,Čeh Karolj”	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, škola, Ministarstvo prosvete	2012.	2.500.000 dinara Pokrajinski sekretarijat, donatori	Opremljene sale

1.2.3. Program: Unapređenje objekata i opreme u zdravstvu					
1.2.3.1.	Funkcionalno osposobljeno odelenje Doma zdravlja za zdravstvenu zaštitu žena, dece i omladine sa polivalentnom patronažnom službom	Fond za kapitalna ulaganja, Dom zdravlja	2011.	30.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja, Dom zdravlja, opština	Objekat predat na korišćenje
1.2.3.2.	Preseljenje odelenja za fizičku medicinu i rehabilitaciju u Zdravstvenoj stanici Mol sa sprata na prizemlje i opremanje savremenom opremom	Dom zdravlja, NVO	2012.	2.500.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja, dom zdravlja, opština	Odelenje počelo sa radom
1.2.3.3.	Preseljenje apotekarske službe u prostorije Doma zdravlja u Adi	Dom zdravlja, Farmaceutske kuće	2010.	1.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja, Dom zdravlja, opština	Preseljena apoteka
1.2.3.4.	Adaptacija prostora za potrebe Službe hitne medicinske pomoći	Pokrajinski sekretarijat, Dom zdravlja	2011.	500.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja, Dom zdravlja, opština	Prostor je u funkciji
1.2.3.5.	Izgradnja lifta u zgradi Doma zdravlja u Adi	Dom zdravlja, NVO	2014.	4.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja, Dom zdravlja, opština	Lift je u funkcionalnom stanju
1.2.3.6.	Proširenje i obnova informacionog sistema (E-karton, E-fakturna.....)	Dom zdravlja, NVO, stručni konsultanti	2011.	2.000.000 dinara Dom zdravlja, opština, donatori	Softver je u funkciji Broj obučenih radnika za korišćenje programa
1.2.3.7.	Nabavka novih aparata za ranu dijagnostiku i preventivno delovanje (endoskop, ortopan, digitalizovani RTG aparat	Dom zdravlja, stručni konsultanti	2014.	20.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat i ministarstvo zdravlja, donatori	Aparati su u funkciji
1.2.3.8.	Nabavka sanitetskog vozila za prevoz pacijenata	Dom zdravlja, donatori	2013.	2.700.000 dinara Donatori, opština	Nabavljeno vozilo
1.2.3.9.	Sanacija sanitarnih čvorova u Domu zdravlja Ada	Dom zdravlja, donatori, izvođači radova	2012.	1.500.000 dinara Donatori, opština	Sanirani sanitarni čvorovi
1.2.4. Program: Unapređenje stanja objekata i opreme u kulturi					
1.2.4.1.	Otvaranje galerije i muzeja	Biblioteka „Sarvaš Gabor“ Ministarstvo kulture	2013.	1.500.000 dinara Ministarstvo kulture, donatori	Opremljen prostor
1.2.4.2.	Edukativni informatički centar za mlade sa zabavnim sadržajem	Biblioteka, NVO	2014.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat, donatori, opština	Prostor je funkcionalno opremljen

1.2.4.3.	Funkcionalno osposobljen Omladinski centar (bivši bioskop)	Biblioteka, Omladinska organizacija,,IFIX”	2013.	10.000.000 dinara Ministarstva, Biblioteka „Sarvaš Gabor”, opština	Opremljen prostor Broj obučenih moderatora
1.2.4.4.	Ospozobljavanje radionice za izradu i oblikovanje umetničkih i etno predmeta – izrada suvenira	Biblioteka, Turistička organizacija Ada, NVO	2012.	1.600.000 dinara Opština, biblioteka, donatori	Opremljen prostor Broj obučenih instruktora Izrađen originalni suvenir

1.2.5. Program: Unapređenje stanja objekata u sportu i rekreatiji

1.2.5.1.	Obogaćivanje sadržaja na bazenskom kompleksu – izgradnja tobogana	JP „Adica”, Centar za sport, donatori	2014.	8.000.000 dinara JP „Adica”, donatori	Izgrađen tobogan Broj novootvorenih radnih mesta
1.2.5.2.	Funkcionalno opremanje bazena za rad u vanletnjem periodu, april-maj i septembar-oktobar (balon prekrivač)	Sekretariat za sport i omladinu, JP „Adica”, Centar za sport	2014.	10.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijati, fondovi, JP „Adica”, donatori, MZ, opština	Postavljen balon prekrivač
1.2.5.3.	Adaptacija terena za rukomet u Adi – presvlačenje slojem tartan podloge	Sekretariat za sport, Centar za sport	2013.	3.000.000 dinara Sekretariat, opština	Adaptiran teren Procenat povećanja broja dece zainteresovane za treniranje

1.2.6. Program: Unapređenje stanja objekata i opreme u oblasti bezbednosti i protiv-požarne zaštite

1.2.6.1.	Adaptiranje i funkcionalno opremanje Vatrogasnog doma u Adi	MUP, NVO	2013.	3.000.000 dinara MUP, opština, donatori	Adaptiran prostor Broj novih članova DVD-a
1.2.6.2.	Ostvarivanje kontakta sa Ministarstvom odbrane i definisanje uslova za preuzimanje objekta (magacin) na lokaciji Doša Andraša bb u Adi	Ministarstvo odbrane, MUP, Direkcija za imovinu RS	2011.	Opština – redovna delatnost	Potpisani dokument
1.2.6.3.	Adaptacija i opremanje objekta na lokaciji Doša Andraša bb, u Adi, za smeštaj Policijske stanice i Jedinice protiv-požarne policije	Ministarstvo odbrane, MUP, donatori	2012.	20.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja, MUP, opština, donatori,	Adaptiran i funkcionalan objekat
1.2.6.4.	Nabavka neophodne opreme za efikasno intervenisanje u vanrednim situacijama (pumpe većeg kapaciteta, izolacioni aparati i dr.)	MUP, stručni konsultanti	2012.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijat, opština i donatori	Nabavljena oprema
1.2.6.5.	Nabavka Tehničkog vozila – za intervencije u saobraćaju i u radu sa opasnim materijama	MUP, stručnjaci	2013.	10.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijati, opština i donatori	Nabavljeno vozilo

1.2.6.6.	Nabavka Navalnog vozila – za brzo reagovanje i gašenje požara	MUP, stručnjaci	2012.	10.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijati, opština i donatori	Nabavljeni vozilo
----------	---	-----------------	-------	--	-------------------

1.3. Strateški cilj: **Unapredjeni kapaciteti organa lokalne samouprave za 30% do 2019.**

1.3.1. Program: **Kontinuirana edukacija zaposlenih**

1.3.1.1.	Edukovanje zaposlenih za pružanje usluga na jezicima u zvaničnoj upotrebi	Sekretarijati, stručnjaci	2010.	200.000 dinara Sekretarijati, opština	Broj edukovanih
1.3.1.2.	Učenje stranih jezika (engleski, nemački, italijanski...)	Sekretarijati, stručnjaci, škole stranih jezika	2010.-2014.	200.000 dinara/godini Sekretarijati, ministarstva, opština	Broj radnika koji govori engleski jezik Broj radnika koji govori nemački Broj radnika koji govori italijanski
1.3.1.3.	Informatička obuka i rukovanje savremenom tehnologijom	Škole, stručnjaci	2011.	200.000 dinara Sekretarijati, ustanove, opština	Broj radnika koji su obučeni za rukovanje savremenom IT
1.3.1.4.	Jačanje kapaciteta za apsorpciju sredstava iz prepristupnih fondova EU	Ministarstva, sekretarijati, SKGO	2010.	2.000.000 dinara Opština	Osnovana služba za LER Seminari, edukacije
1.3.1.5.	Osnovni pojmovi o javno-privatnom partnerstvu	NVO, ministarstva	2011.		Obuke, kontakti, saradnja
1.3.1.6.	Uvođenje GIS-a	Stručnjaci, lokalne samouprave iz okoline, RGZ	2011.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijati, opština, donatori	Sistem je u funkciji Radnik obučen za korišćenje

1.3.2. Program: **Unapređenje materijalnih resursa**

1.3.2.1.	Adaptacija dela zgrade SO za potrebe lokalne poreske administracije	Ministarstva, sekretarijati	2010.	3.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijati, fondovi, donatori, opština	Adaptiran deo zgrade
1.3.2.2.	Adaptacija ili izgradnja arhive	Ministarstva, sekretarijati	2011.	3.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijati, fondovi, donatori, opština	Arhiva radi u novom prostoru
1.3.2.3.	Uređenje levog krila, u prizemlju zgrade SO, za potrebe rada opštinske uprave	Ministarstva, sekretarijati	2011.	2.500.000 dinara Ministarstva,	Adaptiran deo zgrade

				sekretarijati, fondovi, donatori, opština	
1.3.2.4.	Adaptacija sanitarnih čvorova u zgradi SO	Ministarstva, sekretarijati	2011.	2.000.000 dinara Ministarstva, sekretarijati, fondovi, donatori, opština	Adaptirani WC-i u prizemlju i na spratu zgrade SO
1.3.2.5.	Nabavka IT opreme	Ministarstva, sekretarijati	2010.-2014.	800.000 dinara/godini Ministarstva, sekretarijati, fondovi, donatori, opština	Nabavljena oprema
1.3.2.6.	Legalizacija kompjuterskih programa	Ovlašćeni predstavnici proizvođača	2012.	2.000.000 dinara Opština, ustanove, JP, škole	Legalizovan softver

1.3.3. Program: Razvoj komunikacije sa građanima

1.3.3.1.	Razvoj godišnjeg plana komunikacije	Stručne službe SO, stručnjaci, mediji	2010.-2014.	Opština – redovna delatnost	Izrađen dokument
1.3.3.2.	Redovno, mesečno, informisanje građana o radu lokalne samouprave preko lokalnih medija	Lokalni mediji	2010.-2014.	250.000 dinara/godini Opština	Broj emisija na radiju i CATV sa gostovanjem čelnika Lokalne samouprave
1.3.3.3.	Sportski susreti (ekipa opštine protiv MZ, MSP i dr.)	MZ, MSP, ustanove	2010.-2014.	250.000 dinara/godini Opština, MZ, MSP, ustanove	Broj održanih susreta
1.3.3.4.	Predsednik u vašoj MZ – jednom u tri meseca (prijem građana)	MZ, mediji, građani, NVO	2010.-2014.	Opština – redovno funkcionisanje	Broj poseta predsednika mesnim zajednicama
1.3.3.5.	Internet – pokretanje foruma na zvaničnoj prezentaciji opštine	Stručnjaci, građani	2010.	Opština – redovno funkcionisanje	Aktivan forum
1.3.3.6.	Redovne konferencije za štampu	Mediji	2010.-2014.	Opština – redovno funkcionisanje	Broj održanih konferencija
1.3.3.7.	„Građansko pitanje“	NVO, građani	2010.-2014.	100.000 dinara/godini Opština	Broj građana koji su dobili pismeni odgovor

2. PRIORITET: Negovanje multikulturalnosti, tolerancije i inkluzija marginalizovanih grupa Stepen prioriteta: **Visok**

2.1. Strateški cilj : **Povećan broj manifestacija za očuvanje i negovanje jezika, kulture i tradicije svih građana opštine za 20% do 2019.godine**

2.1.1. Program: Organizacija manifestacija

Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
2.1.1.1.	Multikulturalni kamp u o.š., „Novak Radonić”	Mesna zajednica Mol, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, Dom za stare Mol, o.š., „Đorđe Joanović” Novo Miloševo	2010.-2014.	400.000 dinara/godini Roditeljski, donatori, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje	Broj dece koja su bili učesnici kampa
2.1.1.2.	Lingvistički dani „Sarvaš Gabor”	NVO, pokrajinski sekretarijat	2010.-2014.	300.000 dinara/godini Biblioteka, pokrajinski sekretarijat, opština	Održana manifestacija
2.1.1.3.	Likovna kolonija „Novak Radonić”	o.š., „Novak Radonić”, Mesna zajednica Mol, Dom za stare i penzionere Mol, Ministarstvo kulture RS, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, Pokrajinski sekretarijat za kulturu, Biblioteka „Sarvaš Gabor”, Ada	2010.-2014.	150.000 dinara/godini Ministarstvo kulture, opština. Mesna zajednica Mol, pokrajinski sekretarijati	Održana manifestacija
2.1.1.4.	Etno dan u o.š., „Čeh Karolj”	Škola, roditelji, NVO	2010.-2014.	50.000 dinara Škola, opština	Održana manifestacija
2.1.2. Program: Jačanje kapaciteta stanovništva, ustanova i NVO					
2.1.2.1.	Saradnja sa bratskim školama iz zemlje i inostranstva	Osnovna škola iz Budakalasa-Mađarska, Osnovna škola „Nikola Tesla”, Budimpešta, Osnovna škola „Vuk Karadžić”, Omarska-BiH, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje	2010.-2014.	200.000 dinara/godini Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, škola, opština, donatori	Broj učenika iz opštine koji su bili gosti u Mađarskoj i BiH Broj realizovanih zajedničkih projekata Broj nastavnika koji je poхађao seminare u Mađarskoj i BiH
2.1.2.2.	Obnova rada srpskog KUD-a	MZ Mol, Biblioteka, osnovna škola „Novak Radonić”	2011.	150.000 dinara Mesna zajednica, opština, donatori	Obnovljen rad KUD-a sa dve uzrasne kategorije (7-15 i preko 15 godina)
2.1.2.3.	„Al' se nekad dobro jelo baš” – tradicionalna jela Srba u Vojvodini,		2010.	100.000 dinara Pokrajinski sekretarijat,	Opremljena tradicionalna kuhinja u vrtiću „Veseljko”

	priprema, stari recepti, štampanje kuvara – PU,,Čika Jova Zmaj”	Predškolska ustanova, Sekretariat		opština	
2.1.2.4.	Učenje jezika sredine u obdanišnim i zabavšnim grupama predškolske ustanove	Vaspitači, roditelji	2010.-2014.	Predškolska ustanova – redovna delatnost	Broj dece koja su savladala osnove sporazumevanja na obe jezika
2.1.2.5.	Razvijanje i jačanje kapaciteta udruženja i umetničkih grupa, koje se bave negovanjem kulture i tradicionalnih vrednosti, kroz aktivniju komunikaciju i saradnju institucija lokalne vlasti i NVO	Biblioteka, MZ u Adi	2010.-2014.	5.000.000 dinara/godini Opština, donatori, mesne zajednice	Urađena baza aktivnih NVO Procenat povećanja, sredstva za rad NVO, u budžetu

2.2. Strateški cilj : Povećano učešće marginalizovanih grupa u svim segmentima društvenih aktivnosti za 30% do 2019.godine					
2.2.1. Program: Poboljšanje kvaliteta života starih lica					
2.2.1.1.	Organizovanje službe za neodložne intervencije	Centar za socijalni rad, Dom zdravlja Ada	2010. -2012.	3.000.000 dinara Opština Ada,donatori	Dostupnost pružaoca zdravstvenih socijalnih usluga stariim i odraslim nemoćnim građanima
2.2.1.2.	Pomoć u kući za stare i nemoćne	Dom zdravlja, Dom za stare, Centar za socijalni rad, NVO, donatori	2010.-2014.	200.000 dinara/godini opština, donatori	Oformljena mreža obučenih volontera
2.2.1.3.	Promocija hraniteljstva starih i nemoćnih lica	Centar za socijalni rad, ministarstvo	2011.-2014.	200.000 dinara/godini Ministarstvo za RSP	Broj porodica osposobljenih za ovu delatnost
2.2.1.4.	Raznovrsnija i kvalitetnija ponuda smeštaja starih lica na proširenoj lokaciji Doma za stare i penzionere u Molu, nastale otkupom nepokretnosti iz privatne u državnu svojinu	Ministarstvo rada i socijalne politike Republike Srbije, Pokrajinski sekretarijat za socijalnu politiku i demografiju, opština Ada	2008. -2011.	97.000.000 dinara Fond za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine, Ministarstvo rada i socijalne politike Budžet Republike Srbije	Propisani i savremeni uslovi smeštaja svih kategorija starih lica (psihički očuvanih, spričko izmenjenih – dementnih i drugih starih lica), prostor za preventivnu zdravstvenu zaštitu, fizioterapiju, vešeraj, magacinski prostor i zelena površina

2.2.1.5.	Dnevni centar starih ljudi u lokalnoj zajednici	Centar za socijalni rad,	2010. – 2014.	6.000.000 dinara Opština Ada	Smeštaj 10 - 15 starih i odraslih lica u toku dana ishrana, usluge zdravstvene zaštite, radna okupaciona terapija, kulturno-zabavne i rekreativne aktivnosti i druge usluge u toku dana
2.2.1.6.	Osnivanje centra za pomoć u kući stariim i odraslim licima	Centar za socijalni rad opštine Ada, Opština Ada	2010 - 2012	3.000.000 dinara Opština Ada	Dostupnost usluga pomoći i nege starim i odraslim licima za celoj teritoriji lokalne zajednice
2.2.1.7.	Banka hrane	Opština Ada, Centar za socijalni rad opštine Ada	2010 - 2012	3.000.000 dinara/godini, Fond za kapitalna ulaganja, Robne rezerve Republike Srbije i APV, Donatori	Odgovarajući magacinski prostor za skladištenje i broj socijalno ugroženih korisnika usluga

2.2.2. Program: Inkluzija osoba sa invaliditetom

2.2.2.1.	Izrada jedinstvene baze podataka osoba sa invaliditetom	Centar za soc.rad, NVO	2012.	1.000.000 dinara Ministarstvo, pokrajinski sekretarijat, opština	Izrađena baza
2.2.2.2.	Osnivanje dnevnog boravka i savetovališta za decu i odrasle osobe sa invaliditetom	Centar za soc.rad, NVO	2012.	6.000.000 dinara Ministarstvo, pokrajinski sekretarijati, opština, donatori	Obezbeđen prostor Broj obučenih volontera Broj obučenih profesionalaca
2.2.2.3.	Formiranje inkluzivnog školskog odelenja za decu sa smetnjama u razvoju, na srpskom jeziku	Ministarstvo, o.š., „N.Radonić”, NVO	2014.	3.000.000 dinara Ministarstva prosvete i RSP, pokrajinski sekretarijati, donatori	Otvoreno odelenje
2.2.2.4.	Formiranje razvojnog savetovališta za decu sa invaliditetom	Centar za soc.rad, NVO	2013.	1.500.000 dinara Ministarstvo, pokrajinski sekretarijati	Formirano savetovalište
2.2.2.5.	Uklanjanje arhitektonskih barijera u ustanovama i institucijama na teritoriji opštine – izgradnja rampi, prilaza i dr.	Centar za soc.rad, ustanove u opštini, mesne zajednice	2011.	3.000.000 dinara Ministarstvo, pokrajinski sekretarijati, opština, donatori	Broj uklonjenih prepreka za pristup u javne zgrade
2.2.2.6.	„Zajedno za zajednicu”-dnevni boravak za decu sa smetnjama u razvoju	Udruženje građana „Vera i svetlo“ u Srbiji	2010.	1.200.000 dinara Ministarstvo rada i socijalne politike, Centar za socijalni rad, opština Ada, UPVO	Broj korisnika usluga i obučenih volontera

				„Čika Jova Zmaj“ Ada, Dom za stare i penzionere u Molu	
2.2.3. Program: Integracija Romske populacije u socijalnu sredinu					
2.2.3.1.	Izrada jedinstvene baze podataka romske populacije	MUP, NVO „DUGA“, Centar za socijalni rad	2011.	1.000.000 dinara Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo za RSP, Pokrajinski sekretarijati, donatori	Formirana baza
2.2.3.2.	Lična dokumentacija – osnov za ostvarivanje prava	MUP, NVO „DUGA“	2012.	500.000 dinara Ministarstvo, donatori	Broj punoletnih građana, romske nacionalnosti, koji imaju dokumenta
2.2.3.3.	Obezbeđivanje uslova za osnovnoškolsko obrazovanje odraslih Roma	NVO „DUGA“, o.š., Novak Radonić, Ministarstvo prosvete	2010.-2014.	2.000.000 dinara/godini Ministarstvo prosvete, pokrajinski sekretarijati, donatori	Broj odraslih osoba koje su završile osnovnu školu
2.2.3.4.	Obezbeđivanje redovne vakcinacije za decu romske nacionalnosti	Dom zdravlja, NVO „DUGA“, Centar za socijalni rad	2010.-2014.	150.000 dinara/godini ministarstvo, opština, donatori	Sva deca su vakcinisana
2.2.3.5.	Izrada opštinske komunikacione strategije – aktivirati senzibilitet zajednice za probleme osetljivih grupa	NVO, građani, Centar za soc.rad, Dom zdravlja	2012.	1.500.000 dinara Ministarstvo RSP, pokrajinski sekretarijati, opština, donatori	Izrađen dokument

Opština ADA	LSDS 2010. – 2019. Strategija održivog razvoja
	PARTNERSKI FORUM – RADNA GRUPA za RURALNI RAZVOJ

Vizija : Opština Ada je opština sa uspostavljenim sistemom podrške ruralnom razvoju uskladjenog sa potrebama i specifičnostima stanovništva kroz diverzifikaciju ruralne ekonomije, posebno u oblastima povećanja konkurenčnosti poljoprivrede i jasnoj identifikaciji kvalitetnog turističkog proizvoda					
1. PRIORITET: <u>Unapredjenje poljoprivrede na teritoriji opštine Ada</u>					Stepen prioriteta SREDNJI
1.1. Strateški cilj : <i>Intenziviranje korišćenja postojećih resursa za 30% do 2019.godine</i>					
1.1.1. Program: Povećanje površina pod organskom proizvodnjom					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
1.1.1.1.	Izrada studije o mogućnostima organske proizvodnje	Strukovna udruženja, Poljoprivredna stanica "Senta"	2012.	1.500.000 dinara MPŠV, Fond za razvoj poljoprivrede APV, Pokrajinski sakretarijat za PŠV Pokrajinski sakretarijat za PŠV, Opština	Izrađen dokument
1.1.1.2.	Promovisanje organske proizvodnje	Strukovna udruženja, Ekološka udruženja, Osnovne škole	2012.	1.500.000 dinara MPŠV, Pokrajinski sakretarijat za PŠV, Pokrajinski sakretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, Opština, inostrani fondovi	Broj gazdinstava , koji proizvode sertifikovan proizvod
1.1.1.3.	Promocija organskih proizvoda	Poljoprivredna gazdinstva i Udruženja građana	2013.	1.500.000 dinara MPŠV, Fond za razvoj poljoprivrede i preduzetništva opštine Ada, Poljoprivredna gazdinstva	Broj sertifikovanih proizvoda

1.1.2. Program: Povećanje obima i produktivnosti povrtarstva i drugih akumulativnih vidova proizvodnje					
1.1.2.1.	Podrška modernizaciji proizvodnje povrća u zaštićenom prostoru i baštenskog načina povrtarske proizvodnje	Strukovna udruženja poljoprivrednih proizvođača, visokoškolske ustanove, poljoprivredna gazdinstva sa dobrom praksom	2011.	2.000.000 dinara MPŠV, Fond za razvoj poljoprivrede APV, Opština	Broj gazdinstava, koji su dobili sredstva za modernizaciju
1.1.2.2.	Promocija novih tehnologija i mogućnosti plasmana u proizvodnji povrća u polju	Strukovna udruženja poljoprivrednih proizvođača, visokoškolska ustanova, poljoprivredna gazdinstva sa dobrom praksom	2010.	500.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PŠV, privredni subjekti	Površine pod povrćem
1.1.2.3.	Istraživanje i prezentacija mogućnosti proizvodnje i plasmana biljnog reprodukcionog materijala	Visokoškolska ustanova, privredni subjekti, strukovna udruženja proizvođača,	2014.	500.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PŠV, privredni subjekti	Površine korišćene za proizvodnju biljnog repromaterijala
1.1.3. Program: Povećanje efektivnosti, unapredjenje i diverzifikacija proizvodnje					
1.1.3.1.	Donošenje akcionog plana razvoja stočarstva uz izradu jedinstvenog odgajivačko-selekcijskog programa	Poljoprivredna stanica, strukovna udruženja proizvođača	2010.	1.000.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PŠV,	Donešen dokument
1.1.3.2.	Iniciranje uvođenja novih dostignuća nauke i tehnike u ratarsku proizvodnju putem ogleda	Strukovna udruženja poljoprivrednih proizvođača, visokoškolska ustanova, poljoprivredna gazdinstva sa dobrom praksom	2011.	500.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PŠV, , privredni subjekti	Broj proizvođača sa pozitivnim iskustvom u izvršenoj anketi proizvođača
1.1.3.3.	Izrada studije o mogućnostima ostalih i nekonvencionalnih vidova biljne i stočarske proizvodnje	Strukovna udruženja proizvođača, visokoškolska ustanova	2013.	1.500.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PŠV, inostrani fondovi, privredni subjekti	Izrađen dokumenat

1.1.3.4.	Formiranje izveštajno prognozerske službe	Republički hidrometeorološki zavod, Poljoprivredna stanica, lokalni mediji	2013.	2.000.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PŠV, Inostrani fondovi, RHGZ	Formirana služba
1.1.3.5.	Stvaranje ogledne farme u cilju promovisanja proizvodnje i korišćenja „zelene energije“ u okviru poljoprivrednih gazdinstava	Poljoprivredno gazdinstvo, Javno preduzeće, subjekat sa dobrom praksom, privredni subjekti	2014.	10.000.000 dinara Opština, MPŠV, Ministarstvo zaštite životne sredine i prostornog planiranja, Ministarstvo rudarstva i energetike, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, inostrani fondovi, privredni subjekti	Stvorena ogledna farma
1.1.3.6.	Podrška razvoju mini kapaciteta za iskorišćavanje biomase za dobijanje toplotne energije	Poljoprivredno gazdinstvo, subjekat sa dobrom praksom, privredni subjekti	2012.	2.000.000 dinara Opština, MPŠV, Ministarstvo rudarstva i energetike, Fond za razvoj APV ,inostrani fondovi, poljoprivredno gazdinstvo,privredni subjekti	Količina biomase korišćena za dobijanje toplotne energije
1.2. Strateški cilj: <i>Unapredjenje ruralne infrastrukture za 20% do 2019.godine</i>					
1.2.1. Program: Izgradnja vodoprivrednih objekata					
1.2.1.1.	Izgradnja crpne stanice na Tisi " Kaloča"	JP "Vode Vojvodine", PD "Halas Jožef" a.d.	2012.	10.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine",PD "Halas Jožef" a.d., Fond za razvoj poljoprivrede APV, Pokrajinski sekretarijat PVŠ APV, inostrani fondovi	Izgrađena crpna stanica
1.2.1.2.	Rekonstrukcija prelaza na kanalskoj mreži	JP "Vode Vojvodine", PD "Halas Jožef" a.d.	2010.	2.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine", PD "Halas Jožef" a.d.Pokrajinski	Broj rekonstisanih prelaza

				sekretarijat PVŠ APV	
1.2.1.3.	Ospozobljavanje kanala za odvodnjavanje i za potrebe navodnjavanja	JP "Vode Vojvodine"	2013.	3.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine", Pokrajinski Sekretarijat PVŠ APV, Fond za razvoj poljoprivrede APV, inostrani fondovi	Dužina ospozobljenog kanala za navodnjavanje
1.2.1.4.	Proširivanje mreže otvorenih kanala za navodnjavanje-odvodnjavanje	JP "Vode Vojvodine"	2013.	5.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine", Pokrajinski sekretarijat PVŠ APV, Fond za kapitalna ulaganja, inostrani fondovi	Dužina mreže otvorenih kanala za navodnjavanje-odvodnjavanje
1.2.1.5.	Iskop otvorenog kanala u depresiji „Čanalaš“	JP "Vode Vojvodine", PD "Halas Jožef" a.d.	2012.	8.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine", Pokrajinski sekretarijat PVŠ APV, Fond za kapitalna ulaganja, inostrani fondovi, PD "Halas Jožef" a.d.	Iskopan otvoren kanal
1.2.1.6.	Izgradnja dela nasipa na lokaciji „Žuti breg“	JP "Vode Vojvodine"	2011.	5.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine", Fond za kapitalna ulaganja, inostrani fondovi	Izgrađen nasip
1.2.2. Program: Izgradnja objekata sa funkcijom zaštite zemljišta i proizvodnje					
1.2.2.1.	Proširivanje mreže protivgradnih stanica	Republički hidrometeorološki zavod	2010.	500.000 dinara Opština, RHGZ, Pokrajinski sekretarijat PVŠ APV,	Broj protivgradnih stanica
1.2.2.2.	Izgradnja stočnog groblja	JKP "Standard" Ada, Veterinarska stanica Ada	2010.	2.000.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PŠV, Inostrani fondovi	Izrađeno stočno groblje
1.3. Strateški cilj: Unapređenje podrške poljoprivredi za 5% do 2019.godine					

1.3.1. Program: Podizanje kapaciteta lokalne administracije					
1.3.1.1.	Priprema modela za finansijsku podršku za investicije u poljoprivredi	Lokalne samouprave sa dobrom praksom	2010.	Opština – redovno poslovanje	Izrađen dokumenat
1.3.1.2.	Podizanje kapaciteta lokalne samouprave radi unapređenja informisanja i komunikacije između proizvođača i institucija	Mediji, institucije	2011.	500.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV	Sistematisovano radno mesto
1.3.1.3.	Formiranje baze podataka o poljoprivrednim proizvođačima i proizvodnji	Uprava za agrarna plaćanja, poljoprivredni proizvođači	2011.	Opština – redovno poslovanje	Uspostavljena baza podataka
1.3.1.4.	Formiranje saveta za poljoprivredu	Privredni subjekti, Strukovna udruženja Poljoprivredna stanica "Senta", Poljoprivredna stanica "Ada"	2010.	Opština – redovno poslovanje	Formiran savet za poljoprivredu
1.3.1.5.	Formiranje efikasne poljočuvarske službe uz participaciju proizvođača u finansiranju	Poljoprivredni proizvođači, Republički zavod za zapošljavanje	2011.	3.000.000 dinara Opština, poljoprivredni proizvođači, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat PVŠ	Formirana poljočuvarska služba u funkciji
1.3.2. Program: Edukacija poljoprivrednika					
1.3.2.1.	Stručna edukacija poljoprivrednika i razmena iskustava putem upoznavanja sa dobrom praksom	Visokoškolske ustanove i instituti, Poljoprivredna stanica "Senta", Udruženja građana, proizvođači sa dobrom praksom	2010.	2.500.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV, inostrani fondovi	Broj poljoprivrednika učesnika edukacije
1.3.2.2.	Podizanje nivoa znanja poljoprivednika o upravljanju i ekonomiji na nivou gazdinstava (farm management)	Visokoškolske ustanove i instituti, Poljoprivredna stanica "Senta", Udruženja građana, proizvođači sa dobrom praksom	2012.	1.500.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV, inostrani fondovi	Broj poljoprivrednika učesnika edukacije
1.3.2.3.	Pomoć razvoju i jačanju mesnih kancelarija mreže za ruralni razvoj	Poljoprivredni proizvođači, Udruženja	2011.	1.000.000 dinara Opština, Pokrajinski	Vrednost ulaganja i pomoći

		građana		sekretarijat za PVŠ, MPŠV, inostrani fondovi	
1.3.3. Program: Stvaranje poljoprivrednog proizvoda sa zaštićenim i prepoznatljivim znakom					
1.3.3.1.	Izrada studije za obeležavanje i regionalizaciju proizvoda	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, proizvođači	2012.	750.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV	Izrađen dokumenat
1.3.3.2.	Identifikacija proizvoda i promocija	Strukovna i druga udruženja građana, proizvođači	2013.	500.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV, Fond za razvoj	Broj identifikovanog brenda
1.3.4. Program: Mere i programi podrške poljoprivrednim gazdinstvima					
1.3.4.1.	Formiranje fonda za razvoj poljoprivrede i preduzetništva	-----	2010.	1.000.000 dinara Opština, MPŠV	Formiran fond
1.3.4.2.	Regresiranje kupovine priplodnog materijala u cilju poboljšanja genetske osnove proizvodnje	Visokoškolske ustanove i instituti, Poljoprivredna stanica "Senta", Udruženja građana,	2011.	1.000.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV, inostrani fondovi	Broj regresiranih grla
1.3.4.3.	Podrška i promocija osiguranju proizvodnje	Organizacije koje se bave osiguranjem	2012.	500.000 dinara Opština, , MPŠV, osiguravajuće organizacije	Veličina osigurane poljoprivredne površine
1.3.4.4.	Podsticanje racionalizacije zemljišnih poseda, grupisanja poljoprivrednih parcela i rejonizacije proizvodnje	Strukovna udruženja, RGZ SKN	2012.	500.000 dinara Opština, poljoprivredni proizvođači, MPŠV,	
1.3.5. Program: Unapredjenje kapaciteta i organizacione strukture poljoprivredne proizvodnje					
1.3.5.1.	Pomoć u organizovanju korisnika vode za zalivanje iz postojeće infrastrukture	JP "Vode Vojvodine", Strukovna udruženja , poljoprivredni proizvođači	2010.	Opština – redovno poslovanje	Broj legalnih korisnika vode
1.3.5.2.	Podsticanje udruživanja poljoprivrednika radi racionalnije proizvodnje i efikasnijeg plasmana (klasteri, udruženja...)	Strukovna udruženja,, proizvođači, udruženja građana, visokoškolske ustanove, udrženja sa dobrom praksom	2011.	500.000 dinara Opština, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, Ministarstvo ekonomije i reg. Razvoja, inostrani fondovi	Broj udruženja i drugih formi udruživanja
1.3.5.3.	Podrška formiranju mašinskih krugova	Strukovna udruženja,, proizvođači, mašinski	2010.	300.000 dinara Opština, MPŠV,	Broj mašinskih krugova

		krugovi sa dobrom praksom		Pokrajinski sekretarijat za, proizvođači, privredni subjekti, inostrani fondovi	
1.3.6. Program: Očuvanje sela i integrisanje u savremene društvene tokove					
1.3.6.1.	Izrada strategije za poljoprivrednu i ruralni razvoj	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana	2013.	1.500.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV	Izrađen dokumenat
1.3.6.2.	Promovisanje ideje o LEADER programu i pomoć u formiranju akcione grupe	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, proizvođači , privredni subjekti, akcione grupe sa dobrom praksom	2013.	750.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, MPŠV, inostrani fondovi, privredni subjekti	Formirana akciona grupa

2. PRIORITET: Promovisanje i podrška razvoju turizma			Stepen prioriteta VISOK		
2.1. Strateški cilj: Povećanje lokacijskog koeficijenta zaposlenosti u oblasti turizma za 10% do 2019.godine					
2.1.1. Program: Institucionalna podrška razvoju turizma					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
2.1.1.1.	Osnivanje Turističke organizacije opštine Ada	-----	2010.	2.000.000 dinara Opština, ministarstva, pokrajinski sekretarijati	Osnovana Turistička organizacija
2.1.1.2.	Osnivanje opštinskog fonda za podsticaj razvoja turizma u opštini	Udruženja građana, zainteresovana fizička i pravna lica	2014.	3.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, inostrani fondovi, donatori	Osnovan opštinski fond za razvoj turizma
2.1.1.3.	Izrada baze podataka o ukupnoj turističkoj ponudi opštine	Udruženja građana, JP "Adica"	2013.	1.500.000 dinara Opština, Pokrajinski sekretarijat za privredu, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja,	Izrađena baza podataka

2.1.1.4.	Donošenje prostornog plana razvoja turizma u celini i pojedinih destinacija posebno sa ciljem očuvanja i eksploatacije atraktivnih prirodnih resursa – pokretača održivog razvoja turizma	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, privredni subjekti, JP "Adica"	2013.	1.800.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj	Donet prostorni plan razvoja turizma
2.1.1.5.	Priprema lokalnih planova i studija za sve ključne turističke destinacije	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, privredni subjekti, JP "Adica"	2014.	4.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi, privredni subjekti	Broj izrađenih planova za pojedine turističke destinacije
2.1.1.6.	Priprema sektorskih programa za razvoj i promociju pojedinih vidova turizma (sportskog, nautičkog, rekreacionog, manifestacionog, seoskog – eko-turizma)	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, privredni subjekti	2013.	2.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, ino-fondovi, privredni subjekti	Broj izrađenih sektorskih programa
2.1.1.7.	Izrada i redovno održavanje sajta turističke ponude opštine	JP "Adica", Udruženja građana, privredni subjekti	2011.	150.000 dinara Opština, privredni subjekti	Izrađen sajt turističke ponude
2.1.1.8.	Podrška promociji turističke ponude na domaćim i međunarodnim sajmovima	JP „Adica“ Udruženja građana, privredni subjekti	2010.-2014.	2.500.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privreduMPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ	Broj promocija
2.1.1.9.	Rešavanje problematike nesređenih vlasničkih odnosa	JP "Adica", fizička i pravna lica	2010.-2014.	3.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu,	Broj rešenih predmeta
2.1.1.10.	Formulisanje programa podsticaja za investitore (oslabljenje od obaveza	-----		Opština, Ministarstvo	Donet program podsticaja za investitore

	plaćanja komunalnih dažbina, dodatno oslobađanje poreza na dobit u zavisnosti od broja novih radnih mesta i sl.)			ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu,	
2.1.1.11.	Definisanje strategije razvoja turizma	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, privredni subjekti	2012.	2.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu	Izrađena strategija razvoja turizma
2.1.2. Program: Izgradnja, proširenje i rekonstrukcija smeštajnih kapaciteta					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
2.1.2.1.	Izrada baze podataka potencijalnih smeštajnih kapaciteta u domaćinstvima	Zainteresovana fizička lica, Udruženja građana	2013.	1.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ	Izrađena baza podataka
2.1.2.2.	Kategorizacija smeštajnih kapaciteta u domaćinstvima	Zainteresovana fizička lica, Udruženja građana	2013.	1.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu Pokrajinski sekretarijat za PVŠ,	Broj kategorisanih smeštajnih kapaciteta
2.1.2.3.	Podizanje nivoa kvaliteta smeštajnih kapaciteta	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2014.	300.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, inofondovi, fizička i pravna lica	Broj promena kategorije smeštajnih kapaciteta
2.1.3. Program: Pobojšanje nivoa turističkih usluga					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI

2.1.3.1.	Organizacija manifestacije „Dani Ade“	Zainteresovani privredni subjekti, Udruženja građana, lokalne institucije i ustanove	2010.-2014.	1.000.000 dinara/godini Opština, zainteresovani privredni subjekti, Ministarstva i Pokrajinski sekretarijati, donatori	Broj posetilaca(procena)
2.1.3.2.	Organizacija manifestacije „Doček Nove godine“	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana, lokalne institucije i ustanove	2010.-2014.	1.000.000 dinara/godini Opština, zainteresovani privredni subjekti, Ministarstva i Pokrajinski sekretarijati, donatori	Broj posetilaca (procena)
2.1.3.3.	Konkurs predloga novih manifestacija koje će unaprediti turističku ponudu opštine	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2013.	1.000.000 dinara Opština	Broj prijavljenih predloga
2.1.3.4.	Podrška osposobljavanju kadrova za turističke vodiče	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2013.	500.000 dinara Opština, zainteresovana fizička i pravna lica	Broj osposobljenih kadrova
2.1.3.5.	Edukacija zaposlenih u turizmu	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2012.	250.000 dinara Opština, zainteresovana fizička i pravna lica	Broj edukovanih kadrova
2.1.3.6.	Efikasnija distribucija i korišćenje savremenih trendova u komunikaciji i marketingu	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2010.-2014.	100.000 dinara/godini Opština, zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	

2.1.4. Program: Šire uključivanje svih subjekata u kreiranje i formiranje turističkog proizvoda

Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
2.1.4.1.	Promocija ručnih radova.	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2011.	150.000 dinara Lokalna samouprava, zainteresovana fizička i pravna lica,	Održana manifestacija
2.1.4.2.	Donošenje idejnog rešenja suvenira grada i njegova izrada	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2013.	1.000.000 dinara Opština, zainteresovana fizička i pravna lica	Izrađen i ozvaničen suvenir grada

2.1.4.3.	Uključenje etno-elemenata u turističku ponudu	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2011.	700.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, inofondovi, fizička i pravna lica	
2.1.4.4.	Izrada promotivnog turističkog materijala	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2011.	500.000 dinara Opština, zainteresovana fizička i pravna lica, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, inofondovi,	Brošure, spotovi, filmovi
2.1.4.5.	Podsticanje plasmana organske hrane kroz turističku ponudu	Zainteresovana fizička i pravna lica, Udruženja građana	2014.	1.500.000 dinara Opština, zainteresovani privredni subjekti, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, inofondovi, fizička i pravna lica	

2.2. Strateški cilj: **Povećano učešće opštine Ada za 10% na regionalnom turističkom tržištu**

2.2.1. Program: **Regionalno povezivanje u cilju stvaranja atraktivnijeg turističkog proizvoda**

Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
2.2.1.1.	Definisanje mesta opštine na turističkoj mapi regiona	Visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, privredni subjekti	2010.	800.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu,	
2.2.1.2.	Uključivanje u međunarodne projekte u cilju predstavljanja kulturne baštine	Inostrane lokalne samouprave, Pokrajinski organi, Udruženja građana,	2011.	2.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski	Dobijen međunarodni projekt

		privredni subjekti		sekretarijat za privredu, Ministarstvo za kulturu i informisanje,Pokrajinski sekretarijat za kulturu	
2.2.1.3.	Izgradnja regionalne informacione infrastrukture	Lokalne samouprave regiona, visokoškolske ustanove i instituti, Udruženja građana, privredni subjekti	2014.	1.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi,	
2.2.1.4.	Stvaranje turističkog klastera sa susednim opšinama	Lokalne samouprave regiona, Udruženja građana, privredni subjekti	2013.	500.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi	Osnovan klaster
2.2.2. Program: Infrastrukturni radovi u podršci razvoju turizma					
2.2.2.1.	Uređenje okoline gradske kuće i ulice Dositelja Obradovića	Vlasnici nepokretnosti, Zavod za urbanizam i Zavod za zaštitu spomenika kulture	2013.	5.000.000 dinara Opština,Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, Pokrajinski fond za kapitalne investicije ino-fondovi	Uređen prostor
2.2.2.2.	Uređenje prostora „Ađanske bare“ u centru grada Ada, kao prostora za odmor i razonodu	Zavod za urbanizam, JP "Vode Vojvodine"	2014.	20.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine", Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, Pokrajinski fond za kapitalne investicije ino-fondovi, Ministarstvo sporta i omladine, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu	Uređen prostor
2.2.2.3.	Izgradnja biciklističke staze Senta-Mol	JP "Vode Vojvodine" Opština "Senta"	2013.	9.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine", Opština	Izgrađena staza

				"Senta", Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi, Ministarstvo sporta i omladine, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu	
2.2.2.4.	Uređenje i opremanje plaže u Adi	JP "Vode Vojvodine" JP "Adica", Udruženje građana, privredni subjekti	2010.	1.000.000 dinara Opština, JP "Vode Vojvodine" , Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi,	Uređena sredina
2.2.2.5.	Pomoć za obnavljanje infrastrukture u kampu na Tisi	JP "Vode Vojvodine" JP "Adica", Udruženje građana, privredni subjekti	2010.-2014.	1.000.000 dinara/godini Opština, JP "Vode Vojvodine" , Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi,	Obnovljena infrastruktura kampa
2.2.2.6.	Izgradnja dečjeg kampa kod ORTC	Udruženja građana, JP "Adica", Centar za sport i fizičku kulturu	2011.	4.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, Pokrajinski fond za kapitalne investicije ino-fondovi, Ministarstvo sporta i omladine, Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu	Izgrađen kamp
2.2.2.7.	Uređenje marine	JP "Vode Vojvodine" , Udruženje građana, DTD VDP "Senta", privredni subjekti	2013.	2.500.000 dinara Lokalna samouprava, JP "Vode Vojvodine" , Udruženje građana, DTD VDP "Senta",	Obnovljena marina

				privredni subjekti	
2.2.2.8.	Izgradnja konjičko-pešačke staze duž toka Budžaka	JP "Vode Vojvodine" , Udruženje građana	2014.	2.500.000 dinara Lokalna samouprava, JP "Vode Vojvodine" , Udruženje građana, Pokrajinski fond za kapitalne investicije ino-fondovi, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, Ministarstvo zaštite životne sredine i prostornog planiranja, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj	Izgrađena staza
2.2.2.9.	Izgradnja i infrastrukturno opremanje izletišta kod „Velikog Hrasta“ i na „Žutom bregu“	JP "Vode Vojvodine , Udruženje građana	2013.	800.000 dinara Lokalna samouprava, Udruženje građana, ino-fondovi, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, Ministarstvo zaštite životne sredine i prostornog planiranja, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj	Izgrađeno izletište
2.2.2.10.	Rekonstrukcija Vetrenjače na Obornjači i uređenje okoline	Udruženja građana Zavod za zaštitu spomenika kulture	2011.	3.500.000 dinara Lokalna samouprava, Udruženje građana, Pokrajinski fond za kapitalne investicije ino-fondovi, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privedu, ino-fondovi,	Rekonstruisana vetrenjača, kao spomenik kulture
2.2.2.11.	Izrada studije o mogućnostima korišćenja lekovitog blata „Orlovača“	JP "Vode vojvodine" , Zavod za zaštitu životne sredine, visokoškolske	2012.	2.000.000 dinara Opština, Ministarstvo ekonomije i regionalnog	Izrađen dokumenat

		ustanove i instituti, privredni subjekti		razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi, Ministarstvo zdravlja i Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo	
2.2.2.12.	Revitalizacija salaša na „Segedinskom putu“	Udruženja građana, vlasnici nekretnina	2014.	10.000.000 dinara Lokalna samouprava, Pokrajinski fond za kapitalne investicije ino-fondovi, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu, ino-fondovi, fizička i pravna lica	Broj revitalizovanih salaša
2.2.2.13.	Uključivanje lokalnog stanovništva u razvoj turističke infrastrukture kroz edukaciju, informisanje, veću motivaciju za bavljenje turizmom	Udruženja građana, fizička i pravna lica, visokoškolske ustanove i instituti	2010.-2014.	200.000 dinara/godini Lokalna samouprava, ino-fondovi, MPŠV, Pokrajinski sekretarijat za PVŠ, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Pokrajinski sekretarijat za privredu,	Broj učesnika edukacija

Opština ADA	LSDS 2010. – 2019. Strategija održivog razvoja
	PARTNERSKI FORUM – RADNA GRUPA za EKONOMSKI RAZVOJ

<p>Vizija : Ada je opština dinamičnog i održivog privrednog rasta i razvoja, karakteristična po novim investicijama, razvijenim infrastrukturnim elementima koji omogućavaju razvoj svih delatnosti, po povoljnim uslovima za razvoj preduzetništva i po obrazovanom kadru u skladu sa potrebama tržišta</p>					
1. PRIORITET: <u>Jačanje administrativnih kapaciteta opštine za podršku razvoju MSP i preduzetništva</u>					Stepen prioriteta VISOK
1.1. Strateški cilj : <i>Unapredjenje rada opštinske administracije za 20% do 2019. u oblasti infrastrukture i komunalnih usluga</i>					
1.1.1. Program: Poboljšanje procesa planiranja i odlučivanja					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
1.1.1.1.	Izrada strategije lokalnog ekonomskog razvoja (LER)	Pokrajinski sekretarijat, NVO, MZ, javna preduzeća	2010.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.2.	Izrada opštinske strategije razvoja infrastrukture	Pokrajinski sekretarijat, NVO, MZ, javna preduzeća	2011.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.3.	Izrada studije o uključivanju vodenog saobraćaja u ponudu transportnih usluga	Pokrajinski sekretarijat, NVO, MZ, javna preduzeća	2012.	1.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.4.	Izrada plana rekonstrukcije postojeće infrastrukture	Pokrajinski sekretarijat, NVO, MZ, javna preduzeća	2010.	1.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.5.	Izrada plana upravljanja imovinom opštine	Pokrajinski sekretarijat, NVO, MZ, javna preduzeća	2011.	1.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.6.	Poboljšanje kvaliteta urbanističkih planova	Pokrajinski sekretarijat, NVO, MZ, javna preduzeća	2011.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument

1.1.1.7.	Izrada nedostajuće projektno tehničke dokumentacije	Pokrajinski sekretarijat, NVO, MZ, javna preduzeca	2011.	5.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.8.	Izrada studije o restrukturiranju javnog komunalnog preduzeća	Pokrajinski sekretarijat, NVO, javna preduzeca	2012.	1.500.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.9.	Izrada studije opravdanosti za razvoj luke avijacije	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca	2012.	1.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.10.	Regionalno povezivanje opštine radi rešavanja zajedničkih infrastrukturnih problema	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca	2010.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.1.11.	Uspostavljanje kontinuirane saradnje sa svim subjektima odgovornim za infrastrukturu i komunalne usluge	javna preduzeca	2010.	Opština i javna preduzeća iz redovnog posovanja	Uradjen dokument
1.1.1.12.	Analiza korišćenja parkirališta i javnih površina predviđenih za parkiranje	javna preduzeca	2011.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjen dokument
1.1.2. Program: Uvodjenje IT u oblast upravljanja infrastrukturom i komunalnim uslugama					
1.1.2.1.	Formiranje baze podataka o infrastrukturi na opštinskom nivou	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca, donatori	2012.	1.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uradjena baza
1.1.2.2.	Uvodjenje GIS-a	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca, donatori, nadležna Ministarstva	2012.	7.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uveden GIS
1.1.2.3.	Organizovana edukacija za upotrebu GIS-a	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca, donatori, nadležna Ministarstva	2012.	500.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Broj edukovanih
1.1.2.4.	Formiranje centra za izdavanje dozvola	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca, donatori, nadležna Ministarstva	2012.	3.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Formiran centar
1.1.2.5.	Uvodjenje sistema 48 sati	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca,	2013.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat	Uveden sistem 48 sati

		donatori, nadležna Ministarstva		Donatori Opština	
1.1.2.6.	Uvodjenje sistema objedinje naplate komunalnih usluga	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca, donatori, nadležna Ministarstva	2013.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uveden sistem
1.1.2.7.	Uvodjenje plaćanja parkinga SMS – om na „Adici“	Pokrajinski sekretarijat, javna preduzeca, donatori	2012.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Uveden sistem
1.2. Strateški cilj : <i>Unapredjenje rada opštinske administracije u podršci razvoju preduzetništvu i MSP za 20% do 2019. godine</i>					
1.2.1. Program: Razvoj institucionalne podrške					
1.2.1.1.	Postavljanje poverenika za razvoj privrede	Poslovna udruženja	2011.	Opština iz redovnog poslovanje	Postavljen poverenik
1.2.1.2.	Razvoj sistema komunikacije između privrednih subjekata i nadležnih institucija	Poslovna udruženja	2010.	Opština iz redovnog poslovanje	Definisan sistem
1.2.1.3.	Formiranje kancelarije za lokalni ekonomski razvoj	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO	2010.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Formirana kancelarija
1.2.1.4.	Unapredjenje rada lokalne kancelarije Fonda za razvoj APV	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2010.	Opština iz redovnog poslovanje	Unapredjen rad kancelarije
1.2.1.5.	Priprema modela za finansijsku podršku MSP i preduzetništvu	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2011.	Opština iz redovnog poslovanje	Razvijen model
1.2.1.6.	Podrška osnivanju biznis call centra	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO	2012.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Formiran biznis call centar
1.2.1.7.	Podrška osnivanju trening centra za privredne subjekte	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO	2012.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Formiran trening centar
1.2.1.8.	Podrška i formiranje poslovnih udruženja	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO	2011.	2.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Formiran 2 nova udruženja
1.2.1.9.	Podrška tehnološkim inovacijama	Poslovna udruženja,	2013.	3.000.000 dinara	Broj učesnika

		Pokrajinski sekretarijat, NVO		Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	
1.2.1.10.	Pružanje informacije o konkursima, podsticajnim sredstvima, projektima, razvojnim fondovima	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO	2010.	Opština iz redovnog poslovanje	Broj korisnika informacija
1.2.2. Program: <u>Edukacije zaposlenih radnika lokalne samouprave i javnih preduzeća</u>					
1.2.2.1.	Preduzetništvo i investicije	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.2.	Upravljanje imovinom	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.3.	Javno privatno partnerstvo kao novi pristup razvoju zajednice	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.4.	Novi javni menadžment	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.5.	Upravljanje projektnim ciklusom	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.6.	Evropski standardi (ISO , HCCP)	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.7.	Korupcija i lokalna samouprava	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.8.	Lobiranja i zastupanje lokalne privrede	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
1.2.2.9.	Promotivne aktivnosti u cilju podrške lokalnoj privredi	Pokrajinski sekretarijat NVO, Konsultanske kompanije	2011.	200.000 dinara Donatori	Broj edukovanih
2. PRIORITET: <u>Kvalitetno i kontinualno unapređenje infrastrukture</u>				Stepen prioriteta VISOK	
2.1. Strateški cilj : <u>Povećanje mobilnosti građana i povezanosti opštine Ada sa regionom za 40% do 2019.godine</u>					
2.1.1. Program: <u>Završetak započetih investicija</u>					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
2.1.1.1.	Izgradnja mosta na reci Tisi	Fond za kapitalne investicije, NIP,	2013.	10.000.000 EUR Fond za kapitalne	Uradjen most

		Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati		investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	
2.1.1.2.	Izgradnja pristupnih puteva novom mostu	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	2013.	2.000.000 EUR Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	Uradjeni pristupni putevi
2.1.1.3.	Izgradnja obilaznice oko Ade i Mola	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	2013.	2.350.000 EUR Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	Uradjena obilaznica
2.1.1.4.	Izgradnja Molskog velikog puta – budući regionalni pravac Mali Idjoš – Mol – Ada – Kikinda	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	2013.	6.500.000 EUR Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	Uradjena - izgradjen put
2.1.1.5	Nastavak rada na formiranju industrijske zone	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	2013.	1.500.000 EUR Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	Završena industrijska zona

2.1.2. Program: Izgradnja i rekonstrukcija putne mreže na teritoriji opštine Ada

Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
2.1.2.1.	Izrada projektno tehničke dokumentacije za nove putne pravce	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeća	2013.	2.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeća, donatori	Uradjena dokumentacija
2.1.2.2.	Izrada projektno tehničke dokumentacije za rekonstrukcije	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski	2013.	2.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva,	Uradjena dokumentacija

		sekretarijati, Javna preduzeca		Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	
2.1.2.3.	Asfaltiranje ulica u mestu Mol	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	9.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Asfaltirane ulice
2.1.2.4.	Asfaltiranje ulica u mestu Ada	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	9.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Asfaltirane ulice
2.1.2.5.	Rekonstrukcija lokalnog puta sa čvrstom podlogom Ada-Obornjača	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	5.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Rekonstruisan put
2.1.2.6.	Rekonstrukcija lokalnog puta sa čvrstom podlogom Sterijino selo-Đanski salaši	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	5.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Rekonstruisan put
2.1.2.7.	Rekonstrukcija ulica u naselju Utrine	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	4.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Rekonstruisane ulice
2.1.2.8.	Rekonstrukcija ulica u naselju Obornjača	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski	2013.	3.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva,	Rekonstruisane ulice

		sekretarijati, Javna preduzeca		Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	
2.1.2.9.	Poboljšanje kvaliteta horizontalne i vertikalne saobraćajne signalizacije	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	2.500.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Unapredjena saobraćajna signalizacija
2.1.2.10.	Izgradnja biciklističke staze Ada - Mol (desna traka)	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	4.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Izgradjena desna traka biciklističke staze
2.1.2.11.	Uređenje glavnih poljskih puteva	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	2.000.000 dinara Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Uredjeni poljski putevi

2.2. Strateški cilj: *Povećanje energetske stabilnosti opštine za 20% do 2019.godine*

2.2.1. Program: Razvoj distributivne gasne mreže u opštini

2.2.1.1.	Izgradnja Merno regulacione gasne stanice kapaciteta 2000m ³ /h, kod deponije smeća	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Uradjena stanica
2.2.1.2.	Gasifikacija naselja Gunaroš i silosa kod Mlinprodukta	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna	Broj priključaka

				preduzeca, donatori	
2.2.1.3.	Zatvaranje prstena napajanja u Adi	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Zavšena investicija
2.2.1.4.	Nastavak izgradnje gasne mreže u naselju Mol	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Broj priključaka
2.2.2. Program: Rekonstrukcija i razvoj niskonaponske i visokonaponske mreže u opštini					
2.2.2.1.	Obezbeđivanje koridora za nadzemnu prenosnu mrežu 20 kV	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	Obezbedjen koridor
2.2.2.2.	Povećanje kapaciteta TS „Ada“ 110/20kV ugradnjom transformatora snage 31,5MVA	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca	2013.	Fond za kapitalne investicije, NIP, Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Javna preduzeca, donatori	

3. PRIORITET: <u>Razvoj konkurentne i otvorene ekonomije</u>				Stepen prioriteta SREDNJI	
3.1. Strateški cilj : Povećanje iznosa investicija po glavi stanovnika za 30% do 2019.					
3.1.1. Program: Uspostavljanje povoljnog poslovnog okruženja					
Broj	Projekat	PARTNERI	Vreme	Iznos i izvor finansiranja	INDIKATORI
3.1.1.1.	Razvoj modela i predloga podsticajnih mera lokalne samouprave	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2010.	Opština iz redovnog poslovanje	Urađena dokumentacija i Ugrađen u budžet opštine
3.1.1.2.	Izrada i redovno ažuriranje baze podataka o radnoj snazi, potencijalnim kooperantima, dobavljačima, obrazovnim i finansijskim institucijama	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2010.-2014.	100.000dinara/godini Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	Baza podataka u funkciji
3.1.1.3.	Formiranje baze podataka objekata za „brownfield“ investicije	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV, VIP	2010.	Opština iz redovnog poslovanje	Baza podataka u funkciji
3.1.1.4.	Nastavak rada na opremanju industrijske zone	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, Fond za razvoj APV	2010.-2014.	5.000.000dinara/godini Pokrajinski sekretarijat, Fond za razvoj APV, opština	Novi korisnici u ind. zoni
3.1.2. Program: Promotivne aktivnosti u cilju privlačenja investicija					
3.1.2.1.	Izrada marketinške strategije za promociju opštine Ada	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV, VIP	2010.	300.000dinara Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV, VIP i opština	Urađena marketinška strategija

3.1.2.2.	Izrada posebnih kataloga za promociju industrije, poljoprivrede i turizma	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2010.	800.000 dinara Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV, VIP i opština	Urađeni dokumenti-katalozi za promociju
3.1.2.3.	Unapređenje i redovno ažuriranje WEB prezentacije o potencijalima opštine Ada	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2010.-2014.	200.000dinara/godini Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV, VIP i opština	Prerađena i redovno ažurirana WEB aplikacija
3.1.2.4.	Učestvovanje na sajmovima investicija u zemlji i inostranstvu	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2010.-2014.	200.000dinara/godini Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, SIEPA, Fond za razvoj APV, VIP i opština	Sufinansiranje ugrađeno u budžet opštine
3.1.2.5.	Izrada brošura i flajera	Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV	2010.-2014.	250.000dinara/godini Poslovna udruženja, Pokrajinski sekretarijat, NVO, Fond za razvoj APV, VIP i opština	Urađene brošure
3.2. Strateški cilj : Povećanje prometa postojećih MSP i preduzetnika za 20% do 2019.godine					
3.2.1. Program: Podizanje kapaciteta postojećih MSP i preduzetnika					
3.2.1.1.	Priprema trening koncepta za obrazovanje i edukaciju menadžera	Pokrajinski sekretarijati, nadležna ministarstva, poslovna udruženja, konsultantske kuće	2011.	250.000 dinara Pokrajinski sekretarijat Donatori Opština	Urađen dokument
3.2.1.2.	Podrška uvodjenju sistema kvaliteta	Pokrajinski sekretarijati, nadležna ministarstva, poslovna udruženja, konsultantske kuće. MSP	2010.-2014.	200.000 dinara/godini Donatori, opština	Broj MSP sa dobijenom sertifikacijom
3.2.1.3.	Javno privatno partnerstvo	MSP, nadležni pokrajinski sekretarijati, nadležna ministarstva, poslovna udruženja	2011.	Opština iz redovne delatnosti	Potpisani sporazumi o saradnji
3.2.1.4.	Organizacija studijskih tura u zemlji i inostranstvu	MSP, nadležna ministarstva i pokrajinski sekretarijati,	2012.-2014.	500.000 dinara/godin Donatori, opština	Broj studijskih putovanja

		SIEPA			
3.2.1.5.	Pomoć u izgradnji mini pogona namenjenih preradi poljoprivrednih proizvoda na mestu nastanka sirovine (sušenje zamrzavanje, pakovanje)	MSP, stručnjaci, nadležna ministarstva i pokrajinski sekretarijati	2013.	1.000.000 dinara Pokrajinski sekretarijati Donatori Opština	Broj izgrađenih pogona
3.2.1.6.	Podrška za izgradnju i izradu biznis plana malih skladišta i sušara za žito	Nadležna ministarstva i pokrajinski sekretarijati, MSP, konsultantske kuće	2013.	350.000 dinara Donatori, opština, nadležni pokrajinski sekretarijati	Broj izrađenih planova Broj izgrađenih pogona
3.2.2. Program: Marketinška podrška postojećim MSP i preduzetnicima					
3.2.2.1.	Redovno informisanje o privrednim manifestacijama	Nadležni pokrajinski sekretarijati, privredna komora, nadležna ministarstva	2010.-2014.	Opština iz redovne delatnosti	Informacije na WEB prezentaciji opštine
3.2.2.2.	Organizacija poseta privrednim manifestacijama	Nadležna ministarstva i pokrajinski sekretarijati, MSP	2010.-2014.	200.000dinara/godini Donatori, SIEPA, pokrajinski sekretarijati, opština, MSP	Broj organizovanih poseta
3.2.2.3.	Podrška lokalnim preduzetnicima za učešće na domaćim i medjunarodnim manifestacijama	MSP, nadležna ministarstva i pokrajinski sekretarijati, SIEPA	2010.-2014.	1.000.000 dinara/godini SIEPA, pokrajinski sekretarijati, nadležna ministarstva, donatori, MSP	Broj učešća na sajmovima
3.2.2.4.	Sastavljanje i održavanje kataloga uslužnog zanatstva	MSP, privredna komora, strukovna udruženja	2012.-2014.	200.000 dinara/godini Donatori, opština, MSP	Urađen katalog
3.3. Strateški cilj : Smanjenje odliva stručne radne snage za 30% do 2019. godine					
3.3.1. Program: Konstantno unapredjenje kvalifikacija i sposobnosti lokalne radne snage					
3.3.1.1.	Usaglašavanje programa osposobljavanja u srednjim stručnim školama sa potrebama privrede	Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Privredni subjekti, RZ za ržište rada, Škole	2011.	500.000 dinara Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Privredni subjekti, Opština	Broj zaposlenih neposredno po završetku srednje škole
3.3.1.2.	Podrška programima prekvalifikacije za nezaposlene	Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, RZ za ržište	2010.	1.500.000 dinara Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski	Broj prekvalifikovanih radnika

		rada, Škole		sekretarijati, Opština, Donatori	
3.3.1.3.	Podrška edukativnim projektima za integraciju marginalnih grupa na tržište rada	Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, RZ za ržište rada NVO	2012.	1.000.000 dinara Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Opština, Donatori	Broj zaposlenih iz marginalnih grupa
3.3.2. Program: Podrška razvoju preduzetništva					
3.3.2.1.	Promovisanje preduzetništva kod srednjoškolske omladine	Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Udruženje preduzetnika	2011.	500.000 dinara Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Opština, Donatori	Broj promocija
3.3.2.2.	Podrška programima samozapošljavanja	Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, RZ za ržište rada	2013.	2.000.000 dinara Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Donatori	Broj preduzetnika
3.3.2.3.	Formiranje biznis inkubatora	Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Udruženje preduzetnika	2013.	5.000.000 dinara Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Opština, Donatori	Postojanje biznis inkubatora
3.3.2.4.	Podrška opštem udruženju preduzetnika opštine Ada	Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati	2012.	1.000.000 dinara Nadležna ministarstva, Nadležni pokrajinski sekretarijati, Donatori	Broj članova udruženja
3.3.3. Program: Stanovanje za mlade stručnjake					
3.3.3.1.	Izrada baza podataka praznih kuća	MZ, Agencije za nekretnine, Vlasnici nekretnina	2013.	100.000 dinara Opština	Izrađena baza podataka

3.3.3.2.	Organizacija izdavanja ili prodaje	Agencije za nekretnine	2013.	250.000 dinara Opština, Agencije za nekretnine, MSP	Broj izdatih-prodatih kuća
3.3.3.3.	Definisanje modela otkupa praznih kuća u partnerstvu sa poslodavcima	Poslodavci	2013.	100.000 dinara, Opština iz redovnog poslovanja, Poslodavci	Izrađen model

7. SISTEM UPRAVLJANJA I PRAĆENJA

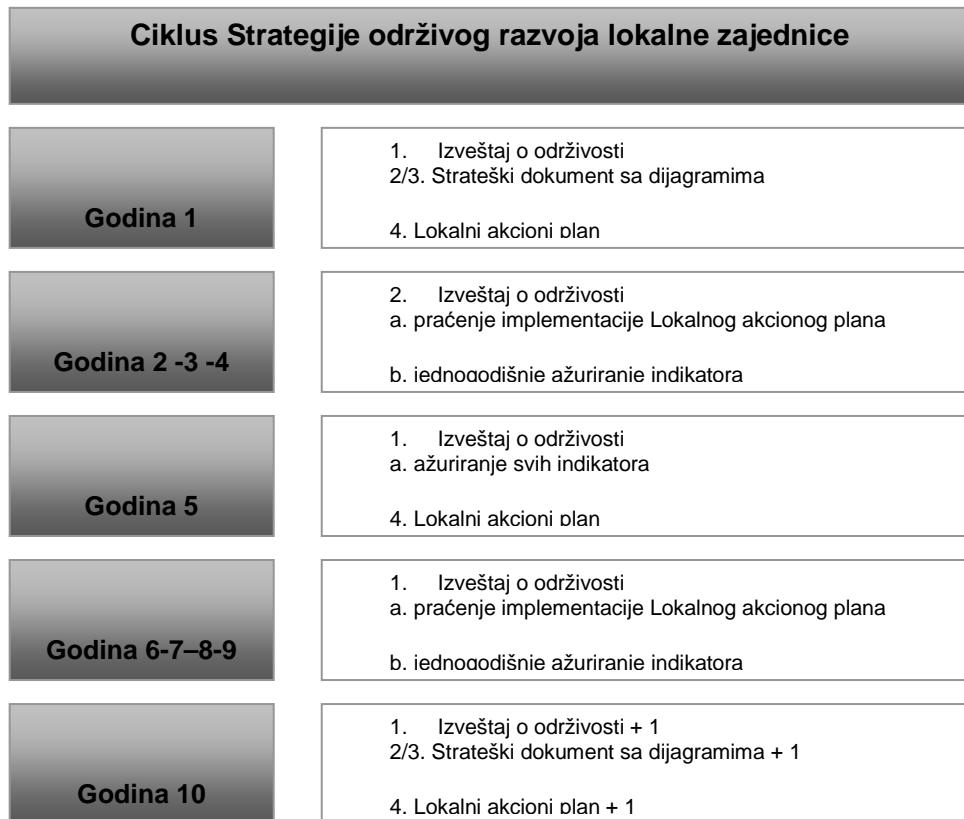
Proces implementacije strategije mora biti definisan kako bi se osigurao njen nastavak. Ključni akteri moraju biti svesni svojih uloga i odgovornosti, a izvršna vlast mora:

- dodeliti odgovornosti - tako da planovi mogu biti realizovani efikasno
- definisati set merljivih ciljeva - kako bi se pratio napredak.

Kako bi se faza implementacije Strategije održivog razvoja lokalne zajednice uspešno realizovala proces strateškog planiranja uključuje i aktivnosti na sistemu upravljanja i praćenja.

Upravljanje u svim profitnim i javnim organizacijama je akt zajedničnog delovanja ljudi u svrhu postizanja zajedničkih ciljeva. Upravljanje sadrži faze planiranja, organizacije, izbora ljudi, usmeravanja, rukovođenja i kontrole, uključujući i angažovanje ljudskih, finansijskih, tehnoloških i prirodnih resursa. Implementacija politika i strategija za postizanje zadatih ciljeva mora biti razmatrana i preispitivana od strane svih osoba uključenih u proces. Način na koji se ovaj proces razmatranja i kontinuiranog preispitivanja realizuje daje živost sistemu upravljanja i praćenja, ostvarujući različite veze u okviru i van organizacije.

Praktično, proces strateškog planiranja je iznad svega dinamičan proces i finalni dokumenti se posmatraju kao dinamični odnosno promenljivi alati. Kao garancija ovakvog aktivnog pristupa, celokupan proces planiranja treba da bude određen kao desetogodišnji ciklus: analize – planiranja – programiranja – implementacije – realizacije – praćenja – procene – i ponovne analize, itd. kompletno preispitan svakih 10 godina. Nakon 10 godina bi trebalo razvijati novu Strategiju održivog razvoja lokalne zajednice. Proces je kompletno prikazan na sledećem dijagramu:

Faza implementacije Strategije održivog razvoja lokalne zajednice je bazirana na kombinaciji akcionog plana, organizacione strukture i uključivanju zainteresovanih aktera. Proces strategije održivog razvoja lokalne zajednice je inkorporiran i koristi postojeću strukturu u lokalnoj administraciji. Glavni deo organizacione strukture je Koordinacioni tim koji uključuje razna odeljenja. Poželjno je da je ovaj Tim za koordinaciju postavljen u okviru administracije tako da može da koordinira celokupnim sistemom upravljanja i praćenja.

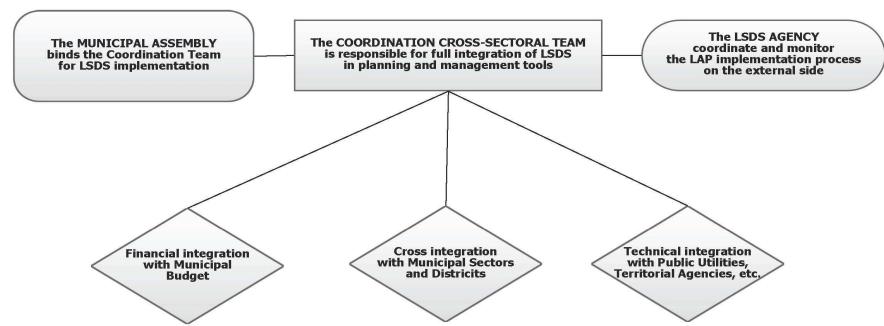
Koordinacioni tim je imenovan od strane Predsednika opštine. U opštini Ada koordinacioni tim čine:

1. Bilicki Zoltan
2. Vilagoš Tibor
3. Tot Tamaš
4. Snežana Mišović
5. Šoti Erne
6. Zoran Dragin
7. Marijana Tokić
8. Volford Atila
9. Snežana Došić
10. Dušanka Vučurović
11. Nača Ištvan

Tim za koordinaciju je odgovoran za integraciju Strateškog dokumenta i Lokalnog akcionog plana, prvenstveno u tri pravca:

- Direktno povezivanje Akcionog plana sa izradom i aktima opštinskog budžeta. Za svaku aktivnost u okviru Akcionog plana moraju se obezbediti finansijska sredstva ili, bar, izvori finansiranja;
- Direktno povezivanje sa svim opštinskim operativnim planovima i odeljenjima. Strateški dokument i Lokalni akcioni plan moraju u potpunosti biti integrисани sa opštinskim svakodnevnim radnim procedurama. Sistem upravljanja treba precizno da identifikuje nosioce odgovorne za implementaciju pojedinih aktivnosti i da pruži precizno definisana ovlašćenja i odgovornosti svih načelnika odeljenja/službi za sprovođenje tog integrisanog procesa u razumnom vremenskom roku (do usvajanja narednog opštinskog budžeta)
- Integraciju Akcionog plana i Strateškog dokumenta sa planovima, projektima i aktivnostima svih javnih i privatnih institucija koje su uključene kao glavni nosioci implementacije Akcionog plana, počevši od različitih institucija i organa javne uprave, javnih komunalnih preduzeća, itd. Veliki broj svakodnevnih upravljačkih aktivnosti se odvija u oblasti urbanističkog sistema i teritorijalne podele, a pod ingerencijom različitih opštinskih institucija i organa. Njihova potpuna uključenost u implementaciju detaljnog Lokalnog akcionog plana je od vitalnog značaja za održivost i razvoj.

LSDS management system

Ispunjene i status implementacije Strategije održivog razvoja lokalne zajednice mora biti konstantno praćen i procenjivan preko godišnjih ciklusa evaluacije korišćenjem Indikatora održivosti (odnosi se na Strateški dokument i na kompletну zajednicu) i Indikatora učinka (odnosi se na status implementacije Lokalnog akcionog plana). Svi ti indikatori su osnova za kompletan sistem praćenja implementacije strategije, kao osnovnog dela Sistema upravljanja. Indikatori pružaju osnovne informacije i znanja vezana za napredak procesa implementacije strategije i dinamiku usaglašavanja. Sve promene indikatora i svi rezultati godišnje evaluacije moraju biti dostupni svim građanima putem jednostavnog i čitkog izveštaja.

8. SPISAK UČESNIKA

8.1. Tim za ažuriranje Strategije

1. Milan Popov
2. Apro Laslo
3. Vilagoš Kornel

8.2. Tim za koordinaciju i implementaciju Strategije

1. Bilicki Zoltan	7. Marijana Tokić
2. Vilagoš Tibor	8. Volford Atila
3. Tot Tamaš	9. Dušanka Vučurović
4. Snežana Mišović	10. Snežana Došić
5. Šoti Erne	11. Nača Ištvan
6. Zoran Dragin	

8.3. Radne grupe

8.3.1. Radna grupa za zaštitu životne sredine

1. Siđi Eva
2. Andrijana Todorčev
3. Sima Sremčev
4. Paći Lajoš
5. Ivana Mrkšić
6. Ljiljana Vlanikolin
7. Beretka Karolj
8. Volford Atila

8.3.2. Radna grupa za društvene delatnosti

1. Milan Popov	12. Kovač Dobo Lea	23. Mikloš Nandor
2. Danijela Gavrilović	13. Varkonji Žolt	24. Čeke Eržebet
3. Snežana Došić	14. Barna Koloži Valerija	25. Jozo Monika
4. Eseš Valerija	15. Vesna Civrić	
5. Tot Erika	16. Čonka Aron	
6. Bakoš Zoltan	17. Tobiaš Jožef	
7. Nača Ištvan	18. Čuzdi Eržebet	
8. Keki Laslo	19. dr Tot Barna Elvira	
9. Apro Bakai Magdolna	20. Snežana Strahinić	
10. Marijana Tokić	21. Geci Tibor	
11. Gruber Ferenc	22. Dragoljub Mrđanov	

8.3.3. Radna grupa za ruralni razvoj

1. Apro Laslo	9. dr Tot Andraš	17. Igor Erdeljan
2. Zoran Dragin	10. dr Tot Bela	18. Kelemen Jožef
3. Balint Ferenc	11. Šterbik Ištvan	19. Kiš Klara
4. Buču Atila	12. Manojlović Eržebet	20. Nikolić Tomislav
5. Oros Nikolaj	13. Koš Holo Timea	21. Radulaški Nebojša
6. Milan Halgašev	14. Ožvar Žužana	22. Šoti Janoš
7. Mikušak Ištvan	15. Đorđe Jakšić	
8. Molnar Jožef	16. Lazar Stojanović	

8.3.4. Radna grupa za ekonomski razvoj

1. Zlatko Prekajski	10. Vesna Senić
2. Tot Tamaš	11. Šoti Erne
3. Buza Imre	12. Ulijan Kornel
4. Adanko Nandor	13. Tot Andraš
5. Benak Zoltan	14. Apro Eleonora
6. Koš Šandor	15. Mičiz Aniko
7. Aleksandar Mišković	16. Kelemen Jožef
8. Vaš Silvester	
9. Miroslav Belančić	

Prevod teksta sa srpskog na mađarski jezik - Zoltan Bakoš

U radu Partnerskog foruma učestvovali su predstavnici lokalne samouprave, mesnih zajednica, predstavnici udruženja građana, predstavnici privrednih subjekata, predstavnici javnih preduzeća i ustanova, lokalni eksperti i svi zainteresovani građani.

SADRŽAJ

1. PISMO PREDSEDNIKA OPŠTINE	2
2. METODOLOGIJA	3
3. OPŠTI PODACI O OPŠTINI	5
3.1. ADMINISTRATIVNI I GEOGRAFSKI POLOŽAJ	5
3.2. KRATAK ISTORIJAT OPŠTINE	5
3.3. STANOVNIŠTVO	7
3.3.1. Starosna i polna struktura	7
3.3.2. Obrazovna struktura	8
3.3.3. Socijalno radna struktura	9
3.3.4. Demografska kretanja.	9
3.3.5. Nacionalna struktura	10
4. INDIKATORI	11
TEMA: Životna sredina	
Indikator br. 1 Kvalitet površinskih voda u opštini Ada	11
Indikator br. 2 Upravljanje otpadnim vodama u opštini Ada	12
Indikator br. 3 Broj dana sa lošim kvalitetom vazduha u opštini Ada	12
Indikator br. 4 Zaštićene oblasti u opštini Ada	13
Indikator br. 5 Napušteno i zagađeno zemljište u opštini Ada	13
Indikator br. 6 Javni prevoz u opštini Ada	13
Indikator br. 7 Opštinski otpad po vrsti odlaganja	13
Indikator br. 8 Reciklirani otpad	13
Indikator br. 9 Ukupna potrošnja energije podeljena po vrsti goriva	14
Indikator br.10 Potrošnja obnovljive energije po izvorima	14
TEMA: Stanovništvo, obrazovanje, kvalitet života	
Indikator br.11 Gustina naseljenosti	14
Indikator br.12 Stanovništvo prema starosti	15
Indikator br.13 Udeo stanovništva sa završenom srednjom, višom i visokom školom	15
Indikator br.14 Dužina puteva u km po km ²	16
Indikator br.15 Procenat stanovništva sa sigurnim pristupom vodi za piće	
Indikator br.16 Broj stanovnika na jedan objekat društvenih, kulturnih, rekreativnih aktivnosti	17
Indikator br.17 Prosečna neto zarada	18
Indikator br.18 Učešće korisnika socijalne zaštite u ukupnom stanovništvu (%)	18
Indikator br.19 Broj stanovnika na jednog lekara	19
Indikator br.20 Učešće pravosnažno osuđenih lica prema mestu izvršenja krivičnog dela u ukupnom stanovništvu	19
TEMA: Ekonomski razvoj	
Indikator br.21 Nacionalni dohodak po glavi stanovnika	20

Indikator br.22	Udeo nacionalnog dohotka	20
Indikator br.23	Lokacijski koeficijent zapošljavanja	21
Indikator br.24	Površina poslovnog prostora na 1000 stanovnika izgrađena prethodne godine	21
Indikator br.25	Obim unutrašnjih SDI po glavi stanovnika	22
Indikator br.26	Ukupna aktivnost, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti	22
Indikator br.27	Fiskalni kapacitet opštine-Ostvarenje izvornih prihoda (fiskalnih oblika) po glavi stanovnika	23
Indikator br.28	Stepen zaduženosti opštine	24
5. TEKUĆE STANJE		25
5.1. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE		25
5.1.1. Vodeni resursi		25
5.1.2. Zemljište		26
TABELA: SWOT analiza – zaštita životne sredine		28
5.2. DRUŠTVENE DELATNOSTI		29
5.2.1. Kultura		29
5.2.2. Obrazovanje		29
5.2.3. Zdravstvo		30
5.2.4. Socijalna zaštita		30
5.2.5. Mediji i informisanje		31
5.2.6. Sport i rekreacija		31
5.2.7. Protiv-požarna zaštita		31
TABELA: SWOT analiza – društvene delatnosti		32
5.3. RURALNI RAZVOJ		33
5.3.1. Poljoprivreda		33
5.3.2. Prerađivačka industrija		33
5.3.3. Turizam		33
TABELA: SWOT analiza – ruralni razvoj		34
5.4. EKONOMSKI RAZVOJ		35
TABELA: SWOT analiza – ekonomski razvoj		36
6. STRATEŠKI DOKUMENT		37
6.1. VIZIJA ODRŽIVOG RAZVOJA OPŠTINE ADA		37
6.2. PRIORITETI, CILJEVI, PROGRAMI, INDIKATORI, STEPEN IMPLEMENTACIJE		
GRAFIKON: Strategija održivog razvoja – prioriteti i ciljevi		38
TABELA: Zaštita životne sredine-prioriteti, ciljevi, programi		39
TABELA: Društvene delatnosti-prioriteti, ciljevi, programi		41
TABELA: Ruralni razvoj-prioriteti, ciljevi, programi		43
TABELA: Ekonomski razvoj-prioriteti, ciljevi, programi		45
6.3. AKCIIONI PLANOV		47
TABELA: Radna grupa za zaštitu životne sredine		47
TABELA: Radna grupa za društvene delatnosti		60
TABELA: Radna grupa za ruralni razvoj		74
TABELA: Radna grupa za ekonomski razvoj		
7. SISTEM UPRAVLJANJA I PRAĆENJA		102
8. SPISAK UČESNIKA		105